

WESTERN ROMAN
LASO
cijena 480 d broj 753

VPA

Frank Saboth

MIRIS BARUTA

Frank Saboth

MIRIS BARUTA

VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA

Glavni i odgovorni urednik: Milivoj Pašićek
Izdavač: NISPRO VJESNIK (predsjednik Poslovnog odbora Vjekoslav Koprivnjak) – OOUR Informativno-revijalna izdanja (direktor Božidar Radman)
Predsjedavajući Savjeta: dr Ivan Krtalić
Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4
Telefoni: 041/526-099, 515-555, 519-555 i 333-333
Telex: 21 121 YU VSK
Kolegij redakcije: Berislav Grabušnik (graf. ur.), Marija Jurela (urednik), Pavle Lugarić (zamjenik gl. i odg. urednika), Milivoj Pašićek, Biserka Pupavac (pomoćnik gl. i odg. urednika) Tisak: NISPRO »Vjesnik«, OOUR Novinska rotacija i OOUR TM

Urednik: Ana Hrastović
Grafički urednik: Ivica Bartolić

Frank Saboth: **Miris baruta**
Copyright: VPA
Recenzija: Božidar Stančić
Laso broj 753 izlazi 18. 3. 1988.
u nakladi od 60.000 primjeraka

I

Neil Dexter je polako jahao Glavnom ulicom Gantowa. Iako je noćasnja kiša bila obilna, samo su se tu i tamo mogla zamijetiti poneka mlaka ili ostaci blata na kotačima kola; zemlja bijaše isušena poslije dugotrajne suše. Sunce je opet prigrjalo. Na nebu nije bilo ni oblačka.

Iako je od Građanskog rata prošlo više od pet godina, još su se mogli vidjeti njegovi tragovi: porušene i izgorjele zgrade i nakrivljeni drveni crkveni toranj. Neki je starac vozio u kolima raznu robu. Uz konja je trčao pas bijesno lajući. Dva jahača projuriše pokraj Dextera i vrišteći se zaustave ispred saluna »Gold hoof«. Negdje iza Dexterovih leđa mukala su goveda. Prošao je pokraj banke, niske i neugledne zgrade. Neki muškarac iziđe, kratko ga pogleda i produži dalje.

Dexter se zaustavi pred salonom. Sjahao je i privezao konja za gredu. Neki starac hramajući iziđe iz saluna i ode na drugu stranu ulice. Još jedan kaubojski se vrišteći zaustavi pred salonom, skoči s konja i odjuri u zgradu iz koje su dopirali pjesma i žamor glasova.

Dexter gurne pomična vrata i uđe. U salunu je bilo dvadesetak ljudi: spojivši dva stola, nekoliko se kaubojski zagrlilo i zapjevalo, a za drugim su stolom tri muškarca kartala. Ostali su stajali za šankom i pili. Dexter također priđe i naruči piće.

— Kako mogu stići do ranča »Blue arrow« Boba Slattera? — zapita barmena kad je ovaj stavio pred njega čašu pića.

— Ništa lakše od toga — brzo odvrati barmen i obriše s čela sitne kapljice znoja. — Krenite cestom što vodi na sjever i ona će vas odvesti pravo na ranč. Usput ćete vjerovatno sresti kojega od Slatterovih kaubojski, jer njegova zemlja počinje čim iziđete iz grada, nakon kilometar ili dva. Do samog ranča ima oko petnaest kilometara.

Dexter ispusti opušak na zemljani pod i zgazi ga. Ispije piće i nasloni se leđima na šank. Jedva je čekao da vidi Billa Cummingsa, druga iz Građanskog rata. Nekad su se zajedno borili kod Gettysburga na strani Juga. I izgubili. Bill mu je pisao da mu je pronašao posao ako želi raditi. On je bio na ranču »Blue arrow« u blizini

Gantowa. Dexter nije imao izbora. Njegov mali ranč bio je razrušen i opustošen u ratu, desetak goveda, koje je imao, nikad nije pronašao, niti je saznao što je bilo s njima: ili su se razbježala ili ih je pojela gladna vojska Konfederacije. Radio je svakojake poslove, ali tih siromašnih poslijeratnih godina nije bilo mnogo poslova na kojima bi se moglo dobro zaraditi, zato na obnovu račna nije ni pomišljao.

– Hej, stranče! – trgne ga iz razmišljanja barmenov glas.

Dexter se okrene. Barmen je stajao na drugom kraju šanka i brisao čelo.

– Želiš li još uvijek do »Blue arrowa«? – upita ga i spusti čašu na šank. – Onaj kauboj u plavoj košulji je s toga ranča i zacijelo se vraća onamo. Hej, Brade!

Kauboj u plavoj košulji zastane na ulazu i okrene se.

– Ako ideš na ranč – reče mu barmen – povedi i ovog čovjeka. Želi poći na »Blue arrow«.

Kauboj odmjeri Dextera od glave do pete.

– Ne izgledaš mi baš kao gonič krava – reče sumnjičavo. – Zašto želiš poći na ranč?

– Tražim Billa Cummingsa.

– Cummingsa? – ponovi kauboj i podigne obrve. – K vragu, možda si ti Neil Dexter? Već mi je puna glava Cummingsovih priča o njegovom drugu iz rata.

– Ja sam baš taj Dexter.

Kauboj ga još jednom odmjeri, a onda mu dade znak rukom da pođe za njim. Izišli su iz saluna.

– Cummings mi je rekao da ti je pisao – reče kauboj i pruži

mu ruku. – Ja sam Brad Glawore.

Dexter prihvati ruku. Iz kaubojevih se usta osjećao zadah viskija. Uzjahali su i krenuli.

– Zacijelo tražiš posao, Dextere – reče Glawore i pripali cigaretu.

– Slagao bih kad bih rekao da to nije istina. Bill mi je pisao da će se naći nešto i za mene.

– Ovdje nema velikog izbora. Jedino što možeš biti, to ti je gonič krava. Cummings je zacijelo mislio baš na to. Naime, počeli smo skupljati i žigosati stoku. Čim to obavimo, krećemo za Abilene.

– Ima li gazda mnogo stoke?

– Trebalo bi potjerati oko tri tisuće grla sa žigom »Blue arrowa«. Bit će prilično posla dok sve to pokupimo, od jutra do mraka.

– Kakva je plaća?

– Loša. Kakva bi drukčija i bila, ali nešto se mora raditi. Ja zaradim oko četrdeset dolara na mjesec.

Zastali su na vrhu brežuljka. Ispod njih se smjestio »Blue arrow«. Velika glavna zgrada bila je obojena bijelo, isto tako i dugačka prizemna nastamba koja je služila kao spavaonica za kauboje. S lijeve strane vidio se bunar s dugačkim koritom za napajanje konja. Jedinu trag rata bilo je zgarište u najdaljem kutu dvorišta.

Bill Cummings je upravo napajao svoga konja kada su Dexter i Glawore ujahali na ranč. Radosno je vrisnuo i pritrčao im. Neil Dexter skoči s konja i zagrli ga.

– Bille, stari prijatelju! Otkad se nismo vidjeli? Sigurno već tri godine.

– Ja mislim, više. Posljednji put vidjeli smo se još u Newto-

nu. To je bilo veoma davno. Mislio sam da nećeš prihvatiti moj poziv. Baš me raduje što te vidim. Glawore, odvedi konje u staju!

Glawore prihvati uzde i odvede svoga i Dexterovog konja do valova, sjedne na njegov rub i pripali cigaretu. Cummings povede Dextera prema glavnoj zgradi.

— Ako želiš biti kauboj, dobit ćeš odmah posao — reče mu. — Gazdi je potrebno još najmanje petnaestak ljudi. Bi li se htio prihvatiti toga posla?

— Zašto ne? U životu sam radio svašta, pa tako i to. Osim toga, zar si zaboravio da sam nekad, prije rata, imao mali ranč. Iako to nisam odavno radio, hvatanje stoke lasom, žigosanje i ostali poslovi nisu mi nepoznati. Dapače!

— Čime si se bavio u posljednje dvije godine? Pisao sam ti nekoliko puta, ali si mi samo jednom odgovorio, pa i to je bilo neko šturo pismo, samo nekoliko redaka. Iskreno rečeno, više nisam ni očekivao da ćeš dobiti moje pismo. Mislio sam da si napustio Stump County pošto mi se nisi tako dugo javljao.

— Neko vrijeme doista nisam bio u Stupm Countyju. Lutao sam od mjesta do mjesta tražeći posao. Poslije ću ti sve ispričati.

Zastali su pred vratima. Cummings skine šešir i pokuca. S druge strane oglasi se dubok muški glas. Cummings otvori vrata i uvede Dextera u prostranu i bogato namještenu sobu.

Bob Slatter, vlasnik »Blue arrowa«, sjedio je okrenut leđima i nešto upisivao u veliku knjigu tvrdih korica koja je bila pred

njim na velikom stolu. Načasak se okrenuo, pogledao tko je ušao i nastavio pisati. Bio je to čovjek od pedesetak godina, još u punoj snazi, preplanuo od sunca i vjetra. Napokon puhne u papir da bi se tinta brže osušila i zaklopi knjigu. Onda ustane i okrene se prema Dexteru i Cummingsu.

— Reci, Bille! — obrati se Cummingsu. — Ali požuri! Nemam mnogo vremena. Moram otići na sjeverni pašnjak vidjeti kako napreduje skupljanje stoke.

Cummings se premjesti s noge na nogu i pokaže glavom prema svojem prijatelju:

— Ovo je Neil Dexter, moj drug iz rata. Razumije se u sve poslove oko stoke. Prije rata je i sâm imao ranč...

Slatter odmjeri Dextera.

— Plaća je četrdeset dolara na mjesec — reče. — Radi se od jutra do mraka. Ako pođeš s onima koji budu gonili stoku do Abilenea, za to ćeš vrijeme dobivati šezdeset dolara, na kraju puta. Ako ti odgovara, možeš početi odmah. Bill će ti naći mjesto u spavaonici.

Ne sačekavši odgovor, okrene se i ponovo sjedne. Otvorivši knjigu, počne na jednom listu nešto tražiti, vukući prstom od retka do retka.

— Hvala, gospodine Slatter — reče Cummings i povuče prijatelja za rukav.

Izišli su. Dexter pripali cigaretu.

— Nikad u životu nisam lakše dobio posao — reče. — Nije ga zanimalo ni što sam ni tko sam ni odakle sam...

— Gazdi je to najmanje važno. Njemu su potrebni ljudi koji će raditi, razumiješ...

Dexter kimne. Otišao je u sta-

ju. Uzeo je neke sitnice iz bisaga i pošao prema spavaonici. Bill ga je već čekao pred ulazom. Čim su ušli, pokaže mu prstom jedan krevet.

— Ovdje ćeš spavati — reče.

— Ja sam odmah pokraj tebe. Ostavio sam taj krevet za slučaj da prihvatiš moj poziv i dođeš.

Dexter ostavi svoje stvari. Opet su izišli.

— Kamo ćemo sad? — upita Dexter.

— Pođimo na istočni pašnjak — odvrati Cummings. — Tamo radim ovih dana. I još četvorica kauboj. Gazda mi je rekao da dodem jutros i javim mu kako napreduje posao. Upravo sam se spremao natrag kad si ti naišao.

Osedlali su konje i izveli ih u dvorište. Onda se odjednom Cummings trgne. Gledao je prema oznojenom mustangu koji je mirno stajao pred glavnom zgradom.

— K vragu, to je Cliffov konj. Da se nije nešto dogodilo? — reče poluglasno.

U tom se trenutku otvore vrata. Izide vlasnik ranča u pratnji niskog snažnog kauboj. Ogle-da se i spazi Glaworea koji je napajao konja.

— Glawore, osedlaj mi konja! Brzo! — dovikne, a onda opazi Dextera i Cummingsa i daje im znak rukom da priđu. — Vas dvojica poći ćete sa mnom.

— Što se dogodilo? — upita Bill. — Kad sam jutros dolazio na ranč, sve je bilo mirno.

— Archer — odvrati vlasnik ranča kratko.

Popravivši opasač, Slatter pođe prema Glaworeu koji je dolazio vodeći osedlana konja. Slatter skoči u sedlo i potjera konja prema izlazu s ranča, a onda okrene prema istoku.

Cummings, Dexter i Cliff pođu-še za njim.

Slatter je gonio konja iz sve snage, tako da su ga ostala trojica jedva sustizala. Imao je prekrasnu životinju, visoka i snažna vranca.

II

Nakon dobrih pola sata ugle-daše pred sobom raštrkano stado krava koje je mirno paslo, a još dalje tanak plavičasti trak dima. Slatter projuri između goveda ne zaustavljajući se ni trenutka.

Oko male vatre sjedila su tri kauboj i kuhali kavu u lime-nom natučenom lončiću. Slatter zaustavi konja i sjaše, Bill i Cliff također, a Dexter ostane u sedlu.

— Ljudi, što je bilo? — upita Slatter i opet popravi opasač.

— Jutros, čim je Bill otišao na ranč — reče suhonjavi kauboj u prljavoj žutoj košulji zavrnutih rukava — došao je mladi Archer s još dvojicom. Kazao je da smo opet dogonili grla s njihova zemljišta.

— O koliko grla je bilo riječ?

— Ništa nije kazao — slegne kauboj ramenima. — Prepirali smo se neko vrijeme, a onda je otišao. Zaprijetio je da će se vratiti i uzeti što je njihovo...

Slatter bijesno opsuje, a Bill nešto nerazgovijetno promrm-lja. Dexter polako sjaše.

— Dolaze jahači — reče. — Sa sjeveroistoka.

Slatter pogleda u tom pravcu. I dva kauboj, koji su dotle čučali kraj vatre, također ustanu. Pet jahača se približavalo. Jahači su bez žurbe.

— Oni su, Archerovi ljudi — reče Cliff.

— Budite oprezni, momci —

poluglasno će Slatte. — I držite ruke blizu oružja.

Došljaci zastanu na stotinjak metara ispred njih. Stajali su nekoliko trenutaka, vidjelo se da se dogovaraju, a onda krenu dalje, razmaknuti nekoliko koraka jedan od drugoga. Jahač u sredini bio je još mladić, odjeven u kaubojsku odjeću koja je, za razliku od njegovih pratilaca, bila besprijeckorno čista. Bio je to Simon Archer, sin Gega Archera, vlasnika ranča »Delight«, koji je na sjeveroistoku graničio sa Slatteovim imanjem. Jahač je visokog ždrijepca na kojemu je bilo bogato ukrašeno kalifornijsko sedlo. Na desnom bedru visio mu je nisko pripasani revolver s drškom ukrašenom nekom rezbarijom.

Dvojicu s njegove desne strane Dexter nikad nije vidio, ali su mu zato druga dvojica bili poznati. Trgne se kad ih je ugledao. Bili su to Richard Blower i Phil Mason s kojima se sreo u kolibi staroga Todda Fluggera nedavne kišne noći. Blower je sve vrijeme gladio bradu dok su prilazili ljudima s ranča »Blue arrow«.

Bob Slatte im krene u susret i zaustavi se na nekoliko koraka od svojih ljudi. Spusti ruke uz tijelo i zagleda se u mladog Archera.

— Tražiš nešto, Simone? — upita glasom koji nije pokazivao ni najmanjeg znaka nesigurnosti ili straha.

Mladić se prvo objema rukama osloni na jabuku sedla, a onda desnicom gurne šešir na potiljak.

— Tražimo naša goveda, gospodine Slatte! — reče gotovo još dječaćkim glasom. — Naši se ljudi žale da su vaši kauboји

otjerali grla i s pašnjaka koji pripadaju »Delightu«, i to ne mali broj...

Međutim su Blower i Mason začuđeno gledali u Dextera. Onda se Masonove sitne oči još više stisnuše u uske proreze. Gledao je netremice pred sebe, ali nije ništa rekao.

— Koliko vam grla nedostaje? — upita Slatte.

— Oko dvije stotine. Još ih nismo ni žigosali.

Slatteovo se lice smrkne. Korlačao je unatrag sve dok nije stigao do svojih kauboја.

— Mislim da to ovaj put neće proći — procijedi. — Reci to i ocu. Prošli put sam vam za istu priču, a sve zbog dobrosusjedskih odnosa, prepustio pedeset grla, iako ni onda nisam povjervao. Ali sad ste pretjerali! Ne dam više ni jednog jedinog grla!

Nastala je zloslutna tišina.

— Ovo bi moglo loše završiti — reče polako mladić.

— Baš me briga! — prekine ga Slatte. — Budete li vidjeli bilo koga da vam krađe stoku, pa bio to i ja sâm, slobodno pucajte, bez upozorenja. Neću vam prigovoriti nijedne riječi jer bih i sâm isto tako postupio. Ovako, ne dam nikome svoju stoku!

Simon Archer zamišljeno kimne i polako okrene konja.

— Prenijet ću ocu vašu poruku, gospodine Slatte! — reče.

— Neka on odluči.

— Samo trenutak! — oglasi se Mason.

Archer zastade i pogleda ga. Mason uperi prst u Dextera.

— Poznajem otprije ovog čovjeka — procijedi — i znam da ga je zakon već tražio zbog krađe stoke. Zove se Neil Dexter.

Archer odmjeri čovjeka koje-

ga je pokazao Mason. Dexter osjeti na sebi i Slatterov pogled.

— Nikad nisam čuo za njega — reče mladi Archer.

— Ako je on s ovim ljudima — nije se dao zbuniti Mason — onda se i ne čudim ako krađu stoku...

Dexter pogleda krajičkom oka prema Billu Cummingsu. Ovaj ga je začuđeno gledao. Onda se okrene k Masonu i reče mu:

— Slušaj, momče, ne znam tko si ti, ali mislim da bi morao pripaziti što pričaš...

Dexter mu pride i stane ispred njega, okrenut Masonu.

— Čekaj, Bille — reče. I ja poznajem Masona dobro kao i on mene i znam da nikad ne izaziva ako ne želi ići do kraja, do pucanja...

Masonovo se lice razvuče u zlobnu grimasu. Sjaha i stade na nekoliko koraka od Dextera. Malo raširi noge i primakne ruku uz dršku revolvera.

— Još imaš vremena — mirno reče Dexter. — Povuci ono što si rekao.

— Nikad — procijedi Mason kroz stisnute zube. — Ti si kradljivac stoke... i uvijek ćeš to ostati...

Dexter shvati da Mason ne želi odustati. Znao je da ga Mason već odavno mrzi i čeka priliku da mu se osveti. Razlog je bio jednostavan, ali snažan. Bilo je to 1867. godine, u jesen, kad su on i Mason živjeli u Stump Countyju. Poraz Juga Mason je teško podnio i nikako se nije mogao prilagoditi novom životu. Često je odlazio iz gradića, ponekad ga nije bilo mjeseci-ma. Mnogi su govorili da je postao odmetnik poput Jessea Jamesa, kojemu se oduvijek divio. U Stump Countyju je imao dje-

vojku, zvala se Barbara Foremann. Kad se jednom, nakon nekoliko mjeseci, opet vratio, rekla mu je da je pronašla drugog momka — bio je to Neil Dexter. Da bi joj se osvetio, dočekao ju je jedne noći izvan kuće i ubio, ali mu se ništa nije moglo dokazati. Zauvijek je zatim otišao iz Stump Countyja, ali se zakleo da će se Dexteru bilo kada osvetiti. A Dexter je znao da je Mason osvetoljubiv i zao.

Sve to preletjelo je sada Dexteru pred očima. Spusti ruku uz dršku revolvera. Čekao je. Slatterovi i Archerovi kauboiji odmaknuli su se u stranu.

Mason nervozno obliže gornju usnu. Onda mu ruka munjevito poleti prema oružju. Skoro istog trenutka u ruci je držao revolver.

Međutim, nije bio dovoljno brz. Još nije ni usmjerio cijev prema Dexteru kadli zagrmi Dexterov kolt i metak ga pogodi u grudi, sasvim desno, gotovo bi se moglo reći u rame.

Mason krikne i sruši se na koljena. Nije ispuštao oružje. Zastenje i zagleda se u protivnika, pogledom zamagljenim od bola i mržnje. Stisne zube i podigne revolver, držeći ga objema rukama. Uperi ga u Dexterova prsa. Ruke su mu drhtale dok je pokušao povući obarač.

— Idi k vragu, Masone! — procijedi Dexter, shvativši da se više ne smije dvoumiti. — Sam si to tražio.

Povuče obarač još jednom. Masonovo tijelo poleti unatrag kao da ga je podigla neka golema nevidljiva ruka. Sruši se na leđa i ostane nepomično ležati, ne ispuštajući oružje iz desnice.

Dexter brzo okrene oružje

prema Bloweru. Međutim, bradonja je mirno sjedio u sedlu i bezizražajno gledao u mrtvoga Masona. Onda se okrene k Dexteru. Polako odmakne ruku od revolvera iako mu nije bila blizu drške.

Opori miris baruta još se osjećao u zraku.

— Prebaci svog prijatelja preko sedla, Blowere — reče Dexter i spusti revolver u korice.

Bradonja pogleda prema Archeru. Mladić mu pokaže glavom da učini što mu je rečeno. Blower sjaše i pride mrtvom Masonu. Uzme revolver iz njegove ruke i zatakne ga za pojas. Onda podigne mrtvacu, prebaci ga preko sedla. Uzjaha svog konja i dohvati uzde Masonova.

— Hajdemo, momci! — vikne Simon Archer i potjera konja. — Idemo na ranč.

Potjera konja u galop. Dva kauboja podoše za njim. Iza njih je bez žurbe jahao Blower, držeći za uzde konja preko čijih je leđa bilo prebačeno tijelo Phila Masona.

Bob Slatter je gledao za njima sve dok se nisu izgubili u daljini. Onda se okrene prema svojim ljudima.

— Idem na »Blue arrow«. Poslat ću još nekoga za slučaj da se vrate. Ovo mi ne miriše na dobro. Budite oprezni i noćas dobro pripazite kad budete stražarili.

Uzjaha, a onda se okrene Dexteru:

— Brzo vadiš oružje, momče! A i nosiš ga prilično nisko. Međutim, dokle god budeš pošteno radio posao za koji si plaćen, tvoja me prošlost ne zanima. Hajde sad, momci, krenite na posao.

Pozdravi i potjera vranca prema ranču. Uskoro se izgubio na obzorju.

Bill pride Dexteru i zagrli ga.

— Bit će sve dobro, stari prijatelju. Slatter je dobar čovjek. Dodi da te upoznam s ovom trojicom koju još ne poznaješ. Cliffa si već vidio na ranču...

No u Dexterovoj glavi još su odzvanjali pucnji. Stajao je i gledao: na mjestu na kojem je do maloprije ležao Mason, trava je još bila ulegnuta, a vidjeli su se i tragovi krvi.

III

Dan je protekao u napornom radu, tako i sljedeći, pa onaj nakon njega: sakupljanje stoke, zatvaranje u korale, hvatanje lasom, žigosanje, vraćanje na pašnjake i stražarenje noću kad su se oči sklapale od umora, uz logorsku vatru i sjetnu kaubojsku pjesmu uz zvuke usne harmonike, dok su u daljini zavijali kojoti.

U subotu ujutro došao je Bob Slatter. Bio je dobro raspoložen. Sjedne uz kauboje koji su doručkovali uz vatru.

— Momci, svaka čast — reče.

— Posao odlično napreduje. Ako sve bude kako treba, mogli bismo u srijedu ili četvrtak krenuti na put.

Kauboji počеше radosno podvriskivati. Samo je Dexter mirno sjedio i dalje jeo. Slatter podigne ruke. Ponovo nastane tišina.

— Budući da ćemo vjerojatno iduće subote i nedjelje biti na putu — nastavi Slatter — donio sam vam novac za ovaj tjedan. Svakome po deset dolara. Dogovorite se međusobno: večeras neka jedni odu u grad, a drugi neka pripaze na stoku.

Sutra neka idu u grad oni koji će danas ostati na straži.

Izvadi novac iz džepa na košulji i podijeli ga kaubojima. Dexter mirno uzme novac i, ne pogledavši ga, stavi u džep. Cliff radosno vrisne i skoči na noge.

— Ja idem večeras! Ne mogu čekati do sutra!

— K vragu, Cliffe, sjedi! — naredi Slatter, a kauboj poslušno sjedne. — Još bih vam samo nešto htio reći: izbjegavajte gužvu, osobito s momcima s »Delighta«.

— Naravno, gazda — reče Cummings. — Nećemo dopustiti da nas izazovu. Nisu se više pojavljivali. To me čudi jer sam bio uvjeren da će se još istog dana vratiti.

— Možda im se ne bi svidio susret s tvojim brzorukim prijateljem, Bille — odvrati Slatter i ustane. — Dextere, jesi li ikad gonio stoku na prodaju?

— Samo jednom — škrtlo odvrati Dexter.

— Kamo?

— U Abilene, kamo bi drugo. Prije dvije godine. Tada smo išli Chisholmovim putom...

— Znam ga. Čuveni stočarski put, dobio je ime po trgovcu Jesseu Chisholmu — reče Slatter i doda: — Bit ćeš mi od koristi, Dextere! Potrebni su mi ljudi koji poznaju put i koji su sve to već jednom proživjeli. Ipak to nije za svakoga.

— Gazda, hoćete li popiti kavu s nama? — upita Cliff i stavi lončić s vodom na vatru.

— Ne mogu, Cliffe. Moram još otići na drugu stranu, na zapadni pašnjak da i tamo isplatim ljude.

— Jedva čekam da krenemo — reče Bill Cummings. — Nikad nisam bio u Abileneu...

— Nemaš što osobito vidjeti — odvrati Dexter — osim mnogo stoke, na četiri i dvije noge. Takva mjesta nisu za svakoga. Puna su ljudi koji jedva čekaju da ti otmu teško zaradeni novac na bilo koji način...

— Bio si u Abileneu, Neile?

Dexter kimne i baci opušak u vatru. Slatter uzjaha. Mahne im u znak pozdrava i odjuri natrag prema ranču.

— Momci, Neil i ja idemo sutra u Gantow. Vi idite večeras, a mi ćemo ostati kod stoke — reče Cummings. — Slažete li se s tim?

— Ja bih najradije pošao odmah — reče suhonjavi kauboj u žutoj košulji.

Ostala trojica kimnuše s odobravanjem.

— Onda, popijmo kavu, pa dalje na posao! — javi se i Dexter. — Čuli ste i sami: u srijedu ili četvrtak trebalo bi da krenemo na put.

— Kava je kuhana — reče Cliff.

IV

Začudo, iako je bila večer, glavna ulica Gantowa bila je gotovo pusta, kada su Dexter i Cummings drugog dana ujahali u grad. Na putu do saluna sreli su samo dva jahača s ranča »Blue arrow« koji su se vraćali na pašnjak.

Pred salunom je bio privezan samo jedan konj. Sjahali su i privezali konje za gredu. Iz saluna je dopirao nerazgovjetan žamor samo nekoliko glasova.

— Čudi me da nema nikoga s »Delighta« — reče Bill Cummings.

Ušli su u salun. Samo je nekoliko muškaraca bilo u

prostoriji. No zato im je jedan od njih bio poznat – Richard Blower, onaj što je bio nedavno s Archerom. Stajao je za šankom, okrenut leđima, te pušio. Dexter i Cummings stanu pokraj njega, na dva do tri koraka.

Blower ih nije odmah opazio. Onda polako skrene pogled i ispusti opušak na pod.

– Mislio sam da nema nikoga s »Delighta« – šapne Cummings Dexteru. – Moglo bi biti gužve.

Dexter ne odvrati. Gledao je mirno pred sebe, ne obraćajući pažnju na bradonju. Barmen pride i Cummings naruči piće. Barmen, nizak proćelav čovjek, hitro ga donese i ode do drugog kraja šanka.

– Pokopao sam Masona – reče Blower.

Dexter pripali cigaretu i okrene se prema njemu.

– Nisam želio borbu – reče – ali nisam mogao drukčije. Ne volim ubijati.

– Naslijedio sam sav njegov imetak – gorko se osmijehne Blower – ako se to može tako nazvati: konja, oružje i dvadesetak dolara. Konja i revolver sam odmah prodao.

U jednom gutljaju ispije piće i pripali novu cigaretu. Pokaže rukom barmenu da mu donese još jedno piće, što ovaj odmah učini.

– Dugo te je mrzio, Dextere! – reče bradonja.

– Znam to – odvrati Dexter. Nastala je duga šutnja. Blower uzme čašu s pićem u desnicu. Vrtio ju je među prstima. Povukao je dugi dim i daleko ga otpuhnuo.

– Bio je budala – reče napokon. – Kad je već toliko čekao da ti se osveti, mogao se

strpiti još neko vrijeme, ali se želio pokazati pred Archerom kao da mu je ne znam tko. Ja to ne bih nikad učinio. Takvih poput Archera bit će još koliko hoćeš, a moj život je samo jedan...

Ponovo je zašutio i zagledao se u čašu. Popio je piće i polako stavio čašu na šank. Izvadio je novac iz džepa i spustio ga pokraj čaše. Onda se okrene i, jedva primjetno teturajući, izide iz saluna. Barmen brzo pride, te uzme novac i čašu. Cummings je gledao za Blowerom sve dok nije izišao, a onda se okrene prema Dexteru.

– Dobro je – reče. Plašio sam se da će početi izazivati, ali dobro je prošlo...

– Pijan je – odvrati Dexter. – Da je trijezan, tko zna kako bi se ponašao. Hoćemo li još po jedno piće?

Cummings kimne. Barmen donese dvije čaše pive i udalji se.

– Što si radio u posljednje vrijeme, Neile?

– Čime sam se bavio? – ponovi Dexter pitanje. – Najkraće rečeno: svim i svačim. Nakon odlaska iz Stump Countyja radio sam i kao kauboj i kao pratilac poštanskih kočija, a neko sam vrijeme tražio i zlato. Nigdje se nisam dugo zadržavao. Vrativši se kući, našao sam tvoje pismo. A ti? Što si ti sve radio?

– Ja sam od kraja rata pa sve do današnjeg dana u Gantowu, a čini se da ću ovdje zauvijek i ostati. Vrativši se nakon svršetka rata kući, našao sam samo ruševine svoje kuće. Majka je umrla 1863. godine, a otac je iste godine, u jesen, nestao i nikad više nisam čuo za njega. Vjerojatno je završio negdje u

nekoj jami s metkom u leđima. Potpuno slučajno došao sam baš u Gantow, dobio pismo na »Blue arrowu« i tako tu ostao...

Duboko uzdahne i nasloni se leđima na šank.

— Jedva čekam da krenemo u Abilene — nastavi. — Slušao sam o tome kako je to težak i naporan put, nadasve opasan, ali sam ipak nestrpljiv. Već sam zaboravio onaj nekada dobro poznati miris opasnosti. Nakon rata ovdje je mirno. Tek nedavno Archer je počao stvarati neke poteškoće.

— Pusti to, Bille! — odmahne rukom Dexter. — Najbolje je kad je sve O. K. Ja se nimalo ne radujem tom putovnju u Abilene.

— Zar nećeš ići s nama?

— Ići će ako Slatter tako odredi, iako mi baš neće odgovarati. Nema u tome, stari druže, nikakve ljepote; samo neprestano gutanje prašine, mukanje stoke i noćno bdjenje da se ne prikradu bljedoliki kradljivci ili Indijanci...

Na ulici se začuo topot kopita tri ili četiri konja. Zaustavili su se ispred saluna. Nekoliko trenutaka poslije toga uđuše tri muškarca.

Dvojicu je Dexter već vidio toga dana na pašnjaku — bili su u pratnji Simona Archera kad se on sukobio s Masonom. Treći je bio srednje visine, tamnopus kao da u sebi ima indijanske krvi, a bio je odjeven u tamnosmeđe odijelo, za razliku od prve dvojice koji su imali na sebi kaubojsku odjeću prekrivenu slojem prašine i prljavštine.

Sjeli su za stol u kutu. Barman im pride i oni naruče piće. Činilo se da ne obraćaju pažnju na Dextera i Cummingsa. Samo ih je muškarac u smeđem odije-

lu na časak pogledao. Nešto su tiho razgovarali.

— Ne poznajem ovog tamnopusog — šapne Cummings. — Nikad ga nisam vidio s momcima s »Delighta«.

— Mogli bismo i krenuti — reče Dexter.

— Zar već? — začudi se Bill.

— Maloprije smo došli...

— Počinje mi se spavati. Danas smo dosta uradili. Ako ne želiš ići, ostani u gradu.

— Idem i ja — reče Bill nakon kraćeg razmišljanja.

Ispio je piće i platio. Pošli su prema izlazu. Odjednom je muškarac u tamosmeđem odijelu naglo ustao. Stolac je zaškripao po podu.

— Dextere! — odjekne njegov glas.

Bill i Dexter zastadoše. Okrenuše se prema njemu. Kauboji s »Delighta« bezizražajno ih pogledaše. Muškarac, koji je sjedio za stolom iza Dexterovih leđa, polako ustane i ode do šanka. Naslonio se leđima i čekao da vidi što će se dogoditi.

— Tko si ti? — upita oprezno Dexter.

— Zovem se Geoffrey Lembeck, ali mislim da ti to ne znači baš ništa — odgovori tamnopusi u smeđem odijelu. — Ova dva kaubojca mi kažu da si brz. Mislim da nisi brži od mene. Što ti kažeš na to?

— Sasvim mi je svejedno tko je brži — polako će Dexter.

— Ali meni nije svejedno — obrecne se Lembeck. — Odlučio sam ostati u Gantowu. Kamo god dođem, želim ljudima pokazati tko je najbolji.

Dexter ga je pozorno gledao. Bilo je očigledno da Lembeck želi borbu. Za to su mogla postojati samo dva razloga: ili je doista želio dokazati da je

najbrži ili mu je netko platio da ga izazove. Pogledao je bolje Lembecka. U očima mu je svjetlucao neki čudan sjaj, pun prijetnje. Na desnom kuku visio mu je nisko pripasan mornarički kolt čija je drška bila okrenuta prema naprijed — dakle, bio je ljevak. Pogledao je tu šaku: dugi tanki prsti polako su se savili pa ispružili. Lembeckove usne su se stisnule u tanku crtdu dok je netremice gledao u Dextera. Onda nogom odgurne stolac, tako da ovaj s treskom pade na pod. Ne skidajući s oka Dextera, došao je do sredine prostorije i raširio noge.

— Jesi li spreman, Dextere?
— upita poluglasno.

Dexter ga je gledao. Lembeck još jednom savije pa ispruži prste. Odmakne se za još jedan korak unatrag. Cummings se pomakne za korak u stranu i primakne ruku dršku revolvera. Lembeck ga ravnodušno pogleda.

— I ti želiš sudjelovati? — upita cinično. — Mogao bi izgubiti glavu, momče.

— O tome ne moraš brinuti — tvrdoglavo će Bill. — Bolje da ti pripaziš na svoju.

— Makni se u stranu, Bille! — reče Dexter glasom koji nije trpio pogovora. — Ovog čovjeka zanimam samo ja.

Cummings pokuša prosvjedovati, ali je ipak poslušao. Onda se Dexter okrene opet prema Lembecku.

— Ne želim se boriti — reče.

Lembeck ga je pogledao s nevjericom. Onda mu se usne razvukoše u osmijeh.

— Plašiš se, Dextere? — reče.

— Nećeš me pokolebati. Ako ne povučeš revolver, ipak ću pucati u tebe.

Dexter spazi krajičkom oka

kako se Billova ruka ponovo približava oružju. Mahne mu rukom da to ne čini. Onda polako otkopča opasač i baci ga pred Billove noge. /i — Hoće li pucati i u nenaoružana čovjeka, Lembeck? — zapita mirno i zataktne palčeve za pojas.

Lembeck prezrivo pljune u stranu, prođe kraj Dextera i sjedne za stol za kojim su bili kauboji s ranča »Delight«.

Bill pride svom prijatelju i pruži mu opasač. Dok ga je ovaj zakopčavao, Cummings je gledao prema Lembecku.

Čim su izišli iz saluna, uzjahali su konje i potjerali ih prema ranču. Noć je bila topla i puna mjesečine.

— Lukavo si to izveo — reče Bill kad su već odmakli nekoliko kilometara. — Mislio sam da će doći do pucnjave.

— Nisam to želio — reče Dexter. — Nije mi ni najmanje stalo do toga da netko na meni iskušava koliko brzo poteže revolver. Jesi li ikad čuo za Lembecka?

— Nisam — odvrati Bill. — A ti?

— Nisam ni ja — odmahne Dexter glavom. — Znao sam da se neće usuditi pucati u nenaoružana čovjeka. Da je to učinio, sigurno bi dobio konopac oko vrata.

Prošli su pokraj usnulog »Blue arrowa« i skrenuli na istok. Uskoro su u daljini ugledali odsjaj male vatre.

Glawore je sjedio pokraj vatre, umotan u deku, iako je bilo toplo, s puškom u ruci. Kad je čuo dolazak dva jahača, skočio je na noge i zbacio pokrivač s ramena.

— Sve je dobro, Glawore! — dovikne mu Bill. — To smo nas dvojica!

Glawore spusti cijev i sjedne kraj vatre. Ostala trojica su spavali, udaljeni nekoliko koraka od vatre, pokriveni dekama i sa sedlima pod glavom.

Dexter i Cummings sjašu, skinu sedla, a Bill odvede životinje kod ostalih konja koji su stajali ili pasli dvadesetak metara daleko od kauboja.

— Ima li što novo? — upita Bill kad se vratio i sjeo pokraj vatre.

— Sve je mirno — odvrati Glawore. — Plašio sam se da bi moglo biti nevolje s momcima s »Delighta«, ali čini se da će sve biti dobro.

— Valjda se ne plašiš? — upita Bill.

— Naravno da ne. Međutim, da je do nečega došlo, mi bismo bili prvi na udaru zato što graničimo s njihovom zemljom — reče Glawore, ustane i protegne se. — Idem da još jednom obiđem stoku. Kad se vratim, probudit ću Nigela; na njemu je red.

Namjestio je pušku pod pazuhom i otišao. Dexter pripali cigaretu i otpuhne dim.

— Hoćemo li i mi na spavanje? — upita Bill.

— Ne spava mi se. Ti idi ako hoćeš.

Bill kimne. Uzevši sedlo sa zemlje, odnese ga podalje od vatre i namjesti sebi ležaj. Dexter je polako pušio. Onda baci opušak u vatru i ustane.

Odnekle iz tame dođe Glawore.

— Sve je kako treba — reče.

— Stoka je mirna. Idem da probudim Nigela.

— Ne moraš to činiti — uhvati ga Dexter za nadlanicu. — Ja ću ostati na straži. Ni najmanje mi se ne spava.

— Kako god hoćeš. Nešto ste

se rano vratili iz Gantowa?

— Nismo se htjeli zadržavati. Popili smo samo po dva pića i odmah se vratili. Billu se spavalo... /i Glawore je povjerovao Dexterovim riječima. Pozdravio ga je i otišao spavati. Dexter je gledao za njim kako stavlja šešir na jabuku sedla, umotava se u deku i okreće na drugu stranu.

Noć je bila mirna, bez najmanjeg daška vjetra. Stoka je mirno ležala. Tek bi poneko osamljeno mukanje krave prekinulo noćnu tišinu.

Dexter izvadi revolver iz navlake i provjeri jesu li svi meci u bubnjiću. Onda ustane, ode do svoga sedla i izvuče pušku iz navlake. Napuni je i ponovo sjedne pokraj vatre. Baci na nju komad drveta i pripali cigaretu.

Prošao je jedan sat, ništa se nije dogodilo.

Dexter ustane i protegne se. Baci još dva komada drveta na vatru. Namjesti pušku pod pazuhom i pođe u obilazak stoke.

Načinivši krug oko stoke, vrati se do vatre. Kauboji su mirno spavali. Bill se promisekolji u snu i uzme lončić. Opere ga vodom iz čaturice i pristavi kavu.

Zagleda se u plamen. U njemu se opet, tko zna po koji put, počese buditi sjećanja na Stump County, na život prije rata. Sjetio se Barbare Foremann, koju bijaše gotovo već zaboravio, sjetio se svog malog ranča i ono nekoliko grla koja je imao. Onda strese glavom, nervozno i s gorčinom. Sve je tó već odavno prošlost! Daleka prošlost koja se nikad više ne može vratiti! A ipak, tako bi želio opet imati ranč, svoj ranč, na kojem bi mogao uzgajati stoku, a ne raditi za Slattera ili bilo koga drugoga.

Popivši kavu, ispruži se na zemlju.

Bill Cummings zbaci pokri-vač sa sebe i ustane. Pride do Dextera koji je ležao. Sjedne po-kraj njega.

— K vragu — reče. — Mislio sam da ću odmah zaspati, ali mi san nikako ne dolazi na oči. Hoćeš li da te zamijenim?

— Nije potrebno. Ni meni se ne spava.

Dexter sjedne i pripali cigaretu. Onda uzme pušku i ustane. Pogleda u nebo.

— Sluti na kišu — reče. — Idem da obidem stoku.

— Nema potrebe, Neile. Vidiš da je sve kako treba. Sjedi po-kraj mene da razgovaramo.

No Dexter odjednom podigne ruku i dade mu znak da ušuti. Napregnuto se zagleda neka-mo pred sebe. Bill ustane i za-gleda se u istom pravcu.

— Što se dogodilo? — šapne.

— Nisam ništa zamijetio.

— Ostani ovdje i otvori četvo-re oči — reče Dexter i otkoči pušku.

— Čovjek ili životinja? — tiho upita Cummings i izvuče revo-lever.

— Volio bih da nije ni jedno ni drugo — odvrati isto tako ti-ho Dexter.

Pognuo se i brzo otišao ude-sno. Cummings otkoči revolver i čučne pokraj vatre. Motrio je pažljivo oko sebe. Ostala trojica su mirno spavala.

I dalje pognut, Dexter je op-rezno išao naprijed. Činilo se da je sve mirno, ali se njemu učinilo da je čuo udaljeni njisak konja, doduše samo jednom, za-to nije mogao biti siguran je li mu se samo učinilo ili je zaista nešto čuo.

Ušao je među krave. Ogledao se. Vidio je u daljini Billa kako

čući pokraj vatre. Produžio je i došao do posljednjih grla, ali se ništa nije dogodilo. Zagledao se prema Archerovom ranču. Da nije ovaj odlučio ipak nešto uči-niti pošto nije uspio dobiti od Slattera dvije stotine grla?

Došao je do vrha malog bre-žuljka i zagledao se onamo gdje se nalazio »Delight«, no ništa nije mogao opaziti. Vratio se do stada. Razmišljao je nekoliko trenutaka, a onda uđe među stoku i legne na zemlju. Jedna ga krava onjuši i mirno nastavi preživati.

Prošlo je dvadesetak minuta.

Odjednom je bio siguran da se nije prevario. Iza brežuljka začuo se konjski topot čiji je odjek prigušivala gusta trava. Dexter stegne jače kundak pu-ške. Napeto je čekao. Onda opet zavlada tišina. Dexter obriše dlan o hlače.

Tada odjekne pucanj, onda još jedan, pa još jedan. Petorica jahača odjednom se pojave na vrhu brijega i sjure prema sta-du, bjesomučno pucajući u zrak i vrišteći. Stoka se uznemiri i počne ustajati. Mukanje odjek-ne kroz noć. Jahači su i dalje pucali i vrištali.

Dexter skoči na noge. Podig-ne pušku i zapuca prema jaha-ču koji je bio najbliži. Međutim, njegov hitac nije bio precizan. Čovjek se sagnuo u sedlu i od-mah uzvratio: metak se zabio u zemlju ispred Dexterovih nogu i ovaj odskoči unatrag.

Odjednom Dexter shvati da je ostao nezaštićen. Uznemirena stoka okrenula se prema logo-ru i, gonjena pucnjevima i vri-skom petorice nepoznatih jaha-ča, pojurila prema kaubojima s ranča »Blue arrow«. Tutanj tisu-ća nogu počne prigušivati čak odjek pucnjeva.

Dexter je grozničavo gledao oko sebe – nigdje nikakvog zaklona. Odjednom s lijeve strane iz tame izroni sjena nekog jahača. Dexter brzo okrene cijev prema njemu i odskoči unatrag. Ali je bio prespor. Nepoznati je već zapucao. Dexter osjeti oštru bol u desnoj butini i sruši se kao pokošen. Puška mu ispade iz ruke. Ne zaustavljajući se, jahač projuri pokraj njega. Stiskajući zube od bola. Dexter se osloni na lakat desne ruke. No bol ga opet presiječe i on se sruši na leđa. Ubrzano je disao.

Neko je vrijeme nepomično ležao, a onda sjedne. Razdere nogavicu koja bijaše vlažna od krvi. Napipa u džepu šibice. Izvadi ih i jednu pripali. Rana je izgledala vrlo ružno. Skine rubac s vrata i podveže ranu. Onda se opet sruši na leđa. Prošlo je petnaestak minuta dok je prikupio snage da ustane, oslanjajući se na pušku. Koristeći oružje kao potporanj, othrama u stranu. Nije želio riskirati da se nepoznati napadači vrate, pronađu ga živoga i ustrijele.

Napokon je stigao do jedne veće stijene. Polako sjedne i nasloni se leđima na stijenu. Znao je da se sâm ne može dovući do ranča. Morao je pričekati jutro. Bill će ga zacijelo potražiti, naravno, ako ga pobješnjela stoka nije pregazila.

Nije uspio prepoznati ni jednoga od pet napadača. Jesu li to bili Archerovi ljudi? Vrlo vjerojatno. I Slatter će zacijelo isto tako misliti, ali će to moći vrlo teško dokazati, osim ako kauboji s »Blue arrowa« ne ustrijele nekoga od te petorke i ako taj ne bude Archerov čovjek.

Napokon se nebo na istoku zasivjelo.

Dexter se osloni na pušku i

ustane. Proviri iza stijene i izvuče revolver, jer je čuo u blizini glasove, ali s olakšanjem uzdahne i vrati revolver u korice – bio je to Bill u pratnji još jednog kauboja s ranča.

– Bille, tu sam! – vikne Dexter.

Potjerali su konje prema njemu. Bill skoči na zemlju i brzo mu pride. Odmah je opazio ranu na Dexteru i lice mu se smrkne.

– Uplašio sam se da su te ustrijelili – reče.

– A ja sam se uplašio da te je stoka pregazila.

Cummingstovo se lice još više smrkne. I drugi kauboj sjaše i pride im.

– Prokletnici! – procijedi Bill i stisne šake. – Glawore i Nigel su mrtvi. Nisu uspjeli pobjeći na vrijeme. Jedva smo ih uspjeli prepoznati koliko su bili unakaženi. A izgubili smo i četrdesetak grla koja nisu mogla izdržati trku. Pala su, a druga su ih izgazila, kao i Glaworea i Nigela. Jadnici, kakav ružan kraj!

– Bila su petorica – reče Dexter. – Jeste li ustrijelili barem jednoga? Znate li tko su?

– Možemo samo nagađati – turobno odvratila Bill. – Pođimo na ranč da ti izvade metak i previju ranu. Hoćeš li moći sjediti iza mene?

Dexter kimne. Bill se popne u sedlo i pruži mu ruku da bi mu pomogao uzjahati.

V

Dexter je sjedio na klupi ispred zgrade za kauboje. Krošnja visokog drveta pružala mu je zaštitu od jarkog sunca. Opazio je Slattera kako mu se približava.

– Kako tvoja rana, Dextere?

— upita ga Slatter kad je prišao bliže. — Boli li?

— Kad bih rekao da ne boli, slagao bih.

Vlasnik ranča zamišljeno kimne. Skine stetson i provuče prste kroz kosu.

— Šteta što si ranjen — reče.

— Računao sam da ćeš i ti poći za Abilene. Ovako ćeš morati ostati na ranču. Ostat će vas desetak, da biste mogli pripaziti na stoku koja ostaje, a i za slučaj ako dođe do nepritika s »Delightom«.

— Mislite li da je onaj napad njihovo djelo?

— Ne mislim, već znam. Tko bi to drugi učinio? Željeli su nas omesti u poslu da bi mogli krenuti prije nas. Ali, nije im uspjelo, prokleti bili! Izgubili smo samo jedan dan.

Zašutio je. Gledao je zamišljeno pred sebe. Onda ponovo stavi šešir na glavu i pogleda u Dextera.

— Želio bih te nešto upitati — reče. — Bill mi je rekao da si proputovao kroz mnoga mjesta. Jesi li ikad prolazio kroz Dodge City?

Dexter odmahne glavom.

— Čuo sam da je tamo stoka skuplja nego u Abileneu, ali ne znam je li to istina — nastavi Slatter. — Mislio sam da si možda bio tamo, pa ćeš mi znati kazati. No valjda ćemo usput sreći nekoga tko se vraća iz Kansasa, pa ću čuti kako stoje stvari. Ako bude istina, skrenut ćemo za Dodge.

Ustao je i otišao u kuću. U daljini se začulo približavanje stada; kauboiji su vraćali s pašnjaka stoku koja će ići na prodaju. Zaglušno mukanje goveda odzvanjalo je kroz vedrinu dana i miješalo se s tutnjavom stada što je dolazilo.

Dexter ustane i hramljući prođe k pojilu. Sjedne na rub valova i pripali cigaretu. Opet ga stadoše opsjedati sjećanja na njegov ranč, život prije rata, Stump Country, Barbaru Foremann. Ali se prekine — u tom trenutku iz grupe kauboija se izdvojio Bill Cummings i dotjerao konja na pojilo. Pustio je konja da se napije i šutke sjeo pokraj prijatelja.

— Nešto nije kako treba? — upita Dexter.

— Možda i nije — odvrati neodređeno Bill. — Momci nisu zadovoljni što je gazda tek tako prešao preko svega. Glawore i Nigel su mrtvi. Misle da bi trebalo uzvratiti istom mjerom i vratiti im milo za drago.

— Mogla bi nastati gužva?

— Sumnjam. Rano ujutro krećemo na put. Da smo ostali još koji dan, tko zna kako bi se sve završilo. Loše je što Gantow nema šerifa. Tada bi on to riješio.

Dexter ne reče ništa. Baci opušak i ustane. Zagleda se nekamo u daljinu. Onda pozdravi Billa i ode natrag u spavaonicu. Legne na krevet i stavi ruke pod glavu. Ležao je sve do večere. Nakon obroka sjedio je na klupi neko vrijeme, a onda opet legne. I ostali su kauboiji rano otišli na spavanje; sutra ih je čekao naporan dan.

Vrata su se odjednom otvorila s treskom i probudila ga iz sna. Otvori oči i pogleda prema izlazu. Tek je počelo svitati i u prostoriji je još vladao gotovo potpuni mrak. Na vratima se nalazila tamna sjena nadzornika ranča.

— Ustaj i tjeraj stoku! — prodere se koliko ga je grlo nosilo.

Kauboiji počеше skakati iz svojih kreveta; neki su glasno

podvriskivali, a drugi ljutito kleli. Dexter pričekao da svi izađu, a onda i on ustane, obuče se i izađe. U dvorištu je vladala užurbanost. Bob Slatter je već bio odjeven. Stajao je na pragu i gledao u kauboje koji su se rastrčali po dvorištu. Za jedan od stupova nadstrešnice bio je privezan njegov osedlani vranac.

Jedan sat kasnije sve je bilo spremno za polazak. Bill je bio negdje na čelu stada i pazio na bika predvodnika. Slatter dade znak rukom da krenu.

— Goni ih u Abilene, kauboju! — prodere se nadzornik ponovo iz sve snage.

Mnoštvo zvukova odjekivalo je kroz jutro: prasak bičeva, topot konjskih kopita i govedih papaka, poneki pucanj, škripanje kotača dvojih kola u kojima su bile namirnice potrebne za dugo putovanje, mukanje krava, njiskanje konja. I sve to uvijeno u oblak prašine. Onda zvuci postadoše tiši, pa još tiši, da bi na kraju potpuno zamukli. Ostao je samo osjećaj prašine u nosnicama, prašine koja se polako slijegala.

Desetak preostalih kauboj izvedu konje iz staje i osedlaju ih. Odjahali su s ranča i razišli se na nekoliko strana. Odlučili su sakupiti svu stoku na jedan pašnjak da bi mogli lakše na nju paziti.

Dexter ih isprati pogledom. Pride mu stari kauboju u pokrpanim hlačama, brade bijele poput snijega.

— Hoćeš li sa mnom u Gantow? — upita ga. — Idem kolima. Moram u prodavaonicu da kupim namirnice.

— Pa, mogao bih — odvrati Dexter ravnodušno. — Ionako nemam što raditi na ranču.

VI

Starac je zaustavio kola pred prodavaonicom i sišao. Dexter ostane na kolima. Starac uđe u prodavaonicu i uskoro se vrati noseći u naručju namirnice. Dexter ih prihvati i smjesti u kola. Kad je iznio svu kupljenu robu, starac obriše znoj s čela i duboko udahne.

— Mogli bismo navratiti u salun na jedno piće — reče.

— Nemam ništa protiv toga — odvrati Dexter. — Samo, morat ćeš mi pomoći. Neću moći sâm sići s kola.

Starac zaustavi kola ispred saluna i pomogne mu sići. Za gredu su bila privezana tri konja. Već su bili na ulazu kadli se iza njihovih leđa začu ženski krik.

Dexter se okrene. Na sredini ulice, u malim kolima, također natovarenima svakojakom robom, sjedila je plavokosa djevojka. Moglo joj je biti oko dvadeset dvije ili dvadeset tri godine, a bila je odjevena u svijetlozelenu košulju i crne kožnate hlače. Na glavi je imala šešir širokog ravnog oboda od istog materijala. U njena je kola bio upregnut rasni bjelac koji se bijesno propinjao i pokušavao oteti iz ruku čovjeka što ga je držao za uzde. Dexter je odmah prepoznao muškarca — Geoffrey Lembeck. Bio je u istom smeđem odijelu, kao i one večeri kad je izazivao Dextera na dvoboj. Uspio je ukrotiti konja. Pustio je uzde i prišao kolima. Djevojka ga je ljutito gledala.

— Želim nastaviti put — reče ona.

— Nisam ni slutio da u Gantowu, ovakvoj rupi, ima tako lijepih djevojaka — reče Lembeck, ne obraćajući pažnju na

njene riječi. — Kako se zoveš, ljepotice?

Djevojka bijesno stisne šake i zamahne prema Lembeckovu licu, ali je on uhvati za nadlaniću takvom snagom da je vrisnula.

Dexter, hramajući, nesvjesno zakorači prema sredini ulice. Starac ga uhvati za nadlakticu, želeći ga zadržati, ali se ovaj otrgne i nastavi koračati. Lembeck ga je opazio. Pustio je djevojku, obišao kola i stao ispred njih. Raširio je noge i zabacio rub kaputa iza drška revolvera. Lice mu se razvuklo u osmijeh. Dexter se zaustavi na nekoliko koraka ispred njega.

— Ostavi djevojku na miru — procijedi kroz stisnute zube i stisne šake.

— Tko će mi to narediti? — upita Lembeck nadmoćno. — Možda ti, Dextere?

— Ako bude potrebno, hoću! — odvrati Dexter ljutito. — Ne volim nasilnike.

— Zašto me onda ne naučiš pameti? — upita tamnoputi Lembeck opasno tiho. — Hajde, Dextere, čekam te!

Dexter korakne unatraske. Osjeti bol u nozi. Stisne zube. Odmjeri Lembecka: činilo se da ovaj jedva čeka da Dexter potegne oružje.

— No, što je, Dextere? — i dalje ga je izazivao Lembeck. — Zar si se toliko uplašio da ne možeš ni govoriti?

Dexter ne odvrati. Vidio je djevojčin uplašen pogled i plave oči ispod crnog oboda. Stiskajući zube, načinio je unatraske još nekoliko koraka. Lembeck je polako išao za njim, ne skidajući pogleda s njega.

— Ovoga puta nećeš izbjeći borbu — pokazao je zube. —

Dokazat ću da sam bolji od tebe!

Oči su mu dobile suludi sjaj kad je zastao na dvadesetak koraka od Dextera i opet zabacio rub kaputa iza drška revolvera. Činilo se da mu je ovo predstavljalo veliko zadovoljstvo. No u taj čas presiječe ga glas odostraga:

— Primakneš li ruku k oružju, sasut ću ti sačmu iz obje cijevi pravo u leđa!

Lembeck se ukoči. Pogleda s mržnjom u Dextera, a onda se polako okrene udesno. Starac, koji se dovezao u grad zajedno s Dexterom, stajao je na desetak koraka od njega sa sačmaricom čije su cijevi bile uperene pravo u Lembecka. Naslonivši kundak na rame, starac je preko nišana gledao u tamnoputog Lembecka.

Dexter osjeti olakšanje. Ni najmanje mu nije bilo do pucnjave. Bijaše ranjen, a i da nije, tko zna da li bi bio brži. Lembeck je vjerojatno strahovito brz, dočim se time hvali.

— No, što je, momče? — posprdno ponovi starac Lembeckove riječi. — Zar si se toliko uplašio da ne možeš čak ni govoriti?

Lembeck prostrijeli starca pogledom. Onda prebaci rub kaputa preko drška revolvera i okrene se prema Dexteru:

— Treći put nećeš umaknuti — procijedi kroz stisnute zube i zamakne za ugao prodavaonice.

— Hvala, stranče! — zahvali kratko djevojka i potjera bjelca u galop.

Dexter je nekoliko časaka gledao za njom. Onda se trgne iz razmišljanja. Starac ga je čekao pred salunom.

— Poznaješ li je? — upita ga Dexter.

— Naravno da je poznajem — reče starac. — Zove se Laura Houston. Živi s ocem na malom ranču u blizini »Delighta« s druge strane njihove zemlje nego što je naš ranč.

VII

Susret s Laurom Houston ostavio je na Dextera dublji dojam nego što je očekivao. Te je noći dugo mislio na nju. U misli su mu dolazile njene plave oči i lice. Zaspao je tek pred zoru. A drugog dana odlučio je otići u Gantow. Bila je, naime, nedjelja, pa je bilo vrlo lako moguće da će djevojka doći s ocem na misu. Brzo se obrijao, obukao čistu odjeću i upregao konja u kola. Odmah je krenuo u grad.

Zaustavio se pred salunom i ušao. Barmen bijaše sâm. Stajao je za šankom i brisao čaše.

— Je li završila misa? — upita ga Dexter.

— Još nije — odvrati barmen i malo ga začuđeno pogleda — ali bi trebala uskoro.

Dexter iziđe. Pred salunom, na nogostupu, bile su dvije stolice za ljuljanje, sa svake strane vrata po jedna. Sjedne u jednu i stade čekati da vidi hoće li se djevojka pojaviti.

Prošlo je petnaestak minuta, a onda se oglasi crkveno zvono. Iz sporedne ulice, u kojoj je bila crkva, počеше se pojavljivati muškarci, žene, pokoje dijete. Dexter je strpljivo čekao. Napokon se, među posljednjima, pojaviše dobro mu poznata kola i bjelac. U kolima bijaše Laura Houston s ocem.

Ustao je dok su prolazili ispred saluna. Djevojka ga opazi

i kola se zaustaviše. Muškarac siđe i pomogne kćeri da se skine s kola. Laura je imala na sebi dugu svijetloplavu haljinu, koja je isticala njenu vitkost, a na glavi šešir iste boje, ukrašen nojevim perom. Dexteru se učinila još ljepšom nego kad ju je vidio prvi put.

Prišli su Dexteru i djevojčin otac mu pruži ruku.

— Ja sam Ray Houston — predstavi se. — Kći mi je ispričala da si joj pomogao kad ju je napao neki drznik.

Dexter prihvati ruku i predstavi se.

— Ja znam što je zahvalnost — reče Houston. — Pozivam te da dođeš na ručak ili večeru.

— Pa, ovaj, ne znam — odjednom se zbuni Dexter. — Ne znam da li bi bilo potrebno...

Ray Houston se dobrodušno nasmiješi.

— Ne moraš se zbunjivati, momče. Dolaziš li na ručak ili na večeru?

— Mislim da ću doći na večeru — istisne Dexter.

— Vidimo se onda oko sedam.

Ray Houston podigne ruku u znak pozdrava i ode prema kolima. Laura lagano kimne Dexteru i pođe za ocem. Kad se popela na kola, otac potjera bjelca.

Dexter požuri prema svojim kolima. Odjednom ga presiječe oštra bol, potpuno je bio zaboravio na ranu.

Iste večeri Dexter se uvjerio da Laura Houston nije bila samo lijepa nego isto tako i dobra kuharica.

Poslije večere muškarci su izašli u dvorište i sjeli na nisku drvenu klupu. Dexter pripali cigaretu, a Houston lulu. Houston je pričao o stoci, poteško-

ćama s vodom, o svom životu udovca.

— Sviđa ti se Laura, Neile? — iznenada upita Dextera.

Dexter ga zbunjeno pogleda. Nije očekivao takvo izravno pitanje. Povuče dubok dim.

— Svjestan sam toga da mi je kći lijepa — reče Houston. — Ti mi izgledaš pošten momak, ali baš zbog toga želim ti dati prijateljski savjet: teško ćeš osvojiti njeno srce. Mnogi su u Gantowu to već pokušali, ali bez uspjeha.

Dexter ne reče ništa.

— Sve se to vuče još od 1864. godine — nastavi Houston. — Laura je tada bila zaljubljena u jednog momka iz grada, Robert Saboth se zvao. Te je godine otišao u rat i nikad više nismo čuli za njega. Posljednji put dobili smo pismo od njega u jesen iste godine...

— Otada je prošlo sedam godina — reče Dexter i baci opušak u mrak. — Zar se vaša kći još uvijek nada da će se taj momak vratiti?

— Vjerojatno — slegne vlasnik ranča ramenima. — Nikad je ne pitam o tome, ali pretpostavljam da joj je to u glavi. Ne vidim drugog razloga zašto bi odbijala sve momke iz grada i s okolnih rančeva.

Dexter kimne. U tom trenutku Laura iziđe iz kuće i pride im. Njen otac ustane.

— Idem na spavanje — reče.

— Ujutro moram rano ustati.

Pozdravio je i otišao u kuću. Djevojka sjedne na klupu pokraj Dextera. Kradom ju je pogledao. Gledala je nekamo pred sebe i šutjela.

— Zar se vaš otac ne plaši ostaviti vas samu s nepoznatim muškarcem? — upita je Dexter.

Ona okrene pogled prema

njemu. Pogledala ga je gotovo začuđeno i nasmiješila se.

— Moj otac ima povjerenja u mene. Osim toga, vrlo dobro može ocijeniti kakav je tko čovjek, čak ako ga je samo jednom vidio ili s tim čovjekom razgovarao. Vrlo se rijetko prevari u procjeni.

Ušuti i spusti pogled. Bila je odjevena isto onako kao i prvi put. Plava kosa padala joj je na ramena i Dexter je osjetio želju da provuče kroz nju prste. Ali je sjedio potpuno miran i samo ju je gledao.

— Zašto šutite? — upita ga ona.

— Ne znam što bih kazao — iskreno je odgovorio. — Kad vas gledam, ostajem bez riječi...

Pogledala ga je i nasmiješila se, ali ne reče ništa. Dexter ustane.

— Moram poći natrag na ranč — reče.

— Zašto tako brzo? — upita ona i također ustane.

Pogledao ju je u oči. Je li u njenim riječima zaista bilo žaljenje što već ide ili mu se samo učinilo? Pride joj bliže i uhvati je za ruku. Ona spusti pogled. Stajala je tako nekoliko trenutaka, a onda izvuče ruku iz njegove. Dexter ustukne za jedan korak.

— Oprostite mi, gospodice Houston — reče poluglasno. — Ovo što sam učinio, bilo je glupo, ali se nisam mogao suzdržati. Vaš mi je otac kazao da čekate nekog momka koji je nestao u ratu...

— Robert se neće vratiti — prošapta ona. — „Ja to osjećam. Da je živ i da se htio vratiti, već bi došao.“

Zašutjela je i zagledala se nekamo u noć.

— Već odavno sam izgubila

nadu – tiho nastavi. – Svi u gradu misle da ga još uvijek očekujem i da zato odbijam druge momke, ali to nije istina. Jednostavno, nijedan mi se nije svidio, a ja ne želim ni s kime tek tako hodati, da se priča kako imam momka. A možda ih i nesvjesno u mislima uspoređujem s Robertom, pa im nalazim mane...

– Bili ste gotovo još djevojčica kad ste se zaljubili.

Kimnula je i sjetno se osmjehnula. Dexter se nakašlje i stavi šešir na glavu.

– Zaista moram poći – reče.

Pošla je za njim do kola. Popeo se i dohvatio uzde. Pogledao ju je odozgo.

– Laku noć, gospodice Houston. Hvala za večeru. Zaista je bilo dobro pripremljena.

– Ne morate zahvaljivati. Ja bih morala vama zahvaliti što ste se umiješali kad me je napao onaj nasilnik – reče, napravi stanku, a onda doda: – Djevojkama se obično dopadaju muškarci koji im pomognu kad su u nevolji.

Iako zatečen i zbunjen njenim riječima, Dexter samo dotakne obod šešira u znak pozdrava.

– Hoćemo li se opet vidjeti? – upita.

– Sutra idem u Gantow – odvrati ona. – Imam u gradu bolesnu tetku, zove se Jane Houston. Živi sama, pa sam joj obećala doći na dva ili tri dana da joj pospremim kuću i pravim joj društvo. Ako budete dolazili u grad, navratite na kavu i kolače.

– Mislim da ću sutra morati doći u grad po neke namirnice za ranč, pa bih mogao svratiti. Laku noć, gospodice Houston!

– Laku noć!

Potjerao je konja. Kad je već odmakao stotinjak metara, osvrnuo se. Djevojka je i dalje stajala na istom mjestu. Onda se okrenula i pošla u kuću.

Razmišljao je da li da krene prečicom, preko Archerove zemlje, a onda odluči da to ne učini. Nije želio tražiti neprilike. Otkako je Slatter otjerao stoku, nije dolazilo do sukoba, pa ga nije želio ni izazvati.

Kad je stigao na ranč, svi su već spavali; bio je budan samo starac i jedan kauboj koji je stražario kod stoke. Ispregao je konja i sjeo pokraj starca koji se zgurio na stubama na ulazu u glavnu zgradu.

– Sve je mirno? – upita Dexter.

– Jest – kimne starac. – Čini se da i neće biti gužve. Archer je u velikom poslu. Izgleda, sutra će krenuti prema Abileneu.

Dexter popuši još jednu cigaretu, a onda ode u krevet. Dugo nije zaspao. Razmišljao je o Lauri Houston i njenim riječima da djevojke vole muškarce koji im pomognu kad su u nevolji. A on joj je pomogao kad ju je napao Lembeck. Znači li to baš ono što bi on želio? To mu se pitanje neprestano motalo po glavi. Napokon se osmjehne i okrene na stranu. Navuče pokrivač sve do brade i zatvori oči.

Ali prije nego što je zaspao čvrsto je odlučio: još sutradan zaprosit će Lauru za ženu.

VIII

Nakon osam dana Bob Slatter i kauboji vratiše se radošno podvriskujući i pucajući u zrak. Zaustavili su se u dvorištu i sjahali.

Dexter je sjedio na stubama

pred glavnom zgradom. Vlasnik ranča je pošao prema njemu. Za njim je koračao kauboj, noseći, prebačenu preko ramena, platnenu vrećicu s novcem.

Dexter ustane. Slatter se zaustavi pred njim.

– Ima li što novo, Dextere?

– zapita. – Jeste li imali nevolja s Archerovim ljudima?

– Sve je prošlo dobro. Archer je imao mnogo posla oko stoke, pa valjda zato nije imao vremena misliti i na nas.

– Dobro, dobro – kimne zadovoljno Slatter. – Kako tvoja noga?

Ali ne sačekavši odgovora, prođe pokraj Dextera i uđe u kuću. Kauboj uđe za njim.

Dexter opazi Billa Cummingsa i pođe prema njemu. Cummings je djelovao umorno. Pružio je ruku prijatelju i uzdahnuo.

– Vraški je bilo naporno – reče. – Ipak, ne žalim. Bilo mi je prekrasno u Abileneu. Kako je bilo ovdje?

– Vrlo zanimljivo – zagonetno se nasmiješi Dexter. – Nije mi bilo ni najmanje dosadno...

– Nešto se dogodilo?

– Još nije, ali bi moglo uskoro – odvrati škrtlo Dexter i opet se zagonetno nasmiješi.

– Ne pada mi na um što bi to moglo biti – reče Cummings nakon kraćeg razmišljanja. – Što to kriješ od mene, Neile? Što će se uskoro dogoditi?

– Ženim se, Bille! Eto, to će se dogoditi?

– Ti se zacijelo šališ – istisne Bill zaprepašteno ga gledajući. – I tko je ta žena? Poznajem li je?

– Naravno da je poznaješ. Zove se Laura Houston.

Zinuvši od iznenađenja, Bill

počne u nevjerici odmahivati glavom. Onda se počne smijati, ali se odjednom prekine i sa svom ozbiljnošću reče:

– E pa, bilo ti sa srećom, prijatelju! Nadam se da ćeš dobiti dobru ženu, kakvu si zavrijedio.

IX

Neil Dexter bio je već mjesec dana u braku.

Opet je imao ono što je već godinama želio – svoj ranč i svoju stoku, kao nekad prije rata. Ali sada je imao još i lijepu i otmjenu ženu koju je volio. I ona njega također. Ranč nije bio velik, a nije bilo ni mnogo stoke, samo stotinjak grla, ali Dexter bijaše zadovoljan.

Često je stajao naslonjen na ogradu korala, te zadovoljno promatrao stoku.

– Imam dojam – rekla bi mu Laura, prišavši mu – da bi mogao po cijeli dan tako pušiti i gledati stoku.

– Nimalo se ne varaš – odvrati on. – Zamišljam kako ćemo jednog dana imati mnogo grla, poput Archera ili Slattera, te kako ću ih i ja goniti u Abilene ili Dodge City.

– Drag si mi jer voliš sanjari, Neile – nasmije se Laura. – Hajde, uđimo u kuću! Večera je na stolu.

Jedne večeri, dok su opet stajali kraj korala, Dexter iznenađeno opazi kako se neki jahač približavao njegovom ranču.

– Tko li je to? – upita Laura.

– Ne poznajem ga.

Dexter ne reče ništa, odmah je prepoznao došljaka – bijaše to Richard Blower. Jahao je polako, kao da mu se ne žuri. Laura uđe u kuću, a Dexter ostane u dvorištu.

Blower se zaustavi na nekoliko koraka ispred Dextera. Gur-

ne šešir na zatiljak i počese se po bradi.

– Kako ide, Dextere? – upita i nasmijulji se.

– Zacijelo nisi došao da me samo to pitaš – odvrati Dexter grubo. – Što želiš?

Blower ne odgovori. Izvuče desnu nogu iz stremena, kaneći sjahati.

– Ostani u sedlu – oštro će Dexter. – Nitko te nije pozvao da siđeš.

Blower ponovo gurne nogu u stremen, pa se objema rukama osloni na jabuku sedla.

– Gazdi opet nedostaje stoka – reče. – Poslao me ovamo da pogledam nije li koje od njegovih grla među tvojima.

Dexter korakne prema njemu. Osjećao je kako u njemu raste val bijesa. Primakne ruku dršci revolvera.

– Slušaj me dobro, Blowere – procijedi – reci Archeru da je na taj način uspio ugrabiti Slatterovu stoku, ali od mene neće dobiti ni jednog jedinog grla. Nadalje, ako mi još samo jedanput pošalje nekoga s tim pitanjem, kao što si ti došao, pucat ću bez upozorenja. Ne želim da me itko naziva lopovom i sumnja u moje poštenje!

Blower ga je pogledao bez riječi, a onda baci pogled prema stoci u koralu.

– Imaš stotinjak grla, Dextere – reče. – Dok se nisi oženio, na ovom ih je ranču bilo upola manje. Kako si uspio tako brzo skupiti toliko grla?

– Ne izazivaj, Blowere – reče Dexter poluglasno i još bliže primakne ruku k oružju, dok mu se u glasu osjeti neskrivena prijetnja.

Bradonja ga neodlučno odmjeri, a onda i on primakne ruku k revolveru.

– Ako nemaš što skrivati – reče – dopustit ćeš da pogledam tvoju stoku.

– To možeš učiniti samo preko mene mrtvoga – odvrati Dexter opasno tiho. – Gubi se s ranča!

Blower se promisekolji u sedlu, ali ipak odmakne ruku od revolvera.

– Nisam budala poput Masona – procijedi. – Znam da si brži, ali dočekat ću i ja svoju priliku. Vratit ću se, ali neću biti sâm i onda ću pregledati svako grlo.

– Kad sljedeći put dodeš, dočekat će te meci!

– Jadniče! Baš si jadnik – naceri se bradonja. – Valjda ne misliš da se možeš boriti protiv »Delighta«.

– Ti o tome ne moraš brinuti – hladno odgovori Dexter. – Bolje da pripaziš da mi se ne nađeš pred nišanom. A sad se gubi s ranča! Odmah!

Blowerovo se lice razvuče u nešto što je trebalo da bude osmijeh sažaljenja. Onda polako okrene konja i potjera ga prema izlazu s ranča.

Kad se njegova spodoba već počela gubiti u predvečernjoj izmaglici, Laura iziđe iz kuće i stane uz muža.

– Ovo mi sluti na nevolju – reče ona.

– Nemoj se plašiti – odvrati Neil i zagrli je. – Bude li Archer ili bilo tko drugi pokušao uzeti ono što je naše, polomit će zube. Uvjeravam te! Nego, smislio sam naziv za naš ranč. Mislim da će biti prikladan, tako će svi oni koji bi mogli imati loše namjere znati na čemu su. Nazvat ćemo ga »Fort«. Prava tvrđava! Svida li ti se?

Kimnula je. Ušli su u kuću.

X

Sutradan je Dexter uzeo komad daske, crvenom bojom na njemu napisao »FORT« i objesio ploču iznad ulaza na ranč. Ray Houston ga je gledao sjedeći na ogradi korala. Kad je Dexter završio posao, prišao je zetu i pripalio lulu.

— Bit će to dobro, Neile — reče. — Ime je sasvim prikladno. Svida mi se.

Dexter pripali cigaretu. Otpuhne dim i potapša držak revolvera.

— Ovo je također moja tvrđava — reče samouvjereno.

— Budi oprezan, Neile — reče zabrinuto Houston i izvadi lulu iz usta. — Već dugo poznajem Archera, podmukao je i bezobziran. Bilo je već ljudi koji su mu se pokušavali suprotstaviti, ali su loše završili. Archer je uvijek otjerao sve koji mu nisu bili po volji. Oni najtvrdoglaviji završili su pod zemljom. A osim toga...

Ne završivši misao, najednom mu se lice smrkne. Pokaže prema ulazu na ranč i Dexter se okrene. Richard Blower je dolazio u pratnji dvojice nepoznatih jahača. Zastali su na trenutak pred samom kapijom, a onda ujahaše u dvorište.

Muškarac s Blowerove lijeve strane bio je, kao i Blower, zarastao u gustu bradu, ali ona nije mogla sakriti ružan ožiljak koji se protezao od desnog uha sve do ruba usana. Drugi Blowerov pratilac bio je nizak muškarac širokih ramena čija je smeđa košulja bila raskopčana, tako da su se mogla vidjeti snažna maljava prsa.

Dexter malo raširi noge i primakne ruku bliže dršci revolvera. Drugom rukom ispusti opušak na zemlju i zgazi ga. Houston

kreće prema kući.

— Stoj! Ostani gdje jesi! — oštro će Blower.

Houston zastane i polako se okrene prema pridošlicama.

— Tko si ti, čovječe, da mi naređuješ u mojem dvorištu i mojoj kući? — procijedi kroz stisnute zube i ljutito pljune na tlo.

Blowerovo se lice razvuče u ružnu grimasu. Iskezi zube i zlobno se nasmije. Houston nehotice zadrhti. Bilo je u tom smijehu nečega što nije slutilo na dobro.

— Ne izazivaj sudbinu, stari — odreže bradonja i naglašenom kretnjom približi ruku k revolveru. — Ponekad je bolje poslušati, nego izgubiti glavu!

Ray Houston proguta slinu. Shvatio je da je vrag odnio šalu. Ustukne za korak. Slutio je da ova trojica nisu došla bez razloga i da bi moglo biti nevolje. Kako je Laura kazala: mogao je vrlo dobro ocijeniti ljude.

— Što želite? — istisne.

Blower mu ne odgovori. Skrene pogled prema Dexteru.

— Došli smo pregledati stoku — polako reče i načini stanku da bi svojim riječima dao veću važnost, a onda isto tako polako doda: — Ovoga puta nisam došao sâm...

Tišina. Jedna krava zamuče, a onda opet tišina.

— Moj je odgovor isti kao i prije — reče Dexter. — Nećete dodirnuti ni jedno jedino govedo. Ona su vlasništvo »Forta«, a ne »Delighta«. Ja nisam kradljivac i nitko neće pregledavati stoku sumnjajući u moje poštenje. Moja je savjest čista...

Blowerovo se lice smrkne. Usne mu se stisnuše u tanku crt. Počeše se po bradi.

— Ne izazivaj me, Dextere —

procijedi kroz zube. — Ako ti je savjest doista čista, nemaš se čega plašiti. Tvoja je priča isuviše prozirna.

Dexter polako raširi noge. Primakne ruku k oružju.

— Nemoj me zamarati jednim te istim pričama — reče. — Znaš da neću popustiti...

Nastala je opet tišina, ona vrst tišine nakon koje se naslućuje bura. Negdje je kukuriknuo pijetao.

— Onda znaš i to da ću i ja ustrajati — odvрати Blower i pokuša se nadmoćno osmjehnuti, ali mu to nije uspjelo, pa mu se lice razvuče u neodređenu grimasu. — Nisam sâm...

Dexter je stajao nepomično poput kipa. Znao je da Blower neće popustiti i da će se zametnuti pucnjava. I sve to zbog glupe pohlepe jednog čovjeka, Grega Archera. Osjeti gađenje. Mnogo je puta već vidio istu ovu sliku. Doista, ljudi su svugdje isti, samo su im imena različita. Svugdje je dobrih ljudi, ali i onih drugih; zlih, pohlepniha za šakom dolara, onih kojima ljudski život ne znači baš ništa. Bio je uvjeren da ga Blower ne izaziva samo zbog nekog prestiža već je u pitanju i novac.

Odjednom se bradonjina ruka spusti niže. Houston preplašeno krikne. I Blowerov pratilac, nizak i širokih ramena, istog trenutka potegne oružje.

Dexter je i dalje stajao. Pomakao se tek kad je bradonjina ruka već dotakla dršku revolvera i kad mu se na licu pojavio pobjednički izraz. No odjednom mu toga izraza nestane, a zamijeni ga strava: shvatio je da je bio odviše spor.

— K vragu! — krikne.

Nenadano je u Dexterovoj ru-

ci ugledao revolver, kao da se tu sam od sebe stvorio, kao da ga Dexter nije ni povukao iz korica. Vidio je tamni otvor cijevi uperene pravo u njegova prsa. Osjeti ledeni dah smrti.

Oružje je zagrmjelo.

Blowerovo se lice iskrivi od napora da što brže povuče oružje iz korica. Ali samo krikne i ispusti revolver. Onda zastenje i sruši se na stranu. Njegov konj uplašeno zarže i propne se na stražnje noge.

Iako nenaoružan, Ray Houston se istog trenutka zaleti prema Blowerovu pratiocu koji je također potegao oružje. On se za trenutak dvoumio. U hipu je vidio Blowera kako pogođen pada s konja, Dextera s revolverom u ruci i Houstona koji trči prema njemu. Okrene oružje prema Houstonu i povuče okidač.

Ray Houston zastane u pola koraka, kao da se spotaknuo. Onda se uhvati za prsa, okrene oko sebe i, kao pokošen, sruši u prašinu. Ostao je nepomičan, na leđima, široko raširenih ruku.

Blowerov pratilac odmah okrene oružje prema Dexteru i istog trenutka zapuca. Ali u brzini nije bio dovoljno precizan. Metak udari u zemlju, na korak ispred cilja. Konj mu zanjšti i propne se. Muškarac bijesno opsuje i pokuša ponovo nanišati.

Dexter povuče okidač jednom, pa još jednom. Muškarac krikne, raširi ruke i stropošta se s konja. Na njegovim snažnim maljavim prsima pojavi se krv. I dalje je čvrsto stezao dršku revolvera. Pokuša se okrenuti na stranu, ali više nije imao snage. Upro je petom o tlo i pokušao se odgurnuti, ali ga je snaga

potpuno izdala. Zastenje i polako raširi prste ruke u kojoj je držao oružje. Zatim se sasvim smiri.

Dexter munjevito okrene revolver prema muškarcu s ožiljkom. Međutim, ovaj nije pokazivao namjeru da potegne oružje. Mirno je gledao u tamni otvor cijevi. U njegovim očima nije bilo straha.

Gledali su se nekoliko trenutaka, a onda muškarac s ožiljkom polako i sa dva prsta dohvati dršku revolvera, izvuče ga iz korica i baci pred Dexterove noge. Ovaj ga digne i baci u koral među stoku, koja je mukala uplašena pucnjavom.

Držeći i dalje na nišanu čovjeka s ožiljkom, Dexter pride Houstonu i klekne kraj njega. Ovaj još bijaše živ. Košulja na prsima bila mu je crvena od krvi. Teško je disao.

– Što je ovo, Neile? – istisne.

– Sve je ovo...glupo i tako...iznenada... Archer je iznenada... poludio...

Zastenje, a glava mu klone na desno rame. Bio je mrtav. U kutu usta pojavi mu se tanak mlaz krvi.

Dexter polako ustane. Lice mu se izobličilo od mržnje. Otkoči revolver i pride muškarcu s ožiljkom koji je i dalje sjedio na konju.

– Slušaj me dobro, čovječe – promrsi – i još bolje upamti što ću ti reći: prebaci ovu dvojicu preko sedala i gubi se s ranča. Ako te još jednom vidim na »Fortu«, ustrijelit ću te kao psa. To važi i za tvojega gazdu...

Čovjek s ožiljkom ni dalje nije pokazivao ni najmanjeg znaka uplašenosti. Mirno je sjahao, prebacio Blowerovo i ono drugo tijelo preko sedala, pa držeći

životinje za uzde, uzjaha svog konja.

– Moj revolver, koji si bacio u koral, vrijedio je mnogo novaca – reče.

– Više od tvog života? – upita razdraženo Dexter i podigne cijev naviše.

U došljakovim se očima vidjelo zlo. Njegov ožiljak kao da je promijenio boju i postao tamniji.

– Upamtit ću ovo – tiho reče.

Onda okrene konja i polako ga potjera prema izlazu s ranča. Više se ni jednom nije osvrnuo.

Laura istrči iz kuće, sva u suzama. Dotrčavši do očevog nepomičnog tijela, klekne pokraj njega. Prvo ga pomiluje po kosi, a onda zagnjuri lice u dlanove i zaplače još glasnije. Ramena su joj se tresla.

Dexter vrati revolver u korice i pride Lauri, uhvati je ispod pazuha i podigne. Ona mu nasloni glavu na prsa i zajeca. On je zagrlji.

– Zašto, Neile, zašto je sve to trebalo? – jedva je mogao razumjeti njene riječi kroz plač.

Dugo je šutio i gledao nekamo u daljinu, a onda reče s gorčinom:

– Pohlepa, draga moja. Sve je to zbog ljudske pohlepe...

Povede je u kuću i, premda se opirala, natjera je da legne u krevet i pokuša se smiriti. Zatim izide iz kuće, uzme lopatu i ode da iskopa raku.

Sunce je već gotovo dodirnu-lo obzorje. Dexter i Laura stajali su pokraj svježeg humke. Ona više nije plakala, samo bi s vremena na vrijeme teško uzdahnula. Napokon Dexter stavi šešir na glavu, uhvati je za nadlakticu i povede u kuću. Pošla je

za njim teška koraka. Sjeli su za stol.

— Što sad, Neile? — upita ona slomljenim glasom.

— Kako to misliš: što sad? — začudi se on.

— Mislim na Archera. Zacijelo neće odustati. Poslat će opet ljude, to je sigurno. Ne znam što mu je odjednom došlo. Kao da nas želi uništiti.

— Budi uvjerena da to zaista i želi, Laura. No nećemo se predati. Nitko nas neće otjerati sve dok budem imao snage držati oružje.

— Tvoj je revolver samo jedan — odvrati ona malodušno — a koliko ih oni imaju? Deset? Dvadeset? Možda čak trideset? Što ti možeš učiniti sâm, Neile? Ništa! Baš ništa!

Dexter je pogleda ispod oka. Izgledala je potpuno slomljena. Bila je blijeda kao da u licu nema ni kapi krvi.

— Ne smijemo pokleknuti — reče on. — Osim toga, možda nas je Archer želio samo iskušati. Možda će odustati, jer vidi da se nećemo tek tako predati i da bi ga pobjeda mogla suviše skupo stajati.

— Bila bih najsretnija kad bi to bila istina — tiho odvrati Laura i ustane. — Skuhat ću kavu.

Laura je rano legla u krevet. Dexter je ostao za stolom. Popušio je cigaretu, a onda izišao na dvorište. Naslonivši se na ogradu korala, dugo je gledao u stoku. Ne, nitko mu to neće oduzeti, pa ni Greg Archer.

Uđe u koral i potraži odbačeni revolver muškarca s ožiljkom. Našao ga je gotovo na sredini korala, napola zabijenog u mekanu zemlju, jer su goveda prelazila preko njega, gazila ga, zabijala u tlo. Podigne ga i obri-

še. Nije na njemu vidio baš ništa što bi govorilo da je oružje skupocjeno, kako je onaj muškarac bio rekao. Bijaše to mornarički kolt, kao i toliki drugi koje su nosili ljudi u ovim krajevima. Izvadi metke iz bubnjića i pobaca ih preko ograde korala, a oružje zatakne za pojas. Onda uđe u kuću, očisti kolt i stavi ga u ladicu; možda će mu jednom biti potreban.

Otišao je u sobu. Laura je spavala. Polako zatvorivši vrata, sjedne za stol i izvadi svoj revolver iz opasača. Očisti ga, napuni mecima i vrati u korice.

Odlučio je ovu noć ostati budan za slučaj da Archer opet nekoga pošalje. Zato sjedne pokraj prozora i nasloni pušku na zid. Vani je bilo mirno. Noć bijaše obasjana mjesečinom. Samo se križ na Houstonovu grobu crnio.

Ostao je budan cijele noći. Tek pred zoru osjeti umor i pospanost. Skuha kavu i odmah mu se vrati snage. Izide u dvorište i obide stoku. Zagledao se onamo gdje je bio Archerov »Delight«. Da mu je nekako saznati što u ovom trenutku radi bogati vlasnik ranča. Još nikad ga nije vidio. Da li spava ili smišlja neki novi podli plan?

Ljutito pljune u prašinu i pođe natrag u kuću. Čuo je da je Laura ustala.

XI

Dexter upregne Laurina bjelca i popne se na kola. Laura je stajala na pragu, naslonjena na dovratnik.

— Uzalud ideš, Neile — reče mu ona turobno. — U prodavaonici nećeš dobiti na kredit ni čavla, kamoli nešto više. Ako nas je Archer odlučio uništiti, netko od njegovih ljudi zacijelo

je već zaprijetio prodavaču.

— A što nam drugo preostaje? Nemamo više ni prebijenog centa. Za svu ušteđevinu kupili smo stoku. I što sad? Zar da dopustimo da sve to propadne? Vrijedi pokušati. Nemam što izgubiti.

Mahne rukom i potjera konja. Gonio ga je bez žurbe. Ruku je neprestano držao blizu drške revolvera.

Onda trzne uzdama i konj zastane. Neki je jahač išao pravo prema njemu. Dotakne vrhovima prstiju oružje i to ga malo umiri. Ali s olakšanjem uzdahne. Jahač je bio Bill Cummings. Potjera konja prema njemu. Bill ga prepozna i podigne šešir u znak pozdrava.

— Pošao sam k tebi — reče Bill smrknuto. — Jedan se naš kauboj vratio iz Gantowa. Archerovi su ljudi bili prije njega u salunu, pa je čuo od barmena što se dogodilo.

— Dakle, sve znaš? — upita Dexter.

— Mislim da znam — kimne Cummings. — Ideš u grad?

— Pošao sam u prodavaonicu. Pokušat ću dobiti kredit. Laura u to sumnja.

— Iskreno rečeno, i ja — odvrati Bill nakon nekoliko trenutaka razmišljanja. — Poći ću s tobom. Ionako sam namjeravao kasnije otići u Gantow.

Privezao je konja za kola i sjeo pokraj Dextera. Krenuli su.

— Kako je Laura primila očevu smrt?

Dexter ne odvrati. Samo odmahne rukom. Bill kimne s razumijevanjem. Sve do Gantowa više nisu progovorili ni riječi.

Prodavač, proćelav čovjek od četrdesetak godina, bijaše sâm kad su ušli. Slagao je robu na polici. Osvrne se preko ramena

i zastane u poslu.

— Što želite? — upita s hinjenom ljubaznošću.

Dexter izvadi iz džepa na košulji papir i stavi ga pred prodavača. Ovaj ga uzme i preleti pogledom preko spiska robe koji je bio napisan na njemu.

— Imate li novaca? — upita sumnjičavo.

— Može li na kredit? — odvrati Dexter, iako je po izrazu na prodavačevom licu naslućivao odgovor. — Platit ću za mjesec ili dva...

— A od čega ćeš platiti, čovječe? — nasmije se prodavač i pogladi čelu. — Ovo je prodavaonica, čovječe, a ne dobrotvorna ustanova. Stvar je jasna: nemaš novaca, nema robe. Nisam se jednom opekao...

Odlučno se okrene i nastavi slagati robu. Dexter uzdahne: Laura je, dakle, bila u pravu. Bill stane kraj njega i pogleda spisak.

— Koliko bi sve to stajalo? — upita.

I prodavač i Dexter ga pogledaše s istim izrazom iznenađenja na licu.

— Mnogo! — reče prodavač. — Najmanje stotinu dolara.

Bill otkopča džep na košulji, izvadi svežanj novčanica, nekoliko ih odvoji i baci na tezgu. Prodavač problijedi i zagleda se u novčanice.

— Nisu lažne, prave su — reče posprdno Cummings. — Daj čovjeku što mu je potrebno!

Prodavač dohvati s tezge krpu i obriše kapljice znoja koje su mu se pojavile na čelu. I dalje je neodlučno gledao u novac, ali ga nije uzimao.

— Ja... ne znam... — mucao je.

— Ne moraš se truditi — grubo ga prekine Cummings. —

Znam što želiš reći. Plašiš se Archera. Moram li izvaditi revolver i natjerati te da primiš novac?

Primaknuo je ruku k dršci, ali Dexter stane ispred njega.

— Nemoj, Bille! Nije potrebno! Ne mogu to prihvatiti.

— Ne budi smiješan, Neile — reče Cummings odlučno. — Pri-mi taj novac kao pozajmicu. Vratit ćeš kad budeš mogao. Ni-je mi važno kada će to biti.

Dexter ga je nekoliko trenu-taka neodlučno gledao, a onda se okrene prema prodavaču:

— Novac je tu. Dakle, želim robu.

Prodvač zatrese glavom i još jednom obriše znoj s čela. Uzme spisak i poče donositi robu na tezgu. Na kraju donese dvije kutije revolverskih metaka i dvije kutije metaka za pušku. Dexter i Cummings su uzimali robu i odnosili je u kola. Kad je sve obavljeno, prodavač uzme komad papira i počne zbrajati.

— Još dva dolara i trideset centi — reče.

Bill bez riječi izvadi novac i plati mu. Izišli su i popeli se na kola.

— Hoćemo li u salun na piće? — upita Bill. — Ja častim.

Dexter je razmišljao nekoliko trenutaka, a onda kimne. Zaus-tavi kola pred salunom. Proda-vač iziđe iz svoje trgovine. Gle-dao je za njima kako ulaze u sa-lun, a onda nešto tiho opsuje i uđe u trgovinu.

Salun bijaše prazan, samo je barmen stajao za šankom. De-xteru lakne. Plašio se da će možda naići na Lembecka i da bi ga ovaj opet mogao izazvati. Stali su za šank i barmen ih po-služi. Dexter pripali cigaretu.

— Neile, želio sam ti nešto predložiti — reče Bill. — Koliko

imaš grla na ranču?

— Oko stotine.

— Tako sam i pretpostavljao. To je mnogo posla za jednog čovjeka. Čak bi se usudio reći da je nemoguće da netko sve to može sâm uraditi. Treba tjerati stoku na pašu, žigosati je, ići u grad, cijelu noć stražariti. Zašto ne uzmeš na posao nekog kau-boja?

— Nemoj me zasmijavati — odvrati Dexter ne shvaćajući Billovu zamisao. — Kad bih za-poslio samo trojicu, po četrde-set dolara na mjesec, to je stoti-nu i dvadeset dolara. Odakle mi toliki novac?

— Ljudi bi ti bili potrebni i za slučaj ako Archer bude i dalje uporan.

— Shvaćam sve, Bille, ali ne-mam novaca — reče Dexter, a onda, naslutivši, zabezeknuto pogleda u prijatelja. — Ne mi-sliš, valjda, da...

Cummings značajno kimne glavom i podigne čašu u zrak.

— Baš to mislim. Ja bih došao raditi na tvoj »Fort«, čujem da si ga tako nazvao, još jedna mo-mak također. A i na »Delightu« zacijelo postoji kakav pošten momak. Za novac ne moraš bri-nuti. Imam nešto uštedevine — reče, a kad Dexter zausti da prosvjeduje, ušutka ga kret-njom ruke. — Znam već što že-liš kazati. Vratit ćeš mi, za godi-nu, dvije ili tri, nije ni važno.

Dexter ne reče ništa. Nemoć-no slegne ramenima. Billova ga je ponuda obradovala, ali je ni-je mogao prihvatiti. Tko zna kad će mu moći vratiti dug? S druge strane, poznavajući Billa, znao je da ovaj neće lako odu-stati od svoje nakane. O svemu će razgovarati s Laurom, a on-da donijeti odluku.

— Do kraja mjeseca ostalo je

još šest dana — trgne ga iz razmišljanja Billov glas. — Obavijestit ću gazdu o svojoj odluci i od idućeg mjeseca radim za tebe.

— Imat ćeš još šest dana da se predomisliš.

Bill ne odvрати, već se samo nasmije. Baci novac na šank i pođe prema izlazu. Dexter krene za njim.

XII

Bill se nije predomislio. Prvog dana sljedećeg mjeseca došao je rano ujutro. S njim je stigao i visoki riđi kauboj s »Blue arrowa«, Lee Buckowski.

Laura im skuha kavu i ode spremati doručak.

— Što je rekao Slatter na tvoju odluku? — upita Dexter i pripali cigaretu.

— Začudio sam se — odgovori Bill. — Mislio sam da će mu biti svejedno ili će u najgorem slučaju samo gundati, ali je na-prosto pobjesnio. A kad je još čuo da i Buckowski ide sa mnom, nisam ga mogao prepoznati. Ni sada ne shvaćam što mu je bilo.

— Ja sam nešto načuo od momaka — javi se Buckowski. — Čuo sam da ćemo ovdje dobivati po pedeset dolara na mjesec, pa se uplašio da će i on morati povećati plaće. Radim kod njega duže nego Bill. Iz godine u godinu postaje sve nepodnošljiviji i gleda od svega izvući neku korist. Ponekad je, kako se kaže, duša od čovjeka, a kadšto ga opet ne možeš prepoznati.

— Momci misle da je sve to zbog toga što nema djece — dodao Bill. — Što je stariji, to mu sve teže pada.

Tek što su popili kavu, Laura donese doručak. Buckowski je tako halapljivo jeo kao da nije

ništa okusio barem tri dana. Na kraju je smotao cigaretu i s uživanjem povukao dug dim. Pošto ju je popužio, ustane.

— Hoćemo li na posao, gazda? — upita naglasivši posljednju riječ.

— Pa, mogli bismo — odvрати pomalo zbunjeno Dexter. — Danas bismo mogli popraviti ogradu oko ranča i razdvojiti bikove od krava i junica, a na kraju i veću telad.

Dan je brzo prošao u poslu. Legli su odmah poslije večere. Dexter je ostao na straži da bi pripazio na stoku, ali i za slučaj ako Archer opet pošalje svoje ljude.

Noć je bila vedra i mirna, bez daška vjetra. S vremena na vrijeme Dexter bi prošetao oko stoke, vratio se i sjeo na trijem. Izvadio je iz džepa sat koji mu je dao Bill da bi se znao orijentirati koje je doba noći. Bilo je jedanaest sati i deset minuta. Već je trebalo da probudi Billa. Odluči popušiti još jednu cigaretu, a onda poći na spavanje.

Čim je otvorio vrata sobe, Bill ustane iz kreveta. Već je bio odjeven.

Tek kad se ispružio na krevetu, Dexter shvati koliko se umorio tog dana. Zaspao je skoro istog trenutka.

Probudilo ga je tiho kucanje na vratima. Protrlja oči i ustane. S revolverom u desnici, priđe vratima i otvori ih. Na pragu je stajao Bill.

— Neile, dodi brzo! — prošapće Bill. — Nešto mi je sumnjivo. Učinilo mi se da sam čuo nekoga da se šulja oko stoke.

Dexter se brzo obuče i iziđe iz sobe. Bill i Buckowski već su stajali pokraj prozora u glavnoj sobi, naslonjeni leđima na zid, te pažljivo promatrali van. U so-

bi je vladala tmina, samo je svjetlucalo nekoliko komadića žara u kaminu.

— Vidim ga — šapne Buckowski.

Dexter pride bliže i pogleda kroz prozor. Buckowski pokaže prstom prema drugom kraju korala, tamo gdje se, desetak metara od ograde, nalazila staja. Neka tamna spodoba brzo se pogne i nastavi puzati četveronoške. Njen se obris izgubi među stokom.

— K vragu — tiho prokune Bill. — Archer nas baš ne želi pustiti na miru.

Dexter ne uzvrat. Izvadi revolver iz korica i otkoči ga. Razmišljao je nekoliko trenutaka, a onda pride Billu i šapne mu:

— Idem na stražnji izlaz. Pokušat ću načiniti polukrug i prići mu s leđa. Zametne li se pucnjava, pazite da ne pogodite mene.

Cummings kimne. S revolverom u ruci, Dexter ode do stražnjih vrata. Bijaše zadovoljan što Laura i dalje mirno spava i što ništa nije zamijetila.

Otvori vrata i pažljivo proviri. Činilo se da na toj strani nije bilo nikoga. Polako zatvori vrata, nastojeći da bude što tiši. Pogne se i obide zgradu. Napregnuto je gledao u stoku, pazeći na svaku kretnju, ali nije mogao opaziti sjenu čovjeka. Skrene pogled prema staji — ništa. Legne na zemlju i stade čekati.

Prošlo je nekoliko minuta. Neka goveda ustanu i uznemire se, počese dizati glave. Dexter se pridigne na laktove. Za trenutak opazi tamnu sjenu muškarca koji je pognut išao prema vratima korala. Nije bilo sumnje: želio ih je otvoriti i pustiti stoku.

Dexter je osjećao kako bi najradije potrčao prema nepoznatom muškarcu i iznenadio ga prije nego što ga ovaj opazi, ali je postojala opasnost da čovjek u koralu nije došao sâm. Tada bi mogao naletjeti na metak.

Ugrize se za usnu. Grozničavo je razmišljao nekoliko trenutaka, a onda se odlučio. Skočivši na noge, zapuca prema muškarcu koji se već sasvim približio vratima korala.

Nepoznati muškarac krikne, ali Dexter nije mogao ocijeniti je li to bilo od iznenađenja i straha ili ga je pogodio metak. Sjena se izgubi među stokom.

— Pucaj, pucaj! — začu se Billov glas. — Ubij nitkova!

Iz kuće također odjeknuše pucnjevi. Uznemirena stoka počne ustajati i mukati. U koralu nastade komešanje.

Dexter potrči u tom pravcu. Znao je da će nepoznati muškarac pokušati iskoristiti gužvu i umaknuti. Nije mu to želio dopustiti. Optrčao je oko korala pazeći da ga ne pogodi metak.

Odjednom s desne strane zaisvijetli bljesak. Metak prozujit će uz Dexterovo lice. Munjevito se baci na tlo i odmah zapuca onamo gdje je opazio bljesak. Čuo se topot koraka u trku, izgubivši se brzo u mukanju krava i toptanju govedih papaka. Dexter još jednom nasumce zapuca u noć.

— Neile! Neile! — čuo je kako ga Bill doziva.

— Ovdje sam! Dodi, sve je u redu!

Cummings se pojavi iz tmine. U rukama je držao pušku. Pogleda u tlo uz ogradu korala.

— Jesi li ga pogodio? — upita.

— Sumnjam. Vjerojatno nisam. Provjeri jesu li vrata korala dobro zatvorena.

Bill nestane u noći. Dexter izbacila čahure i stavi nove metke u bubnjić. Onda ode u kuću. Buckowski je sjedio za stolom i punio pušku. Na časak je pogledao u Dextera kad je ovaj ušao, ali ne reče ništa.

I Laura se bijaše probudila. Stajala je pokraj stola, u spavaćici i kućnoj haljini prebačenoj preko ramena. Priđe Dexteru i uhvati ga za ruke, zagleda mu se u oči:

— Jesi li dobro, Neile? — upita ga zabrinuto.

— Jesam, Laura! Ne moraš se bojati! — odvrati on i zagrlji je.

— Oh, Neile! Baš su ljudi zli! — prošapće Laura pripijajući se uz Dextera.

— Pođi sad u krevet i pokušaj zaspiti, mila! — pomiluje ju Neil po kosi.

— Ovi zlikovci će nas uništiti, Neile! Što smo im mi skrivili? Nikome se ja i moj otac nismo nikad zamjerili.

— Rekao sam ti, mila. Sve je to zbog ljudske pohlepe — strpljivo je Dexter objašnjavao ženi, smirujući je.

— Najbolje bi bilo da sve to prodamo i odemo nekamo daleko.

— Svugdje se nađe ljudi pohlepni i zlih, mila — reče Dexter i odlučno doda: — Ostat ćemo ovdje. Tu si se ti rodila. Tu je poginuo tvoj otac. Tu ćemo imati djecu.

— Prije će nas poubijati, oboje, mene i tebe, Neile!

— Neće, mila! Pođi u krevet. Laura kimne i ode u sobu.

Dexter je pričekao da ona zatvori vrata, pa izvuče stolac i sjedne sučelice Buckowskom. Pripali cigaretu. Zabrinuto je šutio. Onda se vrati Bill i također sjedne. Neko je vrijeme među njima vladala tišina. Dexter

je još bio pod dojmom razgovora s Laurom. Bilo mu je žao te žene koja se udala za njega, a mora toliko trpjeti i strahovati.

— Vrata su zatvorena — reče Bill, prekinuvši Dextera u mislima. — Nije uspio doći do njih. Gad!

Bill ljutito otpuhne, ustane i pride k prozoru. Na časak pogleda van, a onda opet sjedne.

— Pođite na spavanje — reče. — Moja smjena još nije završila. Ostalo mi je još više od sat vremena.

Dexter se bojao da će Lauru zateći budnu kad se bude vratio u sobu. Međutim, ona je spavala, očito umirena njegovim riječima. To mu je bilo neobično drago. Sagne se i poljubi je u čelo, tako oprezno da ju je jedva dotakao usnama. Otkopča opasač, pa ne skidajući odjeću, izvali se na krevet. Pomisli kako Laura možda ima pravo. Kakav im je to život? Gotovo više ne provodi vrijeme noću bez odjeće na sebi. Za ljubavne nježnosti ostaje im tako malo trenutaka.

San mu više nije dolazio na oči. Čuo je kako su se u dva sata otvorila vrata sobe do njegove i kako je Bill budio Buckowskog zbog smjene. Čuo je i to kako je ovaj polako zatvorio vrata i izišao na trijem.

Bio je budan i kad se sivilo zore počelo pomaljati kroz prozor. Oglasio se i pijetao. Laura je i dalje spavala. Maknuo joj je kosu s čela i poljubio je. Onda pripaše opasač i iziđe iz sobe.

XIII

Iako je još bilo jutro, bijaše prilično toplo. Dexter baci čekić na zemlju i obriše znoj s čela. Nasloni se na ogradu i pripali cigaretu. Na drugom kraju ko-

rala. Bill je prikucavao dasku na vratima. Opazivši da je Dexter zastao u poslu, odloži alat i pride.

— Vraški je vruće — reče. — Možda bi bilo najbolje prekinuti posao i nastaviti kad malo zahladi.

— Nemam ništa protiv toga, dapače! Ionako bi trebalo da odem u grad do kovača da mi napravi žig — »F« u krugu. Trebalo bi, čim završimo s popravkom ograde, da počnemo žigosati goveda. Već je krajnje vrijeme. Pokojni Houston to nije već dugo učinio, a trebat će prepraviti njegove stare žigove.

— Poći ću s tobom — reče Bill. — Zlu ne trebalo!

— Kako god hoćeš, ali mislim da nema potrebe. Brzo ću se vratiti. Podi na pašnjak i zami-jeni Buckowskog. Doručak će uskoro biti gotov. Neka on prvi jede, a onda ćemo nas dvojica. Potom ćemo otići u Gantow.

Bill ode u staju, osedla konja i uzjaha. Dexter je gledao za njim, naslonjen na ogradu praznoga korala; sva je stoka bila na ispaši. Misli mu odlutaju. Zamišljao je kako će jednog dana imati mnogo ovakvih korala. I svaki će biti pun goveda. Onda mu se lice smrkne pri pomisli na Archera i odjednom nestane lijepih slika iz mašte.

— Neile, dodi — prene ga Laurin glas. — Doručak je na stolu.

— Neću još jesti — odvrati on. — Pričekat ću Buckowskog. Uskoro treba da stigne.

Otišao je u staju da napoji i istimari konje. U dvorištu se začuo topot kopita. Dexter proviri kroz vrata — stigao je Buckowski. Dexter baci sijeno u jasje i pođe u kuću na doručak.

Buckowski je smrknuto gledao

u jelo na stolu. Dexteru to ne promakne. Odmah mu je postalo jasno da se nešto dogodilo.

— Što je bilo, Buckowski? — upita. — Zašto ne jedeš?

Kauboju podigne pogled i uzdahne.

— Na pomolu su nove nevolje — reče. — Dok sam jutros čuvao stoku, naišao je jedan Archerov kauboju. Pošten čovjek dugo ga već poznajem.

Ponovo uzdahne i zagleda se u tanjur.

— Kaže da je načuo kako bismo uskoro mogli dobiti posjet, možda već noćas — nastavi. — Momak je odlučio napustiti i »Delight« i Gantow, te otići nekamo daleko. Nimalo mu se ne sviđaju stvari koje su se počele ovdje događati i ne želi biti umiješan u nešto što je protivno zakonu. Koliko poznajem tog čovjeka, mislim da mu možemo vjerovati.

Dexter opazi kako je Laura problijedjela. Izvuče stolac i sjedne pokraj kauboja. Nalakti se na stol i zamisli, a onda udara šakom o dlan.

— K vragu! — napokon reče. — Ovaj prokleti grad zaista bi morao imati čuvara zakona. Tada ne bi vladalo takvo bezakonje. Tada Archer, ni bilo tko drugi, ne bi mogli činiti što ih je volja! Slušaj me, Buckowski! Pošto budeš doručkovao, vrati se na pašnjak, pa Bill i ti dotjerajte stoku natrag na ranč. Ako je istina ono što ti je rekao onaj kauboju s »Delightom«, bolje da smo svi na okupu i da ne čekamo večer raštrkani na sve strane.

— To isto rekao je i Bill kad sam mu sve ispričao — reče Buckowski i zagrabi žlicom iz tanjura. — Ipak, odlučio je pri-

čekati dok se vratim i čujem vaše mišljenje.

Na brzinu pojede doručak i odmah odjaha natrag na pašnjak. Usta su mu još bila puna hrane. Sat kasnije vratio se tjerajući stoku zajedno s Billom. Zatvorili su je u koral, Buckowski odvede konja u staju, a Bill svojega priveže za jedan od stupova nadstrešnice i uđe u kuću.

— Idemo li u Gantow, Neile?

— upita još s praga.

— Zar nećete doručkovati, Bille? — upita ga Laura.

— Nemam vremena, gospodo — odvrati Bill. — Želim se vratiti prije podnevne vrućine.

Dexter kimne s razumijevanjem. Vidio je kako ga Laura zamišljeno gleda. Stavi šešir na glavu i ode u staju po konja. Na ulazu se zamalo sudario s Buckowskim.

— Buckowski, dobro me slušaj što ću ti kazati — reče. — Bill i ja idemo u grad i nastojat ćemo se vratiti što prije. Dok ne stignemo, što se god dogodi, ne napuštaj ranč i drži prst na okidaču! Važi?

Kauboju potvrdno zatrese glavom. Dexter je znao da se na njega može osloniti. Iako ga je poznavao tek kratko vrijeme, stekao je dojam o njemu kao o poštenju i vrijednu kauboju. Naime, među Slatterovim mnogobrojnim kaubojima, ridokosog Buckowskog gotovo nije ni zamijetio. Tek su jednom kratko razgovarali, a potom je Buckowski otišao zajedno s Billom, Slatterom i ostalima put Abilene.

Dexter osedla konja i uzjaha. Dotrči Laura. Dexter se sagne, obujmi je jednom rukom i čvrsto zagrlji. Tako su u nijemom zagrljaju ostali neko vrije-

me, kao da se rastaju na nekoliko dana.

Dobar dio puta do Gantowa Dexter i Bill nisu progovorili ni riječi, a onda Dexter reče:

— Znaš, Bille, slabo sam noćas spavao. Razmišljao sam o svemu ovome: o Archeru, o tom svojem ranče, o Lauri, pa i o tebi. Na žalost, na bilo koji način razmišljam, budućnost mi je, čini se, crna.

— Zaboga, nemoj se samo rasplakati! — posprdno ga prekinje prijatelj. — Doživjeli smo u ratu i gorih trenutaka, pa smo se izvukli. Zar nam je možda kod Gettysburga bilo lako? Ipak smo i to preživjeli. A osim toga, imaš divnu ženu. Kako možeš uz nju gledati tako crno?

— Kažeš, preživjeli smo rat — odvrati Dexter, namjerno izbjegavši razgovor o Lauri. — Jesmo ostali živi, ali smo izgubili. To i jest ono što me plaši, Bille. Zapravo, možda strah nije za to prava riječ. Možda bi bolje bilo reći: ne želim biti poražen. Dosta mi je već poraza i lutanja. Razumiješ li me?

Cummings ga samo pogleda, ali ničim ne pokaže da ga je razumio.

— Nastavi — kratko reče.

— Razmišljao sam i o tome koliko se dugo možemo opirati Archeru. Jedan dan? Deset dana ili dva mjeseca? Mislim da sve to zavisi samo od njegove dobre volje. Zasad mu vjerojatno mnogo ne smetamo, ali kad nas bude želio uništiti, učinit će to bez velike muke. Nas smo samo trojica, računajući i Lauru, samo četvoro. A Archer ima mnogo ljudi. Laurin je otac već mrtav, a Archeru zbog toga nije pala ni dlaka s glave. Zasad nas još uvijek pokušava otjerati nekim blažim sredstvima: nemo-

gućnošću da dobijemo kredit u prodavaonici ili rastjerivanjem stoke, kao noćas. Ali, jednom će mu to dojaditi i postat će grublji: poslat će revolveraše da nas pobiju. I nitko mu se u gradu ili okolici neće suprotstaviti. Zato moramo nešto poduzeti prije nego što do toga dođe!

Izraz omalovažavanja nestade s Cummingsova lica i zamijenjen ga zabrinutost. I on je shvatio da ne vrijedi ići glavom kroz zid. Gurne šešir na potiljak i počeo se iza uha. Glasno uzdahne.

— Iako nerado — reče — moram priznati da imaš pravo. Kazao si da si cijelu noć razmišljao. A jesi li smislio kako da se izvučemo iz Archerovih šaka?

Dexter zaustavi konja. Izvadi iz džepa cigaretu, pripali je, a onda podbode konja da krene dalje.

— Vidim ti po izrazu lica da si se nečega sjetio — reče Bill.

— Mislim da postoje samo dva načina da se izvučemo. Prvi je da sve napustimo i poput onog kauboja s »Delighta« odeмо nekamo daleko od Gantowa. Na to me već neko vrijeme nagovara i Laura. Naravno, tu sam pomisao odmah odbacio jer ne želim dignuti ruke na predaju. Borit ću se do posljednjeg metka. Drugi način, jedini koji po mojem mišljenju preostaje, jest taj da u pomoć pozovemo zakon...

— Mislim da te ne shvaćam — odgovori Bill iskreno. Dexter se osmijehne. Povuču dugi dim i baci dopola popušenu cigaretu na tlo.

— Namjerno sam izabrao upravo današnji dan da odem do kovača zbog žiga. Mogao sam to isto tako učiniti i jučer. Ili sutra. Zašto danas, među-

tim? Zato što danas prolazi kroz grad poštanska kočija za Stongewall. Poslat ću pismo okružnom šerifu i o svemu ga obavijestiti. On bi nam mogao pomoći.

Bill je razočarano pogleda.

— Plašim se da će od toga biti slaba korist, Neile — reče. — Tko zna gdje se sad nalazi okružni šerif i kad će se pojaviti u Gantowu, ako uopće bude i došao. A dotle Greg Archer može uništiti ne samo tvoj »Fort« već i cijeli grad.

— Ipak ću pokušati — bio je uporan Dexter. — Na kraju krajeva, nemamo što izgubiti.

Bill nemoćno raširi ruke. Dobro je poznavao Dextera i znao je da ga ne vrijedi odvrćati i da će učiniti ono što je i naučio. Potjerali su konje u galop. Do ulaska u grad nisu više progovorili ni riječi.

S kovačem su brzo utanačili posao. Žig će biti gotov već sutra i netko može doći po njega. Bill odmah plati. Onda su odjahali do saluna.

Barmen je sjedio za stolom u kutu i prelistavao novine. Osim njega, u prostoriji je bio još samo neki pijanac koji je spavao za stolom u drugom kutu. Dexter i Bill priđu šanku. Barmen bez žurbe presavije novine, ostavi ih na stolu i ode na drugu stranu šanka. Naručili su piće i on ih posluži.

— Je li stigla poštanska kočija? — uputa Bill i otpije gutljaj pića.

— Još je rano. Trebalo bi da stigne tek oko jedanaest sati. I ja ju očekujem. Možda će netko, iako je to rjetkost, izići i nešto popiti.

Uzme njihove čaše u jednu ruku, podigne ih u zrak, pa krpom obriše šank ispred njih.

Potom vrati čaše na isto mjesto i ode na drugi kraj šanka.

— A što sad? — upita Bill. — Hoćemo li čekati?

— Što nam drugo preostaje? Dok budemo čekali, uzet ću od barmena komad papira i pero te napisati pismo.

Vrijeme je sporo prolazilo. Dexter je konačno završio pismo. Popili su još po jedno piće. Cijelo vrijeme nitko više nije dolazio u salun.

Napokon, u pola dvanaest, začulo se škripanje kotača i prasak biča. Dexter i Bill iziđu na nogostup.

Poštanska se kočija, uz glasne kletve i povike vozaara, zaustaviti točno pred salunom »Gold hoof«. Barmen iziđe iza šanka i proviri preko pomičnih vrata da vidi hoće li možda tko sići.

— Gantow! — prodere se vozar. — Stojimo deset minuta! On i pratilac siđu i odu u salun. U kočiji bijaše samo jedan putnik, prosijed muškarac od pedesetak godina u otmjenom bijelom odijelu koje nije ni najmanje pristajalo takvoj vrsti putovanja. On otpuhne prašinu s rukava i side. Ogleda se na sve strane i uđe u »Gold hoof«. Dexter uđe, a Cummings ostane na nogostupu ispred saluna, leđima naslonjen na zid.

Dexter pride šanku i stane uz vozaara. Izvadi papir iz džepa.

— Možete li ovo odnijeti u Stongewall okružnom šerifu? — upita.

Vozaar ga odmjeri od glave do pete. Gurne šešir na zatiljak i obližne usne.

— Gospodine, žao mi je — reče — ali ova kočija ide samo do Deestolverija. Međutim, ja imam nekog svojeg posla u Stongewallu. Trebalo bi da

odem, pa...

— Sve shvaćam — prekine ga Dexter. — Koliko?

— Pa... ovaj... — vozaar ponovo obližne usne — ... petnaest dolara...

Dexter izvadi novac iz džepa i pruži mu ga. Onda pozove barmena:

— Donesi piće vozaaru i pratiocu...

Baci novac za piće na šank i iziđe. Vozaar ga isprati pogledom, a onda uzme Dexterovo pismo, pogleda ga i stavi u unutrašnji džep.

— Šteta što ne znamo čitati, Joe — reče pratiocu. — Baš me vraški zanima što piše.

Dexter zastane na nogostupu. Bill je još stajao na istom mjestu.

— Hoćemo li natrag na ranč? — upita.

Dexter kimne i odveže konja. Uzjaha. Bill se također usigne u sedlo. Potjerali su konje prema kraju grada. Odjednom Cummings trzne uzdama i konj zastane.

— Pogledaj, Neile — reče.

Ispruži ruku u pravcu trojice jahača koji su im dolazili u susret. Dvojicu je Dexter već poznavao, Lembecka i Simona Archera. Trećega, koji je jahao u sredini, dosad nije vidio. Bio je to visok muškarac od pedesetak godina, odjeven u kaubojšku odjeću i, začudo, bez opasača s oružjem. Imao je na sebi i prsluk od neke fine tkanine, sa svim zakopčanim dugmadima, i to je bilo jedino po čemu bi se razlikovao od kakvog kauboja koji bi obično imao prsluk od kože i raskopčani.

— Znaš li tko je onaj u sredini? — upita Bill.

— Slutim — kratko odvrati Dexter.

— To ti je Greg Archer, vlasnik »Deligha«.

Tri došljaka zaustaviše konje. Lembeck pride bliže Gregu Archeru i nešto mu tiho reče. Mladi je Archer, ne zanimajući se za njihov razgovor, gledao nekamo između dvojice s »Forta«.

Na desetak koraka ispred njih Dexter i Cummings također zastanu. Šutke su se gledali. Dexter bolje promotri vlasnika ranča. Lice mu bijaše preplanulo od sunca i vjetra, na njemu su se isticale duboko urezane bore. Šake mu bijehu krupne i otvrdnule od naporna rada. Dexter shvati da Archer usprkos svojim godinama, nije samo naređivao, poput Boba Slattera, već je i sam radio s momcima. To ga pomalo začudi jer je mislio da je i Archer samo naredbodavac.

Lembeck se odmakne od Archera. Dexter se upita što će učiniti tamnopusiti revolveraš i hoće li ga ponovo izazvati na dvoboj. Lice mu se smrkne. Na um mu padoše Lembeckove riječi da se dvaput izvukao bez borbe, ali treći put neće. Međutim, Lembeck nije pokazivao nikakva znaka neprijateljstva. Mirno je gledao pred sebe. Iz unutrašnjeg džepa na kaputu izvadi cigaretu i pripali je.

— Dakle, ti si taj Neil Dexter?

— prvi Greg Archer prekine tišinu.

Dexter ne odvraća. Osjećao je kako mu krv nadire u glavu. Primakne ruku bliže dršci revolvera. Pred njim je stajao čovjek zbog kojega su nastale sve ove nevolje i koji će, bude li točno ono što je načuo Buckowski, možda čak noćas poslati svoje ljude na »Fort«. I ničim nije pokazivao da ga to veseli, ničim nije pokazivao oholost ni pohle-

pu. Kao da je već potpuno otvrdnuo na nasilje i kao da mu već odavno ljudski život ne znači ništa.

— Makni ruku od oružja! — prene ga Lembeckov glas.

Dexter skrene pogled prema njemu. Ugledavši Archera, skoro je zaboravio na tamnopusiti revolveraša, Lembeck je u lijevoj držao revolver. Dexter nije ni opazio kad ga je izvukao iz korice. Pogleda krajičkom oka prema Cummingsu. Na njegovu licu bio je očit izraz iznenađenja. Gledao je u Lembecka širom otvorenih očiju.

Dexter uzdahne i polako odmakne ruku od drške. Lembeck zavrti revolver oko kažiprsta i spretnom kretnjom vrati ga u korice.

— Prodaješ li ranč, momče?

— ponovo se oglasi Archer.

— Dexter opet ne odvraća. Osmjehne se s gađenjem. Povučuče uzde i prođe uz jahače s desne strane. Bill pođe s njim. Ne ogledavajući se više, produžili su dalje.

— Odlučiš li se na prodaju, javi mi se! dovikne mu vlasnik ranča. — Dat ću ti veću cijenu od ostalih!

— Pusti ga, oče! — reče sin Simon. — Hajdmo dalje. Žedan sam. Hajdmo u salun da nešto popijemo.

Lembeck ne reče ništa. Samo se glasno nasmije.

Dexter i Cummings pustiše konjima da sami izaberu kojom će brzinom ići. Dexter pripali cigaretu. Gledajući zamišljeno pred sebe, nije progovorio dok je nije popušio. Onda baci opušak daleko od sebe.

— O čemu razmišljaš? — upita Cummings.

— O tome kako ćemo se izvući, naravno! Međutim, ništa mi

ne pada na pamet. Plašim se da nećemo izdržati do dolaska okružnog šerifa. Bit će dobro ako dotle Archer ne izgubi strpljenje. Možda i neće, ali tko bi to znao?

Bill potvrdno kimne. Skine šešir i provuče prste kroz kosu.

— Znaš što ja mislim? Koga vruga ne bismo otišli na Slatterov ranč i od njega zatražili pomoć? On i Archer se ionako ne vole baš mnogo. Možda bi pristao.

— Možemo pokušati. I ja sam na to već pomišljao, ali sam dosad odbacivao tu pomisao. Sumnjam. Teško mi je povjerovati da bi nam htio pomoći. Mislim da će nam to biti samo uzaludan put do »Blue arrowa«.

XIV

Bob Slatter otpije gutljaj kave iz šalice i zamišljeno kimne glavom.

— Žao mi je, Bille — reče — ali vam ne mogu pomoći. Sukob s Archerom je vaša stvar i ne želim se miješati u to. Doduše, kao što i sâm znaš, ni moji odnosi s njim nisu baš najbolji, ali ipak želim ostati izvan toga. Mislim da bi moje uplitanje moglo dovesti do još većeg sukoba.

Cummings razočarano uzdahne. Odloži šalicu na stol i ustane. Stavi šešir na glavu.

— Dexter je imao pravo — reče — ovaj moj put bio je zaista uzaludan.

— Zašto te je onda poslao?

— Nije me on poslao — odvrati Cummings. — Došao sam na svoju ruku. Rekao sam mu da idem u Gantow. Volio bih da ne sazna da sam dolazio.

Cummings pođe k izlazu. Vlasnik ranča također odloži šalicu i pođe za njim. Otvori vrata.

— Ja mu sigurno neću reći, Bille. Nemam od toga nikakve koristi — reče Slatter, načini stanku, a onda doda: — Uviđaš li sada da bi ti bilo bolje da si ostao na »Blue arrowu«? Ne bi bio u takvoj neprilici.

— Ipak ne žalim — odvrati Cummings i odveže konja kojega bijaše privezao za jedan od stupova nadstrešnice. — Neil i ja zajedno smo preživjeli rat. Preživjet ćemo i ovo.

Slatterovo se lice razvuče u neodređen osmijeh. Cummings uzjaha i uzme uzde u desnicu.

— Preslabi ste da biste se mogli oduprijeti Archeru i njegovim revolverašima — reče Slatter glasom u kojem se Cummingsu činilo da ima i neke skrivene zlobe.

— Za to ćemo se sami pobrinuti — odvrati Bill prkosno. — I žao mi je što nam ne želite pomoći. Žalosno je da ne uvidate da ćete se i sami, prije ili poslije, sukobiti s Archerom. Možda taj dan i nije daleko.

Slatter ga smrknuto odmjeri.

— Dobro si to rekao: možda. No to se tebe ne tiče, Bille — reče. — Požuri na ranč. Možda ga je Archer već napao.

U njegovu je glasu bilo nečega čudnoga, ali Bill nije mogao sebi objasniti što je to. Okrene konja i potjera ga u galop.

Slatter je stajao na pragu sve dok Cummings nije nestao u daljini. Onda se okrene i uđe u kuću.

Cummings krene u pravcu Archerove zemlje. Onda se predomisli i skrene prema Gantowu. Nije želio izazivati sudbinu. Maločas, dolazeći na »Blue arrow«, koristio se prečicom, preko Archerova posjeda. Nije sreo nijednog od njegovih ljudi, ali to ne znači da bi na povratku

prošao neopaženo.

Zaustavi se pred salunom „Gold hoof“ i priveže konja za gredu. Ogleda se. Na ulici je bilo samo nekoliko muškaraca koji su nekamo žurili. Neka starija žena iziđe iz prodavaonice i ode desno. To ga malo začudi jer se dan bližio kraju i očekivao je gužvu na ulici i mnoštvo muškaraca u salunu. Međutim, za gredu pred salunom nije bio privezan nijedan konj.

Gurne pomična vrata i uđe u salun. Zastane na pragu. Vrata se, tiho zaškripavši, zatvore. Osim barmena, u salunu je bio još samo jedan čovjek. Stajao je za šankom, okrenut leđima, odjeven u smeđe odijelo. Cummings ga odmah prepozna. Bio je to Geoffrey Lembeck.

Tamnoputi revolveraš opazi u zrcalu iznad šanka došljaka. Polako se okrene i nasloni leđima na šank. Gledao je pravo u Cummingsa. Onda se opet okrene prema šanku i uzme čašu.

Bill je i dalje neodlučno stajao na istom mjestu. Onda pride šanku i stane uza nj, nekoliko koraka od Lembecka. Barmen pride i Bill naruči piće.

— Gdje ti je prijatelj? — odjednom se oglasi tamnoputi Lembeck.

Cummings ga promotri ispod oka. Lembeck je gledao nekamo pred sebe, u neku točku. U desnici je sa dva prsta držao čašu u kojoj je bila tamnosmeđa tekućina.

— Na ranču je — odvрати suho Cummings.

— Vježba li? — opet se javi Lembeck.

Cummings ga zbunjeno pogleda. Otpije gutljaj pića iz čaše i stavi je na šank.

— Vježba li? — ponovi. — Ko-

ga bi vruga vježbao?

Lembeck okrene glavu. Cummingsu se učini da je pripit. Tamnoputi revolveraš ga pogleda s čuđenjem.

— Vježba li kako će što brže izvući revolver — reče. — Na to sam mislio....

Cummings se opet okrene prema šanku. Uzme čašu. Lembeck ga je netremice gledao čekajući odgovor. Ne dobivši ga, nastavi:

— Dvaput je izbjegao dvoboj, ali treći put mu to neće uspjeti. To sam mu i kazao. Pametnije bi mu bilo da vježba potezanje revolvera, nego što se muči oko smrdljivih krava. Život bi mu morao biti važniji i od ranča i od stoke, osobito sada kada ima tako lijepu ženu.

Bill popije ostatak pića i ponovo se okrene prema Lembecku.

— Misliš li da si brži od Dextera? — upita.

Tamnoputi revolveraš ga pogleda s čuđenjem, gotovo bi se moglo reći s nevjericom. Onda prasne u smijeh iz kojega je izbijalo nešto neobjašnjivo, od čega Cummingsa prodoše trnci.

— Naravno da sam brži — odjednom se uozbilji Lembeck, a iz njegovih očiju nestade supijanog izraza. — Dokazat ću svima, samo kad za to dođe vrijeme. Gazda mi je naredio da budem strpljiv...

Cummings se iznenadi. Upita se koliko može vjerovati revolveraševim riječima. Zašto bi mu Archer naredio da se strpi i ne izazove Dextera, kako je to već dvaput bio učinio? A možda je Lembeck i lagao? No, zašto bi lagao? Nije za to imao razloga.

Lembeck ga je i dalje gledao. Onda Bill izvadi novac iz džepa. Plati barmenu i pođe k izlazu.

— Poruči prijatelju da vježba!
— dovikne Lembeck za njim kad je već bio izišao.

Cummings ne odvrati. Odveže konja i baci se u sedlo. Potjera konja prema ranču.

Lembeck je gledao kroz prozor za njim. Kresnuvši šibicom o zid, pripali cigaretu. Onda pride šanku i pozove barmena. Ovaj odmah gurne ruku pod šank, ali Lembeck samo odmahne.

— Neću više piti — reče. — Je li mi tvoj dječak otimario konja i namazao sedlo?

— Trebalo je da već završi, gospodine. Idem u dvorište pogledati je li gotovo.

— Ako je dječak završio, osedlaj konja i izvedi ga na ulicu. Pričekat ću.

Barmen kimne i iziđe kroz mala vrata na kraju šanka. Lembeck izvadi iz džepa na košulji nekoliko novčanica. Na časak ih pogleda da vidi o kojoj je svoti riječ, a onda ih baci na glatku površinu šanka. Ispusti dopola popušenu cigaretu na pod i zgazi je. Onda iziđe iz saluna.

Zastane na nogostupu. Odjednom mu se ruka spusti prema kuku. Munjevito izvuče revolver. Zavrti ga oko kažiprsta. Zatim zgrabi dršku i zadovoljno se osmijehne. Još jedanput zavrti oružje oko prsta, a onda ga munjevitom kretnjom opet vrati u korice.

Zdesna se začuje rzanje konja. Barmen iziđe iz dvorišta vodeći životinju za uzde.

XV

Sunce se približavalo zapadu. Sjene su postajale sve duže i nejasnije. S istoka je počeo puhati slab vjetar.

Dexter je sjedio na pragu i

pušio. Buckowski iziđe iz staje i, prošavši pokraj njega, uđe u kuću. Dexter baci cigaretu u dvorište, ustane i uđe u kuću. Buckowski je grabio jelo iz velike zdjele na sredini stola i sipao ga u tanjur. Cummings je sjedio po strani i čistio revolver. Dexter uzme stolicu i sjedne pokraj njega. Cummings ga samo načas pogleda i nastavi čistiti oružje.

— Zabrinut si, Bille? — upita tiho Dexter, jer nije želio da ga čuje Laura, koja je u tom trenutku ušla iz druge prostorije. — Cijelo popodne samo šutiš.

— I jesam zabrinut — isto tako tiho odvrati Bill. — U meni se pojavio gadan predosjećaj da će se obistiniti riječi onog momka s »Delighta« i da ćemo dobiti posjetioce. Tko zna kako će sve to.

Zastane. Podigne revolver i, zatvorivši lijevo oko, desnim pogleda kroz cijev da vidi je li čista. Onda gurne bubnjić i zavrti ga.

— Nije me strah — nastavi. — Samo nervoza...

Dexter kimne s razumijevanjem. I sam se isto tako osjećao, pa je mogao shvatiti prijatelja. Od 1865. godine, od kraja rata, mnogo je puta vadio revolver, ali se još nikad nije ovako osjećao. Dosad nije imao što izgubiti, a sad je tu bila Laura, sad je tu bio i ranč »Fort«, a uskoro će doći i dijete.

Bill ponovo izvadi bubnjić i nastavi čistiti oružje. Dexter ustane, uzme stolac i sjedne sučelice Buckowskom. Ne prekidajući jelo, kauboj podigne pogled, očekujući što će mu poslodavac reći. Međutim, Dexter se samo osmijehne. Ustane i gurne stolac pod stol. Onda iziđe.

Došavši do korala, nasloni se

na ogradu. Zamišljeno je gledao stoku koja je mirno preživala ili je hodala po koralu. Uzdahne. Jedna mu krava pride i onjuši mu prste, a onda se brzo povuče natrag. Dexter ispruži ruku. Životinja bojažljivo opet pride i onjuši ga. Zatim se okrene i ode među ostala grla.

Dexter osjeti kako ga je netko uhvatio za nadlanicu druge ruke. Polako se okrene. Laura je stajala pokraj njega i gledala ga u oči. Šutke ju je privukao na prsa i zagrlio. U nosnicama je osjetio uzbudljivi miris njene puti i kose, što ga na časak omami, ali se savlada, jer je situacija bila odviše ozbiljna. Ponovo uzdahne. Laura podigne glavu s njegovih prsa i zagleda mu se u oči.

— Zašto uzdišeš, Neile? — upita ga.

— Nije važno — odvrati on i provuče prste kroz njenu mekanu i bujnu kosu kao kroz svilu.

— Razmišljam...

— O Archeru? — ponovo ga upita.

Dvourumio se nekoliko trenutaka da li da joj odgovori ili ne, a onda kimne glavom. Shvatio je da nema smisla tajiti joj. Nije joj bilo teško pogoditi što ga muči.

— Opet ti kažem, Neile — reče ona i ponovo nasloni glavu na njegova prsa — možemo sve prodati, ranč i stoku, pa otići nekamo gdje nas nitko ne poznaje i početi sve iz početka.

— Na to ne želim ni misliti — odvrati. — Kad sam otišao u rat, izgubio sam imanje, ranč poput ovoga. Kad je rat bio završen i kad sam se vratio u Stump County i kad sam vidio što je ostalo od mogega ranča, samo ruševine i zgarište, zakleo sam se sâm sebi da ću jednog dana,

bilo kada, opet imati svoj ranč i da više nikome neću dopustiti da mi ga otme ili me otjera s njega. Nikad, Laura! Nikad to više neću dopustiti! Makar to bio Archer ili netko drugi! — odlučno je govorio Neil.

Čvršće stegne Lauru u zagrljaj. Ona ga obujmi oko pasa. Osjetila je kako ubrzano diše.

— Sve je to beznadno, Neile — tiho reče.

Neil se odmakne od nje. Onda je uhvati za vrh brade i poljubi u obraz.

— Vjeruj u mene, draga — reče odlučno. — Bude li potrebno, otići ću sâm na »Delight« i ustrijeliti Archera. Nikad neće dobiti »Fort«!

Ništa nije odvratila. Šutke ga je gledala. Onda ga pomiluje po obrazu i osmijehne se.

— Hajdemo u kuću — reče. — Skuhat ću kavu. A i Buckowski je zacijelo već večerao. Moram oprati posude.

Okrene se i pođe prema kući. Dexter polako pođe za njom. Korak mu bijaše težak i trom. Na pragu uhvati Lauru za ruku i zaustavi je.

— Laura! — šapne.

— Što je, Neile? — pogleda ga ona.

— Je li ti žao što si se udala za mene? Donio sam ti samo nevolje i nesreću. Otkako smo zajedno, ništa lijepo nisi doživjela.

— Varaš se, Neile — odvrati Laura sa sigurnošću. — Bilo je i vrlo lijepih trenutaka. Zar možda nije? I bit će ih još! Ja vjerujem. I ti moraš vjerovati! Udimo!

Kad je Dexter ušao, Bill je i dalje sjedio na istom mjestu, samo što je privukao još jedan stolac i na nj podigao noge. Buckowski je sjedio uz njega i

čistio oružje. Pokraj njega je na zid bila naslonjena puška. Dexter stane pred njih i prekriži ruke na prsima.

— Momci, i večeras moramo biti oprezni — reče. — Stražarit ćemo cijelu noć, opet svaki po tri sata. Buckowski od osam do jedanaest, ja ću od jedanaest do dva, a Bill od dva do pet. Imajte dobro otvorene oči kao i pret hodne noći. ako bilo koji od nas nešto opazi, ništa nećemo pokušavati učiniti sami. Odmah treba probuditi ostalu dvojicu. Jesmo li se dogovirili?

Bill i Lee Buckowski kimnuše. Buckowski dohvati pušku i otkoči je.

— Vi ste gazda — reče. — Kad bi se mene pitalo, ja bih, ako budem nekoga opazio, najradije ispalio u njega nekoliko metaka i na taj način probudio Billa i vas. Zbog tih kojota ne možemo na miru ni spavati.

— Razumijem te, Buckowski — odvrati Dexter — ali ipak nas probudi. Ako budeš sâm pucao, napadači će se naći samo ispred tvoje cijevi, a ako probudiš Billa i mene, tada će u njih biti uperene tri cijevi.

— Neil ima pravo — reče Cummings i skine noge sa stolice. — Ne vrijedi uludo srljati. Moramo biti lukavi i strpljivi, ako se želimo oduprijeti.

Buckowski slegne ramenima. Zakoči pušku i ponovo je prisloni na zid. Bill ustane.

— Neile, mislim da bi bilo najpametnije poći u krevet — reče. — Čak i ako ne budemo odmah zaspali, jer je još rano za spavanje, barem ćemo biti odmorni ako do nečega dođe. Sada smo se dogovorili što nam je činiti i ne vrijedi više gubiti vrijeme u ispraznim razgovorima.

Otkopča opasač, prebaci ga preko ramena i ode u drugu sobu. Buckowski ustane. Još jednom provjeri jesu li mu puška i revolver napunjeni. Onda uzme stolac i odnese ga do prozora. Namjesti ga tako da bi mogao vidjeti koral i staju u svakom trenutku. Prisloni pušku na zid i, uz glasan uzdah, sjedne.

Dexter pričekava da Laura opere posuđe, a onda i oni pođu na spavanje. San mu nije dolazio na oči. Jednu je ruku stavio pod glavu, a drugom zagrljio Lauru koja se čvrsto priljubila uz njega.

— Spavaš li, Neile? — upita ona u jednom trenutku.

— Ne spavam — odvrati on.

— Hoće li sve biti kako treba?

— ponovo upita Laura.

— Naravno da hoće — odgovori Neil. — Sad spavaj!

— Tko zna što će biti: dječak ili djevojčica? — zaneseno je šaputala Laura. — Ja bih htjela da bude dječak. A ti, Neile?

— Što bilo da bilo, dječak ili djevojčica, gledat ćemo da našem djetetu osiguramo što ljepši život. U svakom slučaju ne ovakav kakav je naš.

Laura uzdahne i okrene se na drugu stranu. Uskoro je Neil čuo kako je počela ravnomjerno disati. Stavi i drugu ruku pod glavu. Pogleda kroz prozor: noć bijaše mračna, bez mjesečine, vjetar je donosio oblake i miris kiše. Neko je vrijeme gledao u tamni strop i razmišljao. Onda zatvori oči i ostade tako ležati, ali nije mogao zaspiti. Sve više je mislio na posljednji razgovor s Laurom o budućem djetetu.

Bio je budan i kad je Buckowski pokucao na vrata. Brzo se obuče i pripaše oružje. Pogleda

Lauru. Izbacivši lijevu nogu ispod pokrivača, mirno je spavala. Osmjehne se. Radovalo ga je što ona spava i što barem preko noći može zaboraviti na nevolje s Archerom. Podigne jedan kraj pokrivača i prebaci ga preko njene noge. Onda iziđe iz sobe.

Buckowski je sjedio pokraj prozora i gledao van. Začuvši Dexterove korake, okrene se i ustane.

— Sve je mirno — reče. — Čini se da ćemo noćas moći mirno spavati.

— To ćemo još vidjeti. Noć je tek počela. Vjerojatnije je da će nas napasti, ako to odluče, poslije ponoći. Mislit će da će nam tada pažnja oslabiti. Pođi sada u krevet i pokušaj zaspiti.

— Mislim da ću zaspiti čim se ispružim — reče kauboj i zijevne. — Oči su mi se već počele sklapati.

Pruži Dexteru Billov džepni sat i ode u drugu sobu, tiho zatvorivši vrata da ne bi probudio Billa. Dexter gurne sat u džep i sjedne na stolac.

Pogleda kroz prozor. I dalje je bilo oblačno, tek bi se ponekad pojavio mjesec i nakratko obasjao krov staje i goveda u koralu. Dexter izvuče revolver i zavrti bubnjić. Kad se prestao vrtjeti, vrati oružje u korice. Sagne se i pripali cigaretu, da ga netko izvana ne bi otkrio po plamenu šibice. Držao je cigaretu uz koljeno i svaki put bi se prignuo kad bi povukao dim.

Vrijeme je sporo prolazilo. Dexter izvuče sat iz džepa. Jedva je u tmini uspio razaznati da je tek pola dvanaest. Ustane sa stolice i protegne se. Nasloni se leđima na zid i proviri kroz prozor. I nakon sat i pol sve je bilo mirno. Za trenutak se zapita nije li onaj kauboj s »Delig-

hta« lažljivac. Ili ga je možda Archer nagovorio da to kaže i tako natjera ljude s »Forta« da bdiju po cijele noći? Možda ih je želio i na taj način iscrpljivati?

Pripali novu cigaretu i ponovo sjedne. Pažljivo pogleda van; prošla je ponoć i trebalo je da bude oprezniji. Ako Archer misli poslati ljude, to će biti usko-ro, možda čak za vrijeme njegove smjene. U dvorištu je bilo mirno. Jedna krava zamuče i za trenutak prekine noćnu tišinu, a onda opet zavlada tišina.

Vrata iza Dexterovih leđa tiho zaškripe. Okrene se. Bio je to Bill. Pipajući u mraku, uzme stolicu i sjedne uza zid s druge strane prozora.

— Zašto ne spavaš? — upita ga Dexter.

— Ne mogu. Zaspao sam, ali kad je Buckowski ušao u sobu, razbudio sam se i više nisam uspio usnuti. Uzalud sam se okretao u krevetu, a onda mi je dosadilo, pa sam ustao. Ne znam ni koliko je sati.

Dexter izvadi iz džepa sat.

— Prošlo je pola jedan — reče. — Evo ti tvoj sat. Ti stražariš nakon mene.

Bill spremi sat u džep i proviri van.

— Nema ničeg novoga? — upita.

Dexter odmahne glavom.

— Idi spavati, Neile! — reče Bill.

— Ne mogu ni ja. Ni najmanje mi se ne spava. Sve mi je ovo glupo: skrivati se u kući i čekati da Archer prvi udari. Možda sam pogriješio što nisam povukao revolver kad smo ga sreli u Gantowu...

— I sada bi ti već bio mrtav, Laura udovica, a dijete siroče. Vidio si i sâm: čim si primak-

nuo ruku k oružju, onaj tamno-puti Lembeck već je izvukao revolver. Prokleta je brz. Još nikad u životu nisam vidio tako brzog revolveraša. Gotovo nisam ni opazio kada je posegnuo prema kuku, a već je držao revolver uperen u tebe.

— I što to mijenja, Bille? — tvrdoglavo odvrati Dexter i ispusti opušak na pod. — Ne pokorimo li se Archeru, morat ću se s njime sukobiti, prije ili poslije. Bilo je to samo odgađanje nečega što je neizbježno.

Cummings ne odvrati ništa. Glasno uzdahne i udobnije se namjesti na stolici. I Dexter ne reče više ništa.

Prošlo je još četrdesetak minuta.

Bill se digno sa stolice i pride bliže k prozoru. Napregnuto je gledao u noć. Dexter čučne uz njega i pogleda u istom pravcu.

Bill se okrene k prijatelju i stavi prst na usta. Onda izvuče revolver i otkoči ga. Dexter učini isto. Međutim, nije mogao opaziti što je uznemirilo Cummingsa.

— Što je bilo? — tiho upita.

— Netko je u dvorištu — šapne Bill gledajući i dalje van. — Samo sam za trenutak opazio nečiju sjenu kako dolazi iz pravca staje i nestaje iza stoke u koralu. Uvjeren sam da se nisam prevario.

— Ostani kod prozora — reče Dexter šapatom. — Idem probuditi Buckowskog, za svaki slučaj.

Ode u drugu sobu i odmah se vrati. Trenutak kasnije pojavi se i ridokosi Buckowski s revolverom u desnici.

— Eno ga tamo — prošapta Bill. — Kod ulaza u koral.

— K vragu — tiho prokune Dexter. — Opet nam pokušava-

ju oteti stoku! Idem kroz stražnji izlaz. Ovoga puta neće mi umaknuti.

Odškrine vrata i proviri van, no nije ništa opazio. Pričeka još nekoliko trenutaka, a onda iziđe. Ništa se nije dogodilo. Uzdahne s olakšanjem. Dode do ugla kuće i proviri. Opazi tamnu sjenu nekog muškarca kako pokušava odvezati konopac kojim su bila vezana vrata koralu. Stoka se bila uznemirila. Nekoliko grla ustane.

Dexter podigne revolver i nanišani, a onda pritisne okidač. Pucaj odjekne kroz noć.

Čovjek kod vrata krikne i istog ga trenutka nestade: srušio se kao pokošen. Bill i Buckowski počеше pucati iz kuće.

Tri jahača pojaviše se iza staje i uz vrištanje i prasak pucnjeva pojuriše prema koralu. Dvojica zapucaše prema kući, a treći nastavi galopirati prema govedima.

Dexter odmah zapuca prema onoj dvojici, ali promaši. Jedan od njihovih metaka udari u prozor i prasak razbijenog stakla odjekne kroz kuću.

Bill i Buckowski uzvrate pucnjevima. I Dexter zapuca istog trenutka. Jedan od dvojice jahača krikne, ali ostane u sedlu.

Treći je jahač jurio prema vratima koralu koja su se počela polako otvarati; naime, muškarac u kojega je Dexter pucao opet je ustao i otvorio vrata. Uzbunjena stoka počne mukati i ustajati.

Dexter podigne revolver; metak udari u sâm ugao kuće, a on se brzo povuče u zaklon. Onda se još jedno tane zabije u isto mjesto i iverje poleti kroz zrak.

Dexter glasno prokune i proviri iz zaklona. Dvojica jahača

osula su paljbu prema prozoru iza kojega su stajali Buckowski i Bill. Tanad se, uz tupi zvuk, zabijala u zid i okvir prozora. Iz kuće nije nitko uzvraćao. Dexter se za trenutak uplaši da Buckowski i Bill nisu pogodoeni, a onda shvati da zbog prave kiše metaka, koji su ulijetali kroz prozor, ne mogu uzvratiti na pucnjavu. No časak zatim, kao da su osjetili što Dexter misli, dvojica iz kuće uzvratit će istom mjerom. Nepoznati jahači skočit će s konja, potraživši zaklon iza goveda.

Uz glasno mukanje, stoka počne izlaziti iz korala, prvo polako i plašljivo, a onda sve brže i brže, podižući pravi oblak prašine. Na trenutak se pojavi mjesec.

— Prokletnici! — jedva se razaznavao Billov glas kroz odjek pucnjeva. — Pucaj, Buckowski, pucaj!

Ona dvojica ponovo skočit će na konje i, pucajući prema kući, odjuriše u noć. Treći je jahač već bio kod vrata korala. Dotjerao je konja do muškarca koji bijaše otvorio vrata. Pruži mu ruku da mu pomogne skočiti u sedlo.

Dexter zapuca. Čovjek, koji već bijaše prebacio nogu preko konjskih leđa, krikne i raširi ruke. Trenutak zatim skljoka se natrag na zemlju. Jahač se okrene i nasumce zapuca prema Dexteru. Ovaj odmah uzvratit će, ali promaši. Jahač se sagne i, priljubivši se konju uz vrat, nestade u noći.

Dexter je nemoćno gledao kako i posljednja grla bježe iz korala. Brzo ibaci čahure i ubaci nove metke. Onda pojuri prema staji. U tom trenutku iz kuće iziđu Cummings i Buckowski. Ridozorni kauboj još jednom iz pu-

ške nasumce zapuca dva puta u noć. Onda i oni potrče prema staji.

Dexter je već osedlao svoga konja, stavio nogu u stremen, kadli ga Bill uhvati za lakat. Dexter se pokušava osloboditi, ali Billov stisak nije popuštao.

— Pusti me, Bille — procijedi Dexter. — Stići ću ih i pobiti kao pse!

— Ne budi lud! — odvratit će odlučno Cummings, držeći ga i dalje čvrsto za ruku. — Što bi time postigao? Razmisli malo! Noć je i lako bi mogao uletjeti u zasjedu.

Dexter se prestane otimati i stisak prstiju popusti. Izvuče nogu iz stremena. Ljutito stisne šake.

— Pričekajmo jutro, Neile! — brzo nastavi Cummings. — Otjerali su stotinu grla i ne mogu sakriti tragove. Nije li tako? Tjerajući stoku, ne mogu brzo napredovati i mi ćemo ih zacijeliti vrlo brzo stići.

— A što ako otjeraju stoku preko Rio Grandea i odu u Meksiko? Što ćemo onda?

— Ne budi smiješan, Neile. I sâm znaš da je to nemoguće. I da ne gone stoku, trebao bi mi cijeli dan jahanja do granice, a kamoli ovako... Za tri-četiri sata svanut će i tad ćemo ih moći lakše slijediti, bez bojazni da ćemo u mraku naletjeti na metak.

— Bill ima pravo, gazda — reče Buckowski.

Dexter je ubrzano disao. Napokon glasno uzdahne i raširi prste koje bijaše stisnuo u šaku.

— Dobro — reče pomirljivo. — Pričekat ćemo zoru, a onda ćemo u potragu. Buckowski, skini sedlo!

Kauboj kimne. Dexter i Bill iziđu iz staje.

Dexter zastane. Ponovo se na

trenutak pojavio mjesec i obasjao Laurin lik. Stajala je naslonjena na ogradu i s gorčinom i bolom gledala prazan koral. Pridoše k njoj.

— Prokleti Archer — proste nje Dexter. — Bude li mi nedostajalo samo jednu jedino grlo, ubit ću ga! Neću više čekati ni okružnog šerifa, niti ću se obazirati na Lembecka. Već mi je svega dosta!

Laura je imala na sebi samo spavaćicu. Dexter je zagrlji. Osjetio je na svom licu njene suze. Jecala je.

— Neile, moramo otići — tiho reče.

— Ne dolazi u obzir — reče Dexter grublje nego što je želio, a onda doda blažim glasom: — Pođi u kuću, hladno je.

— Dokle će to tako, Neile?

— Jednom će doći tome kraj! A ti uđi! Moraš se čuvati, znaš!

Laura kimne i obriše suze. Iako nerado, ode u kuću.

Naslonivši se leđima na ogradu korala, Dexter zagnjuri lice u dlanove. Osjećao se tako jadno. Pitao se zašto je rođen pod nesretnom zvijezdom. Što je skrivio? Ispred nosa su mu ote li svu stoku, a on ih nije uspio spriječiti. Bilo je očito da je riječ o ljudima koji znaju svoj posao, koji ne krađu prvi put. Kao da je sve bilo brižljivo isplanirano. Prokune u sebi i pripali cigaretu.

— Nemoj brinuti — reče mu blago Cummings i stavi ruku na rame. — Neće nam pobjeći. Važno je da smo mi ostali živi, a dok je glava na ramenima, ništa nije izgubljeno.

Billov glas kao da je dolazio iz neke velike daljine. Nije čuo ni polovicu onoga što mu je prijatelj rekao. Ljutito baci tek pri-

paljenu cigaretu i okrene leđa. Položi ruke na najvišu motku ograde i na njih nasloni bradu. Koral mu se, ovako prazan, činio tuđ i ružan.

— Jedan od njih je poginuo — govorio je i dalje Bill. — Ostao je kod samih vrata korala. Hajdemo pogledati. Možda ga poznamo.

— Zar će to, ako ga i poznamo, nešto promijeniti? — upita bezvoljno Dexter.

Bill odmahne rukom i ode prema vratima. Dexter je i dalje gledao nekamo pred sebe. Onda se trgne iz razmišljanja. Pođe u kuću.

— Neile, dodi brzo! — začu nenadano Billov glas.

Dexter zastane. Uzdahne i bezvoljno pođe prema prijatelju. Bill je stajao pokraj leša muškarca, koji je ležao na leđima, široko raširenih ruku.

— Pogledaj da li ga poznaješ — reče Bill glasom u kojem se osjećalo nešto čudno.

Dexter upali šibicu i sagne se. Pokojniku je moglo biti oko trideset pet godina, bio je crnokos, s povijenim nosom. Lice mu odnekud bijaše poznato, ali se Dexter nije mogao sjetiti gdje ga je već vidio.

— Ne mogu se sjetiti — reče. Bill stane uz njega. Namjerno se nakašlje da bi svojim riječima pridodao veću važnost, a onda reče:

— To je Arthur O'Hara, kau-
boj sa Slatterova ranča.

XVI

Na istoku je zasivjelo.

Dexter i Cummings su osedlali konje i izveli ih iz staje. Laura je stajala na pragu, držeći u ruci dva zavežljaja hrane. Dexter i Bill ih uzmu i stave u bisage. Bill uzme četuricu i ode

natočiti vode. Buckowski je stajao uz Lauru. On će ostati s Laurom na ranču.

Dexter izvuče revolver i pogleda jesu li svi meci u bubnjiću. Onda ga vrati u korice. Laura ga je netremice gledala. U njenim se očima vidio strah. Činilo se da će nešto reći. Međutim, samo se brzo okrene i uđe u kuću.

— Buckowski, dobro pazi na nju — reče Dexter.

Ridokosi kauboj kimne, a lice mu se razvuče u osmijeh, te reče:

— Pripazite vi na sebe da ne naletite na metak. Sumnjam da će se ovdje itko pojaviti. Po momjem mišljenju, bilo bi bolje da sam i ja pošao s vama. Bio bih korisniji.

— Netko mora ostati — reče Dexter glasom koji nije trpio pogovora.

— Bill se vratio s napunjenom čuturicom. Uzjahali su i potjerali konje. Stojeći na pragu, Buckowski im mahne, a onda uđe u kuću.

Dextera je neprestano mučilo jedno isto pitanje: što je Slatte-rov kauboj radio s kradljivcima stoke? Napokon ga je donekle zadovoljila pomisao da pokojni O'Hara zacijelo više nije bio u Slatterovoj službi, već je prešao k Archeru.

Kao što je Bill rekao, trag stotinu goveda nije bilo moguće sakriti. Mogli su brzo napredovati, gotovo ne silazeći s konja da bi tražili tragove. Zastali su samo jedanput, i to kad su naišli na kamenito područje. Ali nekoliko kilometara dalje kamenjara je nestalo i tragovi su postali opet vidljivi.

— Brzo napreduju — ustvrdi Bill.

— Zacijelo ne štede stoku —

reče Dexter. — Nije ni čudo. Ionako nije njihova.

Pola sata kasnije naiđoše na uginulu kravu kojoj su kradljivci odsjekli lijevi but. Dexterovo se lice smrkne, ali ne reče ništa. Nastavili su dalje.

Bill zaustavi konja. Dexter stane pokraj njega i zagleda se u daljinu.

— Čini mi se da idu baš prema Rio Grandeu — reče. — Možda ipak Archer nema veze s krađom. A moguće je i to da je naredio svojim ljudima da u slučaju ako ostane neki trag ili netko od njih pogine produže prema Meksiku i tako zavaraju trag. No, zašto bi skrivao tragove? Tko mu u Gantowu smije nešto prigovoriti.

— Nemojmo sada o tome razmišljati — odvrati Bill. — Kad ih budemo stigli, sve ćemo saznati. Sudeći po tragovima, to bi trebalo da bude uskoro.

Skine čuturicu i popije nekoliko gutljaja vode. Ponudi i Dexteru, ali ovaj samo odmahne glavom. Umjesto toga, izvadi iz džepa cigaretu i pripali je.

— Hajdemo dalje — reče. — Ne vrijedi nam ovdje stajati.

Potjera konja. Bill vrati čuturicu u bisage na sedlu i pođe za njim potjeravši konja u galop.

Prošao je još jedan sat.

Onda u daljini, iza brežuljka, ugledaše tanak plavičasti trak dima koji se uspravno dizao u zrak. Do tamo je moglo biti još najviše oko pet kilometara.

Dexter, koji je jahao nekoliko koraka ispred Billa, odjednom trzne uzdama i konj zastane kao ukopan. Podigne ruku daviši Billu znak da i on stane. Zatim ispruži ruku u pravcu dima i reče:

— To mogu biti samo oni. No nije isključeno da nisu postavili

stražara koji bi trebalo da nas dočeka, jer znaju da ćemo sigurno poći za njima. Zato moramo biti oprezni. Dalje ćemo ići polako i držati ruku na dršci revolvera.

Bill odsutno kimne glavom. Zamišljeno je gledao u dim koji se gubio u visini.

— K vragu, Neile — reče i udari stisnutom šakom po jabuci sedla — nešto mi ipak nije jasno. Archer je nedavno otjerao preko tri i pol tisuće goveda u Abilene. Sada ima hrpu novaca, a ostalo mu je još mnogo stoke. Zacijelo na »Delightu« sada ima preko tri tisuće grla. Što mu onda sve to treba? Zašto bi riskirao život svojih ljudi zbog naših stotinjak goveda? Ne shvaćam, zaista.

— Meni to ne izgleda nimalo čudno — odvrati Dexter. — U pitanju je pohlepa, bezgranična pohlepa, prijatelju moj! Kada bi u ovaj čas imao stotinu tisuća goveda, a mi samo jedno ili dva, opet bi gledao kako bi nam ih oteo. Osim toga, ne zaboravi da je tu i naša zemlja koju bi Archer zacijelo vrlo rado pripojio svome ranču.

— Može biti, može biti — odvrati Bill odsutno, glasom koji nije pokazivao da je baš uvjeren u ono što je izgovorio njegov prijatelj.

— I dalje misliš da nema pravo? — upita Dexter.

— Nije važno — odmahne Cummings rukom. — Hajdemo!

Potjeraše konje u kas. Dexter je jahao nekoliko koraka naprijed, neprestano držeći ruku blizu drške. Bill izvadi puštu, otkoči je i nasloni na jabuku sedla.

Onda Dexter opet zaustavi konja. Nekoliko je trenutaka razmišljao, a zatim potjerao ko-

nja udesno. Bill pođe za njim i sustigne ga.

— Što je bilo? — upita. — Nešto si opazio?

Dexter odmahne glavom.

— Nisam ništa opazio, nego sam se nečega sjetio. Kradljivci znaju da ćemo zacijelo poći za njima i da ne mogu sakriti tragove. Zašto bi onda palili vatru i tako nam pokazivali gdje ih možemo pronaći?

— K vragu, to si se dobro dosjetio! Žele nas uvući u klopku.

— Skrenut ćemo ovamo — pokaže Dexter prema šumarku s desne strane. — Mislim da će to biti najbolje. Ako su nekoga ostavili da nas dočeka u zasjedi, zacijelo će se sakriti baš u tom šumarku.

Cummings ne reče ništa. Samo potvrdno kimne glavom. Prijeđe pogledom preko šumarka, ne bi li zamijetio nekog skrivenog strijelca u zasjedi, ali nikoga nije opazio. Kad su ušli među prvo drveće, Dexter izvучe revolver iz korica. Jahali su polako, pažljivo gledajući oko sebe, da ne ulete u zasjedu. Nakon pedesetak metara sjahali su i privezali konje za grmlje. Bill ostavi pušku u navlaci na sedlu i izvadi revolver.

S oružjem u rukama, pognuti, pošli su ulijevo. Bill je shvatio Dexterovu nakanu: najprije je želio onesposobiti onoga koji ih je vjerojatno očekivao u zasjedi uz put. U trenu mu kroz glavu prolete sjećanja na 1864. godinu i Građanski rat. Tada su se, jedne noći, on, Dexter i još petorica vojnika Juga isto tako šuljali, želeći se prikrasti logoru Jenki-ja i pokrasti im konje. Međutim, stražar ih je opazio i zametnula se strašna borba. Sa svih strana zviždali su meci. Bježali su ni sami ne znajući kamo. Jedino je

bilo važno pobjeći. Samo su on, Dexter i još neki momak iz Louisiane, zvao se Willis, uspjeli umaknuti. Ostala su četvorica zauvijek ostala u šumi.

Jedva su se provlačili kroz gusto grmlje. Na nekoliko su mjesta morali čak puzati da bi mogli proći. Onda se grmlje prorijedilo i u daljini se ukazao kraj šume. Zastali su iza jednog grma i Dexter proviri.

— Ne vidim nikoga — tiho reče. — Zacijelo je više lijevo, na samom početku šume.

— Možda bismo se morali razdvojiti — šapnu Cummings.

— Tražeći ga lijevo ili desno, mogli bismo izgubiti dosta vremena, a to nam nije potrebno.

— Ne, bolje je da pođemo zajedno — odvrati Dexter nakon nekoliko trenutaka razmišljanja. — Možda neće postaviti samo jednog stražara, već dvojicu ili trojicu. Znaš i sâm da ne znamo koliko ih ima. Tragovi konjskih kopita toliko su se izmiješali s tragovima goveda da je to bilo nemoguće utvrditi. Radije pođimo zajedno.

— Imaš pravo — reče Bill. — Hajdemo!

Krijući se iza grmlja i debala, pognuti, pošli su ulijevo. Dexter je išao prvi, na dva-tri koraka ispred Billa. Kod jednog visokog grma zastane. Bill priđe i stane uz njega. Držeći revolver u desnici, Dexter lijevom rukom razmakne šibljje.

Na pedesetak metara daleko, uz rub šume, skriveni iza širokog debla nekog drveta, ležala su dva muškarca. U rukama su držali puške i gledali prema cesti kojom su trebali da stignu Dexter i Cummings. Jedan je bio visok i mršav, odjeven sav u plavo. Drugi bijaše gotovo za glavu manji od njega, a imao je

na sebi tamne hlače s naramećicama i crvenu kariranu košulju zavrnutih rukava.

— K vragu! — tiho prokune Bill. — Ne mogu povjerovati! Prepoznaješ li ih, Neile?

Dexter kimne. Znao je da se onaj visoki zove Benn Potter. Drugome nije znao imena, poznavao ga je samo iz viđenja. Obojica su bili s ranča »Blue arrow«, kauboiji Boba Slattera.

— Potter i Palmer — prošapta Bill.

Dexter stavi prst na usne i Bill zašuti. Legli su na tlo i, ne ispuštajući oružje iz ruku, počeli puzati prema dvojici u zasjedi. Potter i Palmer ih nisu zamijetili ni kad su se prišuljali na svega desetak metara do njih. Pozorno su gledali pred sebe.

— Ne sviđa mi se sve ovo — reče Palmer i obriše čelo. — Ni malo mi se ne sviđa. Jasno smo ih vidjeli sve dok nisu stigli do one okuke, a onda su se izgubili...

— Ušuti, čovječe! — obrecne se mršavi Potter, načini stanku, a onda doda nešto blažim glasom: — Ni meni se ovo ne sviđa. Pričekat ćemo još malo. Ako se ne pojave, ostat ću na straži, a ti otidi k našima i reci što se dogodilo. Možda su nas Cummings i Dexter opazili, pa krenuli okolo, da obidu šumarak.

Palmer glasno uzdahne. Ostavi pušku na zemlji i prebaci težinu na desni lakat. Nešto je nerazgovijetno promrmljao, a onda opet dohvatio pušku.

Dexter otkoči revolver. Potter, koji se bio oslonio na dlan lijeve ruke, želeći ustati, začuvši zvuk, zastane u pola kretnje, a Palmer ostade nepomičan.

— Bacite pušku! — reče Dexter glasom koji nije trpio pogo- vora. — I ne okrećite se!

– Potter prvi dohvati oružje i baci ga iza sebe. Onda i Palmer učini isto. Bill pride i uzme pušku s tla.

– A sad otkopčajte opasač – naredi Dexter – i također ih bacite iza sebe.

Palmer odmah posluša. Potter je i dalje nepomično ležao, licem okrenut prema zemlji, oslonjen na lijevu ruku. Odjednom se munjevito okrene. Već sljedećeg trenutka u ruci je držao revolver uperen u Dextera. Istog je trenutka zapucao i bacio se u stranu.

Njegov metak fjučne iznad Dextera. Dexter odmah uzvrat, ali promaši. Tane se zabije u tlo, na mjesto gdje je do maloprije ležao mršavi Potter.

Kauboj sa Slatterova ranča već je bio na nogama. Želio se skloniti iza debla koje mu bijaše iza leđa. Ali tada Bill povuče okidač i teški mornarički kolt zagrm.

Potter poskoči kao da ga je udario grom. Zatetura unatrag i udari leđima u drvo. Nekoliko je trenutaka stajao nepomičan poput kipa. Na prsima mu se pojavi crvena mrlja koja se počne brzo povećavati. Zastenje i ispusti revolver. Okrene se i uhvati za drvo. Onda ga snaga izdade. Zaljulja se i sruši na leđa. Bio je mrtav.

– Ne pucajte, ne pucajte! – zavapi Palmer, baci se na koljena i sklopi ruke. – Bille, Dextere, to sam ja, Palmer. Zar me ne prepoznajete? Nemojte pucati!

Dexter ga presiječe pogledom i Palmer ušuti. Donja usna primjetno mu se tresla. Bill izbaci praznu čahuru i ubaci novi metak. Onda isprazni Potterovu i Palmerovu pušku i baci ih u grmlje. Dexter otkoči revolver.

– Gdje su ostali? – strogo upita.

Palmer se trgne od zvuka zapinjanja kokota. Na čelu mu se pojaviše kapljice znoja.

– Sve ću reći. Samo me nemojte ubiti – istisne. – Oni su na drugom kraju šume. Vidjevši da ne želite odustati od gonjenja, zaustavili smo stoku i zapalili vatru da biste lakše pronašli put. Samo je jedan ostao kod stoke, a ostali su se sakrili u šumi. Morgan je rekao da vjerojatno nećete biti toliko glupi da uletite u zasjedu koju smo postavili Potter i ja, ali da za svaki slučaj ipak ostanemo.

Govorio je brzo, gotovo ne udišući zrak. Onda ušuti i zagleda se u Dextera, očekujući što će ovaj učiniti.

– Zašto ste ukrali stoku i htjeli je otjerati u Meksiko? – upita Cummings.

– Ja ništa ne znam. Morgan nam je tako naredio. Odredio je nas osmoricu i dodao da svaki koji ne bude htio ići, može otići Slatteru da ga isplati. Ništa ne znam. Ja sam samo kauboj i radim ono što mi je naređeno.

Morgan!

Dexter je prebirao po sjećanju. Nije se mogao sjetiti nikoga s »Blue arrowa« tko se tako zove. Bill stane uz njega i vrati revolver u korice.

– Što ćemo učiniti s njim? – upita i pokaže glavom na Palmera.

– Nemamo mnogo vremena – reče Dexter. – Ostali su već čuli pucnjeve i znaju gdje smo. Možda će čak poći ovamo. Svezat ćemo Palmera i ostaviti ga ovdje. Kad se vratimo, vidjet ćemo što ćemo s njim.

Palmer glasno uzdahne s olakšanjem. Bill mu pride, izvuče mu remen iz hlača i okrene

ga na trbuh. Sveže Palmeru ruke na leđima i gurne mu u usta rubac koji mu je skinuo s vrata. Zatim ga natjera da sjedne uz drvo. Izvuče remen i iz hlača pokojnog Pottera. Provuče ga između Palmerovih vezanih ruku i priveže ga s druge strane drveta.

Dexter vrati revolver u korice i pođe natrag prema konjima. Bill uzme Potterov i Palmerov revolver te pođe za Dexterom. Pošto se udaljio tridesetak metara, baci revolvere u grm koji mu se učini najgušćim.

Dexterov konj radosno zarže kad je ugledao gospodara. Uzeli su puške. Dexter hitro provjeri jesu li svi meci u pušci. Onda izbaci čahuru iz bubnjića revolvera i umetne drugi metak.

— Tko je taj Morgan? — upita.

— Ne znam — odvrati Cummings. — Nije radio kod Slattera dok sam ja bio ondje.

— Palmer je rekao da je Morgan odredio osmoricu. S njim ih je devet. Dvojicu smo onesposobili za borbu, ali ih je još mnogo. Hajdemo dalje! Nemamo vremena za gubljenje. Ako želimo uspjeti, moramo prvi udariti.

Pognuli su se i pošli prema kraju šumarka. Konje su ostavili; u sedlu bi ih kradljivci izdaleka opazili, a osim toga, pješice su se lakše mogli prikrasti i iznenaditi kradljivce.

Razmaknuli su se dvadesetak metara jedan od drugoga i pažljivo krenuli dalje. Nađoše na čistinu. Dexter kretnjama ruku pokaže Billu da je obide s jedne, a on će to učiniti s druge strane. Bill kimne glavom da je shvatio i ode udesno.

Dexter pođe na drugu stranu. Kod jednog debelog hrasta za-

stane. Priljubi se uz koru i proviri. Nikoga nije vidio. Nastavi se dalje prikradati.

Tek što je krenuo, zastane. Udaljen samo šezdesetak metara, pravo na njega išao je kauboj s puškom u ruci. Dexter se brzo osvrne oko sebe. S lijeve strane nalazilo se grmlje. Još jednom pogleda prema muškarcu: išao je i dalje pravo prema njemu, ogledavajući se desno i lijevo. Dexter skoči iza grma. Legne na zemlju i pritaji se.

Na desetak koraka od Dextera muškarac zastane. Izvadi cigaretu, pripali je i nastavi dalje. Moglo mu je biti oko trideset pet godina. Dexter se nije mogao sjetiti je li ga vidio kod Slattera. Zadrži dah; nepoznati prođe na samo dva-tri koraka od njega. Išao je polako i ogledavao se.

Pazeći da ne izazove nikakav šum, Dexter brzo ustane i izvadi revolver. Obide grm i hitro pride muškarcu koji bijaše udaljen nekoliko koraka. Priskoči k njemu i lijevom rukom začepi mu usta, a sljedećeg trenutka drškom revolvera udari ga po glavi. Muškarac zastenje i skljočka se na zemlju. Dexter ga brzo uvuče u grmlje. Skine mu remen i na leđima sveže ruke za noge. Onda mu skine rubac s vrata i gurne mu ga u usta. Nepoznati još nije dolazio k svijesti. Dexter pokupi njegovo oružje i proviri iz grma. Nikoga nije bilo naokolo.

Dexter krene dalje. Odbaci zaplijenjeno oružje u grmlje. Prešavši preko čistine, skrene lijevo. Uskoro ugleda Billa koji mu je dolazio u susret. Dexter mu u nekoliko riječi ispriča što mu se dogodilo.

— Dakle, ostala su još šestori-

ca — reče Bill zamišljeno. — Šanse su nam porasle. Budemo li ovako nastavili, još ćemo i uspjeti.

— Najbolje će biti — reče Dexter — da se opet razdvojimo na nekih dvadesetak metara jedan od drugog. Naide li jedan od nas na protivnika, drugi će, zbog grmlja i stabala, moći ostati naopažen i lako će se moći prikrasti protivniku s boka i iznenaditi ga. Hajdemo!

Comings kimne i odmah se zaputi na dogovorenu udaljenost. S puškom u ruci, brzo su krenuli naprijed, šarajući pogledom po grmlju i deblima, ne bi li opazili nekoga skrivenog strijelca.

Odjednom odjekne pucanj.

Metak udari u drvo pokraj kojega je Dexter prolazio i otkine komad kore. Dexter se munjevito baci na tlo. U pravi čas: nekoliko metaka prozviždalo je iznad njegove glave. Čuo je kako se, iza njegovih leđa, zabijaju u stablo. Prasne suha grana u koju bijaše udarilo jedno tane. Dexter je grozničavo gledao oko sebe, ali nikoga nije mogao opaziti. Stegne jače kundak puške. Znao je da nije pucao samo jedan čovjek; vjerojatno su bila dvojica, ako ne i više njih. Po zvuku je mogao zaključiti da su bili pucnjevi i iz revolvera i iz puške. Ptica krikne i uplašeno poleti iz krošnje.

— Dižite ruke uvis! — začu se negdje zdesna Billov glas. — I odbacite oružje! Odmah!

Onda zagrmi puška. Netko krikne. Zatim se dva pucnja, jedan iz revolvera i drugi iz puške, stopiše u jedan. Začu se krik; Dexteru se učini da je to bio Billov glas. Izlažući se opasnosti da ga pogodi metak, Dexter skoči na noge. Zdesna, na

petnaestak koraka daleko, neki se muškarac pojavi iza drveta. U desnici je držao revolver. Bila nije bilo nigdje. Dexter podigne pušku i nanišani, ali nije bilo potrebno da povuče okidač. Muškarac glasno zastenje, a onda mu oružje ispade iz desnice. Objema rukama uhvati se za prsa, zaljulja i sruši na leđa.

— Neile, Neile! — ogласi se Bill, negdje još više desno. — Pridi bez bojazni!

Dexter potrči prema mjestu odakle je dopirao glas. Bill je sjedio na zemlji, leđima naslonjen na drvo, a šešir i pušku bijahu odložili na tlo. Dexter pritrči i klekne pokraj prijatelja. Bill je disao isprekidano. Hlače su mu na desnom bedru bile natopljene krvlju.

— K vragu, pogodilo me je — prostenje. — Ali sam zato obojicu udesio. Kako ćeš sada sâm vratiti krave na »Fort«? Sumnjam da ću ti moći pomoći.

Stisne zube. Onda skine rubac, koji mu bijaše vezan oko vrata, te ga sveže i zategne iznad rane da zaustavi krvarenje. Stavi šešir na glavu, a zatim dohvati pušku. Služeći se puškom kao štapom, osloni se na zdravu nogu i pridigne. Dexter ga uhvati ispod pazuha i pomogne mu ustati.

— Hajdemo dalje — procijedi Bill kroz stisnute zube — dok se još mogu služiti nogom.

— Ne budi lud! — reče Dexter. — Vidiš i sâm da ne možeš hodati. Ostani gdje jesi. Nastavit ću sâm.

Umjesto odgovora, Bill mu odgurne ruku kojom ga je pridržavao ispod pazuha. Ne čekajući prijatelja, vidljivo hramajući, krene naprijed. Činilo se da će se svakog trenutka sru-

šiti i ostati ležati. Dexter pođe za njim.

Prevalili su još dvadesetak metara. Odjednom neki muškarac iskoči iza drveta. Dexter munjevito podigne pušku.

— Ne pucaj! — vikne nepoznati. — Ne pucaj! Ne želim borbu!

Brzo digne ruke u zrak. Dexter mu vrhom cijevi pokaže na opasač. Muškarac zakima glavom. Ruke su mu vidljivo drhtale dok je otkopčavao opasač. Onda baci oružje pred Dextera i Billa. Dexter spusti kundak puške na kuk, ali i dalje držeći nepoznatoga na nišanu.

— Gdje je Morgan? — oštro upita Dexter.

— Otišao je! Kod stoke je! — prostenje nepoznati muškarac.

— I Finnegan je tamo...

— Nitko više? — upita Dexter i otkoči pušku.

Čovjek brzo zaniječe glavom. Odjednom problijedi, a na čelu mu se pojaviše kapljice znoja.

— Nitko više, samo njih dvojica... — jedva je uspio istisnuti glasom koji je drhtao.

Dexter je razmišljao nekoliko trenutaka. Spusti cijev, pa se okrene prema Billu.

— Pripazi na ovoga — reče.

— Vratit ću se po konja, za slučaj ako budu pokušali pobjeći. Nastavit ću sve urediti sâm.

Cummings pokuša prosvjedovati, ali ga Dexter nije slušao. Brzo se okrene i ode. Vрати пушку u navlaku i baci se u sedlo. Istjera konja na cestu.

Jahao je polako, pažljivo promatrajući rub šume. Iza okuke se pojavi mala udolina. Zastane. Stoka je mirno pasla travu koje je ovdje bilo u izobilju. Pred njom je bila upaljena vatra kraj koje su čučala dva muškarca. Dexteru malo lakne; barem se

više nije morao plašiti da će uletjeti u zasjedu.

Kao po zapovijesti, obojica kod vatre istovremeno ustanu. Dexter je jahao polako i bez žurbe. Na desetak koraka ispred Finnegana i Morgana zaustavi konja.

Šutke su ga gledali. Dexter ih odmjeri pogledom. Finnegana je poznavao i prije, s »Blue arrowa«, kao i Pottera i Palmera te O'Haru. Morgan bijaše visok i suhonjav muškarac od četrdesetak godina, a ni po čemu se nije razlikovao od ostale sedmorice koju su Dexter i Cummings gonili. Osim po jednome: prsti na rukama bijahu mu tanki i vrlo dugački. Takve ruke Dexter još nije vidio. Za pojas mu bijahu zataknete crne kožnate rukavice. Korakne prema Dexteru. Zastane i malo raširi noge.

— To je Dexter — reče Finnegan.

— Znam, budalo — reče Morgan ne skidajući pogleda s došljaka. — Znao sam to čim sam ga vidio.

Gledajući Dexteru pravo u oči, izvuče rukavice iza pojasa i polako ih navuče kao da ima napretek vremena. Iz njegovih je očiju izbijala neskrivena prijetnja. Dexter sjaše. Blago udari konja po sapima da bi se maknuo u stranu. Zatim stane nasuprot Morganu i raširi noge. Primakne ruku dršci revolvera.

— Finnegane, na čijoj si strani? — upita podrugljivo Morgan, ne osvrnuvši se.

Finnegan je bezizražajno gledao u njegova leđa. Nekoliko je trenutaka neodlučno stajao, a onda se makne u stranu.

— Mene se ovo ne tiče — procijedi. — Plaćen sam da se bri-

nem o kravama, a ne da pucam.

— Kukavico! — reče Morgan, a glas mu bijaše potpuno miran, kao da mu je bilo potpuno svejedno hoće li se Finnegan boriti protiv Dextera ili ne, kao da je očekivao takvu odluku. — Prokleta kukavico!

Onda mu se jedan kraj usana podigne u jedva primjetan osmijeh. Primakne ruke k revolveru.

— Tvrdoglav si, Dextere — reče. — To ponekad nije dobro i može čovjeka stajati i života...

— Nikad ne odustajem — suho odvrati Dexter.

Morgan još malo raširi noge. Ispruži i savije prste. Pogled mu postade bezizražajan i odsutan.

— Jesi li spreman? — upita poluglasno.

Dexter proguta slinu. Pogleda krajičkom oka prema Finneganu; i dalje je mirno stajao po strani, ne pokazujući želju da se umiješa.

— Slatter vas je poslao? — upita Dexter, ne obraćajući se izravno ni Finneganu ni Morganu.

— Slatter? — ponovi bezizražajno Morgan, a onda mu se usne razvukoše u zloban osmijeh.

— Đavo me je poslao da te uputim k njemu, u pakao! Potegni revolver!

Morganov glas bijaše potpuno miran, kao da sve ovo, pa i ovaj dvoboj, nema s njim nikakve veze ili kao da borba ne može završiti nikako drugačije, već samo njegovom pobjedom. Primakne prste uz samu dršku revolvera.

Dexter i Morgan su se netremice gledali. Finnegan je stajao nepomičan poput kipa i gledao obojicu širom otvorenih usta.

Činilo se da ne diše. Dexter je u želucu osjetio neku napetost, osjećaj koji bijaše već odavno zaboravio, nešto što nije osjetio još od završetka rata.

Morgan polako obližne donju usnu. Onda mu se ruka munjevito spusti i prsti mu obuhvatiše dršku revolvera. Povučeruku naviše, istovremeno podižući cijev prema protivniku. Dexter je znao, čim je dohvatio dršku svoga revolvera, da će biti brži i da neće izgubiti.

Morgan još nije ni uspravio oružje kad je zagrmio Dexterov revolver: jedanput, pa još jedanput. Morgan krikne i odskoči unatrag. Drugi mu se metak zabije u trbuh. Zaljulja se i sruši na koljena. U padu povuče okidač, ali se tane zabije u zemlju, ispred njegovih nogu. Klečao je i teško disao. Pokušao je objema rukama podići cijev naviše, ali više nije imao snage. Ruke mu klонуše i revolver ispade iz desnice. Objema rukama uhvati se za trbuh i zastenje. Zatim se sruši licem u prašinu i ostane nepomično ležati. Trava ispod njega postane crvena od krvi.

U zraku se osjećao opori miris baruta. Uplašene pucnjavom, nekoliko krava počne mukati. Finnegan nehotice ustukne za jedan korak.

Dexter glasno ispusti zrak iz sebe. Napetosti je nestalo. Onda skrene pogled prema Finneganu. Ovaj prestrašeno podigne ruke u zrak. Dexter mu glavom pokaže na njegovo oružje. Finnegan zakima glavom, a zatim ga pažljivo, sa dva prsta, izvadi iz korica i bači Dexteru pred noge. Ovaj ga podigne i zatakne za pojas. Onda zakoči svoj revolver i vrati ga u korice.

— K'vragu, Finnegane, što ti je ovo trebalo? — procijedi. —

Hajde, spusti ruke!

Finnegan spusti ruke i zagleda se u tlo pred svojim nogama. Onda podigne pogled.

— A što sam mogao učiniti? — odvrati kauboj i nemoćno raširi ruke. — Morgan je rekao da moram poći s njim. Nisam znao kamo idemo, ni zašto, sve dok nismo stigli blizu tvojega ranča. Tek tada sam počeo naslućivati.

— Mogao si odbiti Morganovo naređenje. Nije ti to Slatter naredio, a on ti je gazda, ne Morgan.

— Odmah bih izgubio posao. Otkako se Morgan pojavio, prije nekih desetak dana, sve se na »Blue arrowu« okrenulo naglavačke. Čini što god mu je volja, a Slatter mu u svemu povlađuje. Nemam pojma tko je naredio da ti otmem stoku, Slatter ili Morgan, ali to je svejedno.

Dexterove se usne razvukoše u tužan osmijeh i reče:

— O'Hara je poginuo još na ranču, Potter je također mrtav, kao i još dvojica u šumi, koje ne poznajem, a sada i Morgan. Osim toga, Bill je ranjen u nogu. Vrijedi li ovih stotinjak grla tolike krvi?

Zašutio je. Onda glasno uzdahne i s gađenjem pljune u stranu. Finnegan se nelagodno premjesti s noge na nogu i nakašlje.

— Ona dvojica u šumi zacijelo su Stevens i Rower — reče. — Došli su zajedno s Morganom. Nitko od kaubojja nije se družio s njima.

Dexter izvuče revolver iz korica. Izbaci čahure i umetne nove metke. Finnegan je napeto čekao što će Dexteru činiti. U očima mu se vidio strah. Završivši posao, Dexter gurne revolver u korice i prekriži ruke na prsima.

— Slušaj me dobro, Finnegan — reče. — Dobro znaš da ste se ogriješili o zakon. Poslao sam poruku okružnom šerifu o svim ovim događajima. Pomozite mi, vas četvorica koji ste ostali živi, da vratim stoku na ranč. Poslije toga se zauvijek izgubite iz Gantowa. Pokušaj nagovoriti svoje drugove.

— Šerif? Doći će? — istisne Finnegan i problijedi. — Mislim da će momci rado pristati. Na kraju krajeva, mi smo samo kauboji i ne želimo imati sukoba sa zakonom. Odmah ćemo otići iz grada.

Dexter izvadi iz džepa cigaretu i pripali je. Konj mu je pasao uz put. Uhvati ga za uzde i baci se u sedlo.

— Pričekaj ovdje — reče. — Dovest ću ostale, pa ih pokušaj nagovoriti na ono što sam ti već kazao. Potom ćemo odmah krenuti natrag.

Potjera konja. Finnegan je gledao za njim. Onda čučne kraj vatre. Zamišljeno se zagleda u plamen.

XVII

Dexter i Bill su jahali iza stoke. Tako su neprestano mogli imati na oku Finneganu, Palmeru i ostalu dvojicu kaubojja. Billovo bi se lice često iskrivilo od bola. Stisnuo bi zube, ali nije htio zatražiti da stanu da bi se odmorio; znao je da se Dexteru žuri da se što prije vrate na »Fort«.

Dexter je nastojao da ne misli na protekle događaje; cijelo je vrijeme strepio od Archera, a stoku mu je ukrao Slatter. Zar su se dva velika rančera udružila da unište mali »Fort«? Odjednom mu ništa više nije bilo jasno. Osjetio je kako mu se misli neprestano vraćaju na Ar-

chera i Slattera. Zatrese glavom. Nije smio dopustiti da mu misli odlutaju. Morao je paziti na četiri kauboja s »Blue arrowa«. Doduše, Finnegan, Palmer i ostala dvojica kazali su da pristaju vratiti ukradenu stoku na ranč i nakon toga zauvijek otići daleko od Gantowa, ali Dexter nije znao koliko im može vjerovati. Možda su zaista tako i mislili, a možda su samo željeli dobiti na vremenu, pošto nisu imali oružja, te iznenaditi njega i Cummingsa.

Samo su jednom zastali, na petnaestak minuta. Cummings je ostao u sedlu jer mu je bilo naporno silaziti i ponovo se penjati. Dexter je sjahao. Protegao se i pripalio cigaretu. Kauboji sa Slatterova ranča sjedili su po strani. Finnegan i onaj koji se sâm predao pripale cigarete.

— Vidiš, Neile, da će sve biti dobro — reče Bill. — Od cijelog stada izgubio si samo jedno grlo.

— Da, dobro je završilo — odvrati Dexter. — Ipak, jedva čekam da se vratimo na »Fort«. Dosad sam strepio samo od Archera i njega okrivljavao za sve nevolje. Sada smo uvidjeli da je i Slatter umiješao svoje prste. Ne shvaćam zašto je to učinio. A ti si još htio da od njega tražimo pomoć u borbi protiv »Delighta«. Sve mi se čini da će okružni šerif, kad stigne, imati pune ruke posla.

Bill ne odvrati. Uzdahne i skrene pogled u stranu. Upita se što bi Dexter kazao kad bi saznao da je on bio kod Slattera i tražio pomoć. Pomakne se u sedlu i osjeti bol u nozi. Stisne zube i napne mišiće. Osjeti kako bol popušta. Polako se namjesti u sedlu.

— Hoćemo li krenuti? — upi-

ta. — Laura je zacijelo zabrinuta i obradovat će se kad nas bude vidjela.

Dexter kimne. I on je znao da će Lauri laknuti kad se budu vratili. Baci opušak i mahne rukom prema Finneganu i ostalima da ustanu i krenu.

Kako su se približavali ranču, Dexter se jedva suzdržavao da ne potjera stoku u trk: želio je stići što prije. Odjednom se uplašio da je ranč mogao biti napadnut dok su Cummings i on bili odsutni.

Još izdaleka je ugledao nekoliko lešinara kako kruže zrakom. Proguta slinu: u tom se pravcu nalazio »Fort«. Osjeti kako ga nešto steže oko vrata i ponestaje mu zraka. Opazi kako ga Bill zabrinuto gleda.

— Bille, pripazi na ovu četvoricu. Idem naprijed!

Ne čekajući odgovora, potjera konja u galop. Projuri pokraj Finnegana, koji ga iznenađeno pogleda. Gotovo je naletio na Palmera koji je jahao na čelu. U Finneganovim se očima pojavi neki čudan sjaj. Pažljivo se osvrne prema Billu. Kao da mu je pročitao misli, Bill izvuče revolver iz korica, otkoči ga i nasloni ruku na jabuku sedla. Finnegan razočarano uzdahne i okrene se. Onda potjera konja da bi vratio kravu koja se pokušala izdvojiti iz stada.

Dexter je gonio konja kao sumanut. U prsima ga je nešto stezalo, ne dajući mu disati. Što se više približavao ranču, strah je postajao sve jači.

Napokon ugleda »Fort«. Trgne uzdama i konj zastane kao ukupan. Od ranča je ostalo samo zgarište, koral bijaše porušen. Iz ostataka staje još se dimilo. Kroz glavu mu proleti misao na Lauru. Onda se sjeti

Stump Countyja i svoga povratka iz Građanskog rata, kada je zatekao isti ovakav prizor: razrušeni i spaljeni ranč bez stoke, koja je netragom nestala. Osjeti kako mu nekakav golemi teret pritišće srce. Potjera konja u galop.

Zaustavi konja u dvorištu i skoči iz sedla. Potrči prema kući. Srce mu je udaralo kao ludo.

— Laura! Buckowski! — zovne.

Nije bilo odgovora.

— Laura! Laura! — poviče još jedanput.

I opet mu nitko nije odgovorio. Približi se kući, a onda ustukne. Iz ruševina je izbijala nepodnošljiva vrućina. Tu i tamo još je tinjala vatra.

Obiđe kuću. Na stražnjoj strani opazi tijelo — Buckowski. Pitrči mu i okrene ga na leđa. Brzo mu raskopča košulju i stavi ruku na prsa. Buckowski još bijaše živ. Dexter otrči do pojila. Zagrabi vode u šešir i vrati se do ranjenika. Skine rubac s vrata, navlaži ga i obriše ranjeniku čelo. Onda mu do kraja raskopča košulju. Buckowski je bio ranjen na dva mjesta: u rame i trbuh. Dexter obriše zgrušanu krv, a zatim ostatak vode iz šešira izlije ranjeniku na lice.

— Laura? Što je s Laurom? — nervozno je ispitivao Dexter.

Buckowski zastenje. Polako otvori oči. Žmirne nekoliko puta, a onda prepozna Dextera. Usne mu se razmaknuše. Pokuša nešto reći, ali se ništa nije čulo. Dexter se sagne i gotovo prisloni uho na njegove usne.

— Vo-de... — prostenje Buckowski. — Žedan sam...

Dexter požuri na pojilo. Onda se sjeti čaturice. Skine je sa sedla, napuni svježom vodom, te se vrati do ranjenika. Nasloni mu

otvor čaturice na osušene usne. Buckowski otpije nekoliko gutljaja a onda dađe znak očima da više ne želi piti. Dexter odloži čaturicu. Buckowski proguta slinu i zastenje.

— Buckowski, što se dogodilo? Što je s Laurom? — upita Dexter.

Buckowski zatvori oči. Nekoliko puta proguta slinu, a onda polako otvori oči.

— Napali su nas — istisne. — Čim ste... otišli... Desetak njih...

Ponovo zastenje. Lice mu se iskrivi od bola. Onda mu glava klone na lijevo rame. Ostao je tako nekoliko trenutaka, a zatim polako podigne pogled.

— A Laura? Gdje je Laura? — opet upita Dexter, plašeći se sve više odgovora koji će dobiti.

— Ne znam — tiho istisne Buckowski. — Pojavili su se iznenada. Dok sam se snašao, već sam bio pogođen. I onda sam... izgubio... svijest...

Ponovo zastenje i proguta slinu. Dexter shvati da od njega više ništa neće saznati. Bio je previše iscrpljen da bi mogao govoriti. Začuje iza leđa topot kopita. Osvrne se: Bill je ujahao u dvorište.

— Mrtav je? — pokaže glavom prema Buckowskom.

— Nije, ali tko zna hoće li preživjeti — odvrati Dexter smrknuto. — Gdje su ona četvorica?

— Tko bi to znao? Zacijelo su već negdje daleko. Kad si otišao, nisam mogao dugo izdržati, pošao sam za tobom. Mogao sam to učiniti jer je stoka već bila na našem zemljištu. Kad sam se ogledao, Finnegan i ostali okrenuli su konje i jurili prema granici.

— Ostani uz Buckowskog —

reče Dexter slomljenim glasom.

— Ne znam što se dogodilo s Laurom, je li mrtva ili su je odveli sa sobom. Poći ću za njima.

— Idem s tobom!

Dexter samo odmahne glavom. Obiđe zgarište i uzjaha. Potjera konja prema Gantowu. Samo je jednom sjahao da bi vidio kamo vode tragovi: jesu li napadači krenuli prečicom preko Archerova posjeda ili okolo kroz Gantow. Tragovi su vodili prema gradu. Skoči u sedlo i potjera konja iz sve snage; plašio se da se Lauri nešto ne dogodi i da bi mogao stići prekasno. Stegne dršku revolvera takvom snagom da su mu prsti pobijeljeli, a lice mu se iskrivi od mržnje. Bio je spreman ubijati bez milosti ako se Lauri nešto dogodilo. Nije ga ni najmanje mogla pokolebati činjenica da bi pred njim moglo stajati desetak protivnika, a s druge strane on potpuno sam.

Kad je ujahao u Gantow, znao je da su još u gradu. Glavna je ulica bila pusta, nigdje ni žive duše. Čak se nije čulo ni udaranje čekića o nakovanj, u kovačnici, koje je dosad svaki put odzvanjalo ulicom kad bi dolazio u grad. Kao kroz maglu kroz glavu mu proleti pomisao na žig koji mu je kovač već trebao da izradi; tko zna hoće li mu ikad biti potreban. Jahao je polako, sredinom ulice.

Odjednom iza ugla kuće, s desne strane ulice, iskoči muškarac s puškom u ruci. Brzo podigne cijev i nanišani u jahača. Na licu mu se vidio neki čudan izraz, kao da namjerno nije želio pucati iz zasjede, već uživati u tome što će iznenaditi i preplašiti žrtvu.

Dexterova se ruka munjevito spusti. Istovremeno se sagne i

priljubi uz grivu konja. Povuče okidač.

Čovjek krikne, okrene se oko sebe i zatetura, a puška mu ispade iz ruku. Zastenje i sruši se licem u prašinu.

Dexter ga samo na časak pogleda, pa nastavi dalje. Nije osjećao ni najmanju grižnju savjesti. Ništa nije osjećao, već samo strah za Laurin život. Više nije vratio revolver u korice. Držao ga je otkočena u desnici i pažljivo gledao pred sebe ne bi li opazio još koga, ako je skriven i čeka ga u zasjedi.

Za gredu pred salunom bilo je privezano osam konja. Odmah je prepoznao jednog od njih, visokog i snažnog vranca. Bio je to Slatterov konj.

Zastao je. Očekivao je da će, poslije onoga pucnja na čovjeka s puškom, svi istrčati iz saluna na ulicu, ali se to nije dogodilo. Prešao je pogledom preko prozora i vrata saluna ne bi li opazio nekog skrivenog strijelca. Nikoga nije bilo. Netko u salunu zapuca, začu se prasak stakla. Onda opet ništa više nije čuo.

Sjahao je i ogledao se: ulica je i dalje bila prazna. Držeći revolver u desnici, išao je sredinom ulice, spreman odmah zapucati ako se netko pojavi na vratima ili prozorima. Začudo, nitko se nije pojavio. Možda ga još nisu očekivali. Ili je Slatter mislio da će i Morgan biti dovoljan.

Zastane na sredini ulice, točno pred vratima saluna. Prisloni revolver uz bedro i malo raširi noge.

— Slattere! — vikne.

Nitko mu ne odgovori. Prošlo je nekoliko minuta, a onda se pomična vrata saluna rašire. Bob Slatter iziđe na nogostup. Na trenutak zastane i pogleda

Dextera, a onda zakorači na ulicu. Polako, jedan za drugim, šestorica njegovih ljudi iziđu i ostanu ispred saluna.

Slatte zastane na tri-četiri koraka ispred svojih plaćenika. Odmjeri došljaka od glave do pete. Dexter prijede pogledom preko sve šestorice koji su stajali na nogostupu. Poznavao je samo jednoga od njih. Ostali mu bijahu nepoznati. No svi su imali nisko pripasane revolve-re.

— Što hoćeš, Dextere? — nadmeno upita Slatte.

Dexter ga mrko pogleda. Ni sada još nije mogao sâm sebe uvjeriti da je krađa stoke i paljenje ranča Slatterovo djelo. Nekad je mislio da je Slatte dobar čovjek, a sada više nije znao što da misli.

— Gdje je moja žena? — upita.

— Ah, nju tražiš? — odvrati Slatte hineći iznenađenje, a činilo se da je bio pripit. — Unutra je, u salunu. Živa i zdrava. Ne moraš brinuti.

— Došao sam da je odvedem kući — reče Dexter polako, naglašavajući svaku riječ.

Iznenada se Slatte počne neobuzdano smijati. Čak su ga i njegovi ljudi začuđeno pogledali. No kao što je iznenađa počeo, Slatterov je smijeh isto tako naglo i zamro. Lice mu se smrkne. Uperi kažiprst u Dextera.

— Zar ne shvaćaš, momče? — procijedi kroz stisnute zube. — Ti više nemaš svoga doma, barem ne u Gantowu; ni ti ni bilo tko drugi, pa ni Greg Archer. Već ste mi svi dojadili! Sve će ovo biti vlasništvo »Blue arrowa«.

— Došao sam po svoju ženu — ponovi odlučno Dexter i jače stegne dršku revolvera.

Slatterovo se lice razvuče u zloban osmijeh.

— Slutio sam da ćeš sustići Morgana, Dextere — reče. — Zato sam i poveo tvoju ženu jer sam znao da ćeš poći za njom da bi je oslobodio. Imaš dvije mogućnosti. Vratit ću ti tvoju ženu i ti ćeš se zauvijek izgubiti iz Gantowa. To ti je prva mogućnost. Druga je da pokušaš upotrijebiti revolver koji držiš u ruci.

Nastala je duga tišina. Slatte ustukne za jedan korak i začuđeno odmjeri Dextera.

— Ne misliš valjda da nas možeš sve pobiti. Nemaš toliko metaka u bubnjiću — reče, a onda doda: — Razočarao si me, momče. Napao sam ti dvaput ranč, i to noću, jer sam znao da ćeš povjerovati da je to učinio Archer. Očekivao sam da ćeš ga udesiti i tako mi uštedjeti trud.

— Dovoljan mi je samo jedan metak — odvrati Dexter s gađenjem. — I taj će pogoditi tebe, pravo u srce!

Slatte ga iznenađeno pogleda. Začudo raširi ruke i odmahne glavom.

— Ti si zaista lud, čovječe! — procijedi.

Dexter ne odvrati. Netremice je gledao u Slattera. Osjećao je kako mu je svaki mišić napet. Znao je i sâm da Slatte ima pravo: nije ih mogao sve pobiti. Ali nije želio odustati. Kako bi mu sad dobro došla Billova pomoć.

Vrijeme kao da je stalo. Svaka je sekunda bila duga kao vječnost. Sedam muškaraca stajalo je s jedne strane, a s druge samo Dexter, bez mogućnosti da ostane živ, osim ako se ne dogodi neko čudo.

Negdje zdesna začu se topot kopita, iz početka tih, a onda

sve glasniji. Slatter pogleda u tom pravcu.

— Archer — reče i zadovoljno se osmehne. — Možda je tako i bolje! Sad ću mu pokazati tko je jači.

Cinilo se da je zaista uživao u Archerovu dolasku. Njegovi ljudi polako siđu s nogostupa i razdvoje se. Dexter se odjednom našao između njih i došljaka. Pogleda krajičkom oka prema jahačima: Greg Archer, sin mu Simon, Geoffrey Lembeck i još dvojica koje nije poznavao.

Jahači zastanu. Gregu Archeru je trebalo samo nekoliko trenutaka da shvati što se događa. Onda potjera konja. Njegov sin i Lembeck pođu za njim, a zatim i ostala dvojica. Slatter stane ispred svojih ljudi.

— Stigao si u pravi čas — reče on zlobno. — Nisi mogao izabrati bolji trenutak. Mislio sam pričekati još neko vrijeme, a onda te uništiti, ali zašto čekati?

Archer nije ničim pokazao da se uplašio. Prešao je pogledom preko šestorice iza Slatterovih leđa. Onda sjaše. Sin mu Simon, Lembeck i ostala dvojica učiniše isto.

Dexter se okrene tako da mu je Slatter bio s jedne, a Archer s druge strane.

— Idite k vragu, obojica! — poviče on. — Ne zanima me vaša borba za vlast! Hoću svoju ženu!

Nitko ga nije slušao. Lembeck istupi naprijed i polako raširi noge. Zabaci rub kaputa iza drške mornaričkog kolta. Dugi tanki prsti se ispružiše i savinuše.

Dva Slatterova plaćenika se pogledaše. Jedan nešto šapne onom drugom i ovaj iznenađeno zine. Lembeck iskorāči i sta-

ne uz Dextera. Ona dvojica opet se pogledaše.

— K vragu, to je Lembeck! — reče onaj koji je bio zinuo.

Lice mu se iskrivilo od napora dok je pokušavao dohvatiti oružje. I Slatterova ruka poleti prema kuku.

Lembeck se tek tada pomakao. Ljevica mu se munjevito spusti prema desnom kuku, prema dršci okrenutoj naprijed. I Dexter potegne revolver.

Slatter je već gotovo ispravio revolver kad je Dexter pritisnuo okidač. Revolver zagrmí i tane se zabije Slatteru u prsa. Ovaj krikne i sruši se kao pokoršen.

Lembeckov je revolver sijao smrt. Triput je zapucao i trojica Slatterovih plaćenika ostadoše ležati u prašini. Ostala trojica munjevito podignu ruke u zrak.

Dexter osjeti olakšanje. Dobio je neočekivanu pomoć, i to u pravo vrijeme. Zakoči revolver i vrati ga u korice.

U tom se trenutku otvore vrata saluna i istrči Laura i potrči prema Dexteru. Ovaj je zagrlí i pritisne na prsa.

— Neile! Živ si! — usklikne ona.

— I ti si živa! — s olakšanjem je govorio Dexter.

— Tako sam se bojala. Bilo je strašno. Još uvijek drhtim — jecala je Laura.

— Sve je to prošlo, mila! — smirivao ju je Neil.

Simon Archer i dvojica kauboja, međutim, kao da se ništa nije dogodilo, odu u salun i ne pogledavši tijela ubijenih. Trojica Slatterovih plaćenika i dalje su držala ruke u zraku. Lembeck mirno napuni revolver i vrati ga u korice. Greg Archer mu pride i potapša ga po rame-nu.

Dexter pogleda Archera, prikrivajući čuđenje. Četiri čovjeka leže mrtva na ulici, a Archer ničim ne pokazuje da mu je zbog toga imalo žao. Dapače, čak je izgledao zadovoljan što se oslobodio Slattera.

— Hajdemo, Laura! — reče Dexter i povede ženu prema svom konju koji je stajao s druge strane ulice.

— Dextere! — oglasi se Lembeck iza njegovih leđa.

Dexter pusti Lauru i okrene se. Lembeck je stajao raširenih nogu, s rukom uz samu dršku revolvera.

— Mislim da si mi ostao nešto dužan — reče tamnoputi revolveraš. — Još mi nisi dokazao da si brži.

— I ne želim to dokazivati — odvrati Dexter.

Nastala je tišina. Onda Archer pride Lembecku i stavi mu ruku na rame.

— Pusti ga, Lembeck — reče. — Neka ide svojim putem. Već sam ti kazao da radiš samo ono za što si plaćen.

Tamnoputi Lembeck je još nekoliko trenutaka napeto gledao Dextera, a onda se opusti. Kimne glavom i ode u salun. Archer ga ispravi pogledom, a onda pride Dexteru.

— Sada će napokon u ovom kraju zavladati mir — reče — sada kad je Slatter mrtav. Možeš se vratiti na svoj ranč i mirno spavati.

— Nemam više ranča — odvrati suho Dexter. — Imam samo zgarište.

— Slattera je trebalo još prije zaustaviti — reče Archer. — Želio je sve u okolini obmanuti da sam ja kriv za sve nevolje, vjerojatno i tebe. Želio je da me ljudi zamrze, a on da ostane po

strani, dok ne sakupi dovoljno ljudi za borbu i uništi me.

— Niste ni vi svetac — odvrati suho Dexter. — Izazvali ste stampedo u kojem su poginula dva čovjeka. Ako je Slatter kriv baš za sve, zašto niste potražili pomoć zakona?

Dexter krene prema konju, a Laura pođe za njim. Odjednom više nije osjećao želju da se vrati na »Fort«. Već mu je bilo dosta borbe. Možda bi zaista bilo bolje poslušati Lauru, pa neka mo otići i početi iz početka; uštedevine više nije imao, ranč je bio srušen do temelja, a uskoro će i zima. Nije imao čime prehraniti stoku do proljeća. Archer je rekao da će sada napokon nastati mir u Gantowu. Ali do kada?

Već je stigao do konja, ali se okrene. Archer je stajao pred salunom.

— Biste li još htjeli kupiti moj ranč? — upita Dexter.

— Naravno da bih — odgovori Archer pomalo iznenađeno. — Neću te ucjenjivati. Platit ću pravu vrijednost. Prodaješ li i stoku?

Dexter kimne. Onda pomogne Lauri da se popne u sedlo, pa i sam uzjaše. Potjera konja prema liječnikovoj kući. Archer zadovoljno protrlja ruke, a zatim uđe u salun.

— Zaista želiš prodati ranč? — upita Laura.

— Mislim da je to najbolje — odvrati Dexter. — Dobit ćemo nešto novca. S tim ćemo početi iz početka, daleko odavde, u Stump Countyju. Još uvijek imam tamo ranč, bolje rečeno, ostatke ranča. Bill je ranjen. Poveš ćemo liječnika da mu izvadi metak. Čim malo prizdravi, poći ćemo na put. Na kraju krajeva, zar nisi i sama željela da

odemo nekamo gdje je mirnije?
I Buckowski je ranjen, zaboravih ti reći.

Laura kimne i uhvati ga za ruku.

Kad su, zajedno s liječnikom, stigli na ranč, Bill je sjedio na tlu. Pokraj njega je ležao rido-kosi Buckowski.

— Kako mu je? — upita Dexter.

— Mrtav je — kratko odgovori Cummings.

XVIII

Mala kola s niskim stranicama polako su odmicala prašnjavim putom. Vukao ih je Laurin bjelac. Dexterov i Billov konj bijahu privezani straga. Dexter je upravljao zapregom. Pokraj njega je sjedila Laura, a Bill je ležao iza njih, na nekoliko deka.

— Netko nam dolazi u susret — reče Dexter.

Bill se osloni na lakat. Doista, neki im se jahač približavao. Dexter zaustavi kola. Jahač im pride i zastane. Podigne ruku u znak pozdrava.

— Odakle idete? — upita ih.

— Iz Gantowa — odvrati polako Dexter. — Zašto?

Jahač odmakne rub kožnatog prsluka i na prsima mu se zasja metalna zvijezda.

— Ja sam Tim Conely — reče.

— Pošao sam upravo u Gantow. Kako je tamo?

— Zavisi od toga na što mislite — odgovori Bill. — Ako idete službeno, zacijelo ćete imati pune ruke posla. Mi smo odlučili sve napustiti i potražiti negdje bolji život.

Šerif skine šešir i zamišljeno provuče prste kroz kosu.

— Dakle, onaj mi čovjek nije u pismu ništa slagao — reče.

— Koji čovjek? — upita Laura.

Šerif gurne ruku u bisage. Izvuče presavijeni komad papira i raširi ga.

— Zove se Neil Dexter. Zatražio je moju pomoć. Zacijelo je u velikoj nevolji. Spominje nekog Archera koji ima veliki ranč i koji mu zagorčava život. Poznate li tog Dextera?

— Nikad nisam čuo za njega — reče Dexter.

Laura i Bill se začuđeno pogledaju, a onda samo slegnu ramenima.

— Iskreno rečeno, ne čudim se — reče šerif. — Možda mu to i nije pravo ime. Možda se plašio da bi se taj Archer mogao domoći pisma, pa se želio osigurati.

Podigne ruku u znak pozdrava i potjera konja. Dexter uzdahne i povuče uzde. Konj polako krene.

KRAJ

U PRIPREMI:

Roe Richmond:
PUCNJI NAD ARIZONOM

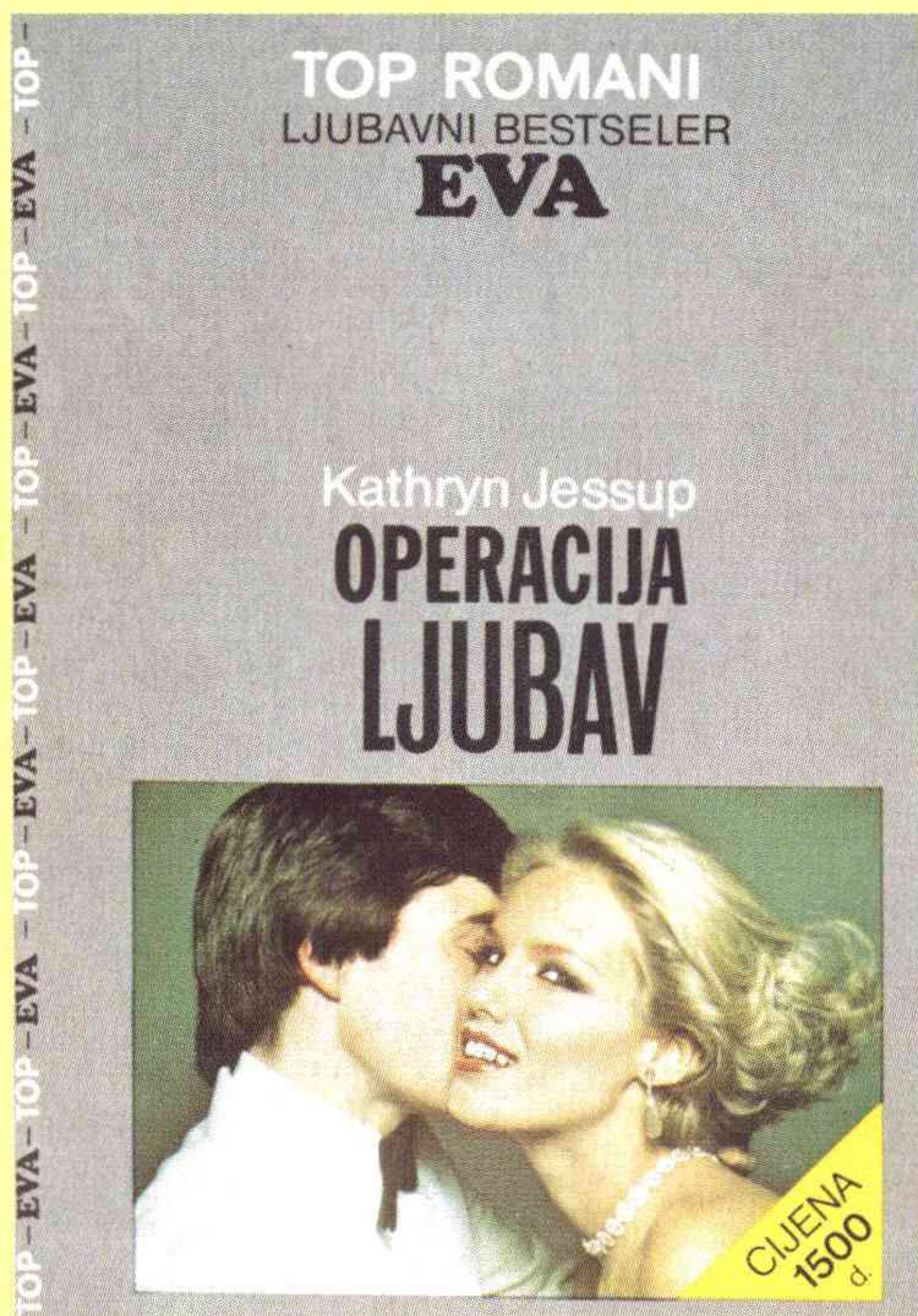

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 22.460 d, a za šest mjeseci 11.230 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: NIŠPRO »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-2052 (00027 – LASO). Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 33,00, ASCH 234,00, SFR 27,00, HFL 37,00, SKR 116,00, FF 109,00, US\$ 17,00 (avionom US\$ 20,20), C\$ 24,00 (avionom C\$ 28,30), Australia £ 12,00 (avionom £ 15,00). Uplata na devizni račun 30101-620-16-3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačka banka, Zagreb (za »Laso« izdanje OOUR-a IRO)

Ekonomska propaganda »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor stranica 400.000 d, c/b stranica 250.000 d. Oslobođeno plaćanja poreza na promet, mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973 od 26. XI 1983. Rukopisi se ne vraćaju.

Prvi put na kiosku pravi ljubavni roman

**NAPETO LJUBAVNO ŠTIVO
KOJE SE NE ZABORAVLJA!**

**TOP ROMAN
EVA—PRAVA KNJIGA!**

Potkraj svakog mjeseca — veliko iznenađenje!